

การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน
อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จำนงค์ แสงเงิน

การศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

PEOPLE PARTICIPATION IN LOCAL ADMINISTRATION HUAHIN DISTRICT,
PRACHUP KHIRI KHAN PROVINCE

Jamnong Saengngoen

Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration
College of Innovation Management
Rajamangala University of Technology Rattanakosin
Academic Year 2017

Copyright of Rajamangala University of Technology Rattanakosin

การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน
อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จำนงค์ แสงเงิน

การศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

PEOPLE PARTICIPATION IN LOCAL ADMINISTRATION HUAHIN DISTRICT,
PRACHUP KHIRI KHAN PROVINCE

Jamnong Saengngoen

Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration
College of Innovation Management
Rajamangala University of Technology Rattanakosin
Academic Year 2017

Copyright of Rajamangala University of Technology Rattanakosin

ใบรับรองการศึกษาอิสระ
วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ชื่อการศึกษาอิสระ	การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ชื่อผู้วิจัย	นายจำนงค์ แสงเงิน
วิชาเอก	นวัตกรรมการบริหารและการจัดการรัฐกิจ
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญศรี ฉิรินัง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีอนุมัติให้การศึกษาอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

..... ผู้อำนวยการวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
(นายรพี ม่วงนนท์)

คณะกรรมการสอบการศึกษาอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทนา อินทนิม)
..... กรรมการ
(ดร.ชมภูช ทุ่งนาค)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญศรี ฉิรินัง)

Independent Study Certificate
College of Innovation Management
Rajamangala University of Technology Rattanakosin

Independent Study Title People Participation In Local Administration Huahin District, Prachuap Khiri Khan Province

Researcher Mr. Jamnong Saengngoen

Major Innovative Public Administration and Management

Advisors Associate Professor Pensri Chirinang, Ph.D.

Rajamangala University of Technology Rattanakosin approved this Independent study in partial fulfillment of the requirements for the Degree of Master of Public Administration.

..... Director of College of Innovation Management
(Mr.Rapee Moungnont)

Independent Study Committee

..... Chairperson
(Asst. Prof. Chanthana Inthachim, Ph.D.)

..... Member
(Chompoonuch Hunnark, Ph.D.)

..... Member
(Assoc. Prof. Pensri Chirinang, Ph.D.)

ชื่อการศึกษาอิสระ	การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ชื่อผู้วิจัย	นายจำนงค์ แสงเงิน
ชื่อปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญศรี ฉirinง
ปีการศึกษา	2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน (2) ศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการบริหารท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหัวหิน (3) แสวงหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานของเทศบาลเมืองหัวหิน ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากรในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองหัวหิน จำนวน 398 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าความสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ค่าที และการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประชาชนที่มีอายุ การศึกษาและอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานของเทศบาลเมืองหัวหิน พบว่าเทศบาลควรเข้าถึงสถานที่ พื้นที่และชุมชน เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนเข้าร่วม ให้ประชาชนรับผลประโยชน์อย่างยั่งยืนและควรให้กระจายในทุกชุมชน และเทศบาลควรจัดตัวแทนหรือตั้งคณะทำงานเพื่อจะได้ร่วมตรวจสอบการทำงานของเทศบาล

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การบริหารท้องถิ่น

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาหลัก.....

Independent Study Title	People Participation In Local Administration Huahin District, Prachuap Khiri Khan Province
Researcher	Mr. Jamnong Saengngoen
Degree Sought	Master of Public Administration
Advisor	Associate Professor Pensri Chirinang, Ph.D.
Academic Year	2017

Abstract

This research aimed 1) to study people participation in Local Administration of HuaHin Municipality 2) to compare people participation in Local Administration of HuaHin Municipality and 3) to explore an appropriate management development approach in Local Administration of HuaHin Municipality for more efficiency.

This research adopted quantitative research, The instrument used to collect data was questionnaires. The samples were 398 HuaHin resident, calculated by Yamane. The statistics used to analyze the data were mean, standard deviation, t test and *One-Way ANOVA*.

The results were as follow; 1) people participation in Local Administration HuaHin Municipality was at a high level 2) there were a significant different among respondent attitude toward Local Administration HuaHin Municipality in terms of age, ,education and occupation at .05 statistical levels and 3) the appropriate management development in Local Administration of HuaHin Municipality should have access to the premises, area and community opportunity for all people to participate, give people sustainable benefits and distribute them in all communities, and the municipality should arrange a representative or set up a working group to review the work of the municipality.

Keywords: public participation, local Administration

Advisor's Signature.....

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ประสบความสำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญศรี ฉิรินัง อาจารย์ ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระ และกรรมการสอบทุกท่านที่กรุณาให้คำปรึกษาชี้แนะและช่วยเหลือด้านการตรวจสอบความถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญศรี ฉิรินัง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทนา อินทิม อาจารย์ ดร.ชมภูษุ หุ่นนาค ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระและให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงแก้ไขในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ นายนพพร วุฒิกุล นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองหัวหิน นางรัมภา จำลองราช ผอ.กองสวัสดิการสังคม และผศ.ดร.วรสิทธิ์ เจริญพุด ที่สละเวลารับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ในการตรวจแก้ไขและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการสร้างเครื่องมือวิจัยให้สมบูรณ์

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่ให้ข้อมูลต่าง ๆ และได้ช่วยเหลือในการรวบรวมข้อมูลมาเป็นอย่างดี และขอขอบคุณหัวหน้าครัวเรือนในพื้นที่รับผิดชอบของเทศบาลเมืองหัวหิน ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้กับคณาจารย์ทุกท่านของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ และเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่บริการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษาด้วยดี

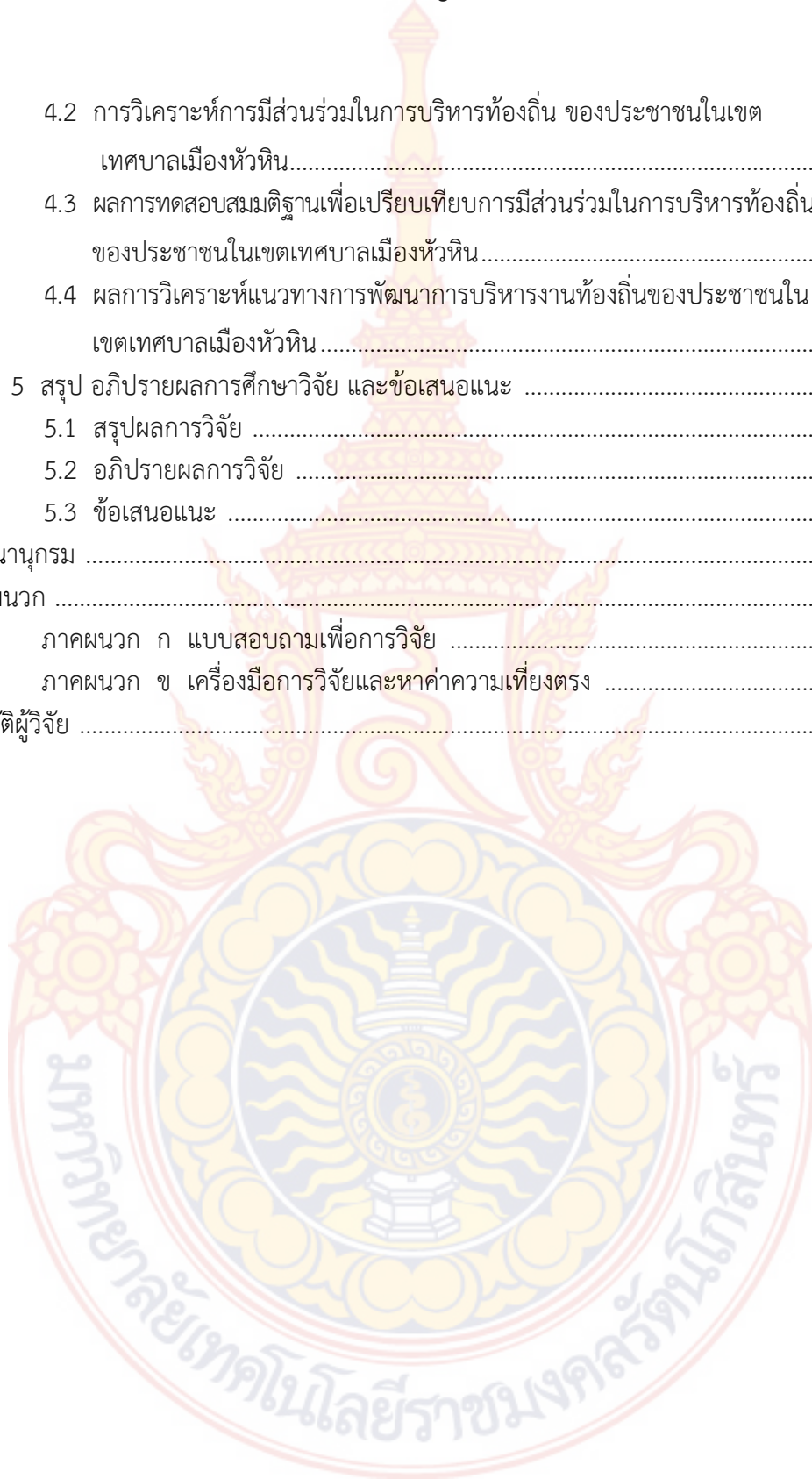
จำนงค์ แสงเงิน
มกราคม 2561

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
สารบัญ	(4)
สารบัญตาราง	(6)
สารบัญภาพ	(8)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	4
1.3 คำถามของวิจัย	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	5
1.6 สมมติฐานการวิจัย	6
1.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	6
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	8
2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	8
2.2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหาร	22
2.3 แนวคิดการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	24
2.4 แนวคิดในการพัฒนาท้องถิ่น	28
2.5 ข้อมูลทั่วไปเทศบาลหัวหิน	31
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย	48
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	49
3.1 วิธีการศึกษา	49
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	49
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	50
3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	51
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	52
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	52
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	52
บทที่ 4 ผลการศึกษาวิจัย	54
4.1 การวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	55

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.2 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่น ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน.....	57
4.3 ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน.....	61
4.4 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารงานท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน	71
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลการศึกษาวิจัย และข้อเสนอแนะ	73
5.1 สรุปผลการวิจัย	73
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	76
5.3 ข้อเสนอแนะ	80
บรรณานุกรม	82
ภาคผนวก	86
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	87
ภาคผนวก ข เครื่องมือการวิจัยและหาค่าความเที่ยงตรง	93
ประวัติผู้วิจัย	95

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1	แหล่งที่มาของแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม..... 21
2.2	แหล่งที่มาของคิดเกี่ยวกับการบริหารงานท้องถิ่น 24
2.3	แหล่งที่มาของคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น 27
2.4	แหล่งที่มาของคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น 30
2.5	ผลงานวิจัยและข้อค้นพบทางการวิจัยของนักวิชาการ 43
3.1	การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น 50
4.1	ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง..... 55
4.2	ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน 57
4.3	ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินด้านการวางแผน..... 57
4.4	ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินด้านการดำเนินงาน..... 58
4.5	ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินด้านการรับผลประโยชน์ 59
4.6	ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินด้านการติดตามประเมินผล 60
4.7	ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน 61
4.8	ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบเพศกับการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน..... 62
4.9	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน จำแนกตามอายุ 63
4.10	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน ด้านการรับผลประโยชน์ จำแนกตามอายุ..... 64
4.11	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน ด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามอายุ 64
4.12	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน จำแนกตามระดับการศึกษา 65
4.13	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน ด้านด้านการดำเนินงาน จำแนกตามระดับการศึกษา..... 66

สารบัญตาราง (ต่อ)

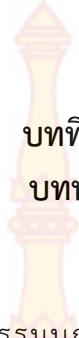
4.14 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของ ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน ด้านการรับผลประโยชน์ จำแนกตามระดับ การศึกษา.....	66
4.15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของ ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน โดยเฉลี่ยและรายด้าน จำแนกตามอาชีพ	67
4.16 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของ ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน ด้านการรับผลประโยชน์ จำแนกตามอาชีพ.....	68
4.17 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของ ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน ด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามอาชีพ	68
4.18 ผลการวิเคราะห์วิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของ ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน โดยเฉลี่ยและรายด้าน จำแนกตามรายได้ต่อ เดือน.....	69
4.19 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานและวิเคราะห์ความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการ ในการบริหารท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหัวหินจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล	70

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	ความสัมพันธ์ของขั้นตอนการมีส่วนร่วม	17
2.2	โครงสร้างคณะผู้บริหารเทศบาลเมืองหัวหิน	32
2.3	โครงสร้างเทศบาลเมืองหัวหิน.....	35
2.4	กรอบแนวคิดการวิจัย	48

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสถานการณ์ปัจจุบันแม้ว่ารัฐธรรมนูญจะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารของรัฐทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่นอย่างกว้างขวางก็ตาม แต่บทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ปรากฏเป็นรูปธรรมยังไม่เด่นชัดนัก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการขาดความเข้าใจที่ถูกต้องและความเข้าใจไม่ตรงกันของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรวมถึงประชาชนเอง รวมถึงไม่เข้าใจในความหมายและประโยชน์ของคำว่า การมีส่วนร่วมแบบร่วมกันรับผิดชอบของประชาชน ซึ่งเป็นหลักการที่มีความหมายเฉพาะในการศึกษาค้นคว้าประเด็นสำคัญอยู่ที่ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีบทบาทการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดี โดยมีพลเมืองเป็นศูนย์กลางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมแบบร่วมกันรับผิดชอบต่อภาคประชาชนอย่างไร กลุ่มองค์กร หรือ ภาคประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมอย่างมีความรับผิดชอบในการบริหารจัดการกิจกรรมสาธารณะอย่างไร ในขณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหลายระดับและหลายกิจกรรมสาธารณะที่แตกต่างกันไปตามแต่ละพื้นที่

สำหรับการปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นรูปแบบการปกครองในลักษณะการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปให้ท้องถิ่นดำเนินการเอง ซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาชุมชนในระบอบประชาธิปไตย (ลิขิต อธิเวศิน อ้างถึงในสัมฤทธิ์ เลียงประสิทธิ์, 2550, หน้า1) ซึ่งจะเห็นได้ว่าการปกครองประเทศตามระบอบประชาธิปไตยนั้นมีความหมายและหลักการสำคัญที่เป็นการปกครองของประชาชนโดยประชาชน เพื่อประชาชน ซึ่งมีลักษณะประการหนึ่งคือ การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองโดยตรงหรือโดยอ้อม (ธัชพล ประจักษ์จิตต์, 2542, หน้า 1) ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงถือเป็นหน่วยงานหลักที่ต้องดูแลและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นให้ได้รับการบริการสาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดรูปแบบการปกครองของตนเองอย่างสอดคล้อง และเหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งนี้ บทบัญญัติของกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 ระบุไว้อย่างชัดเจนในหลายมาตราว่า รัฐจะต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นทั้งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้นเป็นหลัก นอกจากนี้ ยังกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ (กระทรวงมหาดไทย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล, 2546, หน้า 6) ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มการพิจารณาและตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และการร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบมาถึงตัวประชาชนเอง สามารถจะทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อ

แก้ปัญหาและนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นจำเป็นจะต้องยอมรับปรัชญาที่ว่า มนุษย์ทุกคนต่างก็ปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างมีความสุขได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น พร้อมทั้งจะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของกลุ่ม ขณะเดียวกันจะต้องยอมรับด้วยความบริสุทธิ์ใจว่ามนุษย์นั้นสามารถพัฒนาได้ถ้ามีโอกาสและการชี้ทางที่ถูกต้อง (ยุวัฒน์ วุฒิเมธี, 2552, หน้า 8)

อย่างไรก็ตาม พื้นฐานการบริหารงานส่วนท้องถิ่นที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่จะทำให้เกิดประโยชน์กับชุมชนอย่างแท้จริงก็คือ การที่ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ทั้งในรูปส่วนบุคคล กลุ่มคน ชมรม สมาคม มูลนิธิ และองค์กรอาสาสมัครรูปแบบต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องร่วมกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายการบริหารที่กำหนดไว้ การส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารสังคม สร้างกระบวนการเรียนรู้กันในกิจกรรม ร่วมกันคิด ร่วมกันบริหารท้องถิ่น ร่วมกันช่วยกันฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยประยุกต์ใช้ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์มากที่สุด จะเห็นได้ว่าประชาชนได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น เนื่องจากเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวประชาชนมากที่สุด เช่น การใช้สิทธิเลือกตั้ง การลงสมัครเลือกตั้งเป็นผู้บริหารระดับท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) การช่วยรณรงค์ในการหาเสียงเลือกตั้งระดับท้องถิ่น การชุมนุมประท้วง คัดค้าน เรียกร้องหรือสนับสนุนต่อนโยบายการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อมร รักษาสัตย์, 2554, หน้า 415) และเพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 หมวดที่ 5 มาตรา 87 คือ รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังต่อไปนี้ 1) ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น 2) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมืองและการวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการบริการสาธารณะ (พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล, 2546, หน้า 1)

การกระจายอำนาจสู่การบริหารส่วนท้องถิ่นนั้น รัฐจะต้องใช้ความระมัดระวังอย่างมากในการกระจายอำนาจ ทั้งนี้ เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับการบริหารตนเองอย่างแท้จริง ซึ่งจะทำให้กลุ่มผู้ฉกฉวยผลประโยชน์ สามารถใช้กระบวนการเหล่านี้ในการหลอกลวงประชาชนได้ ดังนั้น รัฐต้องให้ความเข้าใจแก่ประชาชนให้มากที่สุดเพื่อประชาชนสามารถเรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ ได้ และพร้อมที่จะบริหารท้องถิ่นของตนเองได้

เทศบาลเมืองหัวหิน ตั้งอยู่ที่ 114 ถนนเพชรเกษม ตำบลหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งของพระราชวังไกลกังวล ศูนย์ราชการอำเภอหรือที่ว่าการอำเภอ ย่านธุรกิจประจำอำเภอหัวหิน และเป็นพื้นที่ท่องเที่ยว ตากอากาศที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศไทย และระดับโลก เช่นเดียวกับเมืองพัทยา จ.ชลบุรี ในอดีตหัวหินเป็นพื้นที่ขึ้นตรงกับแขวงปราณบุรี จังหวัดปราณบุรี (หลังจากได้ย้ายศาลากลางจังหวัดไปที่ตำบลเกาะหลัก จึงได้เปลี่ยนเป็นจังหวัดประจวบคีรีขันธ์) บางช่วงสมัยแขวงเมืองปราณบุรีถูกยุบรวมกับเมืองเพชรบุรี หัวหินจึงถูกอยู่ในความดูแลของจังหวัดเพชรบุรี ภายหลังจึงได้มีการยกฐานะหัวหินขึ้นเป็น กิ่งอำเภอหัวหินขึ้นตรงกับอำเภอปราณบุรี และเป็นอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เมื่อพุทธศักราช 2492 เทศบาลตำบลหัวหินจึงอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

พุทธศักราช 2480 ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาลตำบลหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดูแลพื้นที่ตำบลหัวหิน และตำบลหนองแก กิ่งอำเภอหัวหิน อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็น

เทศบาลตำบลหัวหิน มีพื้นที่รับผิดชอบ 72 ตารางกิโลเมตร ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลตำบลหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์พุทธศักราช 2538 โดยขยายเขตเพิ่มเติมจากเดิม 72 ตารางกิโลเมตร เป็น 86.36 ตารางกิโลเมตร มาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งขยายพื้นที่ลงไปทะเล 500 เมตรด้วย

ระยะแรกการจัดตั้งเทศบาลตำบลหัวหินมีราษฎรประมาณ 4,000 คน มีบ้านเรือนประมาณ 500 หลัง และมีรายได้ประมาณ 30,000-40,000 บาท และเมื่อพุทธศักราช 2492 กิ่งอำเภอหัวหินยกฐานะขึ้นเป็นอำเภอหัวหิน และต่อมาเมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2547 ได้มีการประกาศกระทรวงมหาดไทยเปลี่ยนแปลงฐานะจากเทศบาลตำบลหัวหินเป็นเทศบาลเมืองหัวหิน และได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันเป็นเทศบาลเมืองหัวหิน

จากการศึกษาข้อมูลข้างต้น จะเห็นว่าการปกครองในระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม มีหลักการสำคัญคือ เป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน ซึ่งเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงทัศนะและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ที่จะส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน นอกจากนี้จะช่วยให้การตัดสินใจของผู้เสนอโครงการหรือรัฐบาลมีความรอบคอบ และสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชนมากยิ่งขึ้นแล้ว ยังเป็นการควบคุมการบริหารงานของรัฐบาลให้มีความโปร่งใส (Transparency) ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชน (Responsiveness) และมีความรับผิดชอบต่อหรือสามารถตอบคำถามของประชาชนได้ (Accountability) อีกด้วย ซึ่งเท่ากับเป็นการส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการบริหารของคณะผู้บริหารเทศบาลเมืองหัวหินในการพัฒนาเทศบาลเมืองหัวหิน 4 ด้าน คือ

1. ด้านการพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต

1.1 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็กและเยาวชนตลอดจนผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาส

1.2 ยกกระดับมาตรฐานบริการด้านการศึกษา ส่งเสริมและสร้างโอกาสการเรียนรู้ให้

ประชาชน

1.3 ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาเสพติด การป้องกันอาชญากรรมและอุบัติเหตุ

1.4 ส่งเสริมอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เป็นที่รู้จัก

แพร่หลาย

1.5 พัฒนาบริการด้านสาธารณสุข สร้างเสริมสุขภาพพลานามัยของประชาชน

1.6 ส่งเสริมกิจกรรมกีฬา สนับสนุนและพัฒนาพื้นที่นันทนาการ

2. ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว และเศรษฐกิจ

2.1 ส่งเสริมประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักในระดับประเทศ และพัฒนา

แหล่งท่องเที่ยวและมาตรฐานการบริการ

2.2 ส่งเสริมอาชีพและเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชน

2.3 ปรับปรุงและพัฒนาาระบบโครงสร้างพื้นฐาน

3. ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3.1 ให้ความสำคัญกับการดูแลรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมชายทะเลและบูรณาการ

ความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

3.2 บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ด้านการบริหารจัดการที่ดี

4.1 ส่งเสริมศักยภาพบุคลากรให้มีคุณภาพ คุณธรรม และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง

4.2 เพิ่มประสิทธิภาพบริการให้บริการประชาชน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา (เทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์, 2558, หน้า 84) ในปัจจุบันประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในงานบริหารงานเทศบาลเมืองหัวหินได้หลายด้านเช่น การทำประชาพิจารณ์ในการกำหนดแผนพัฒนาเทศบาล, การดำเนินการเปิดซองตรวจการจ้างงานทุกโครงการ, การดำเนินงานตรวจสอบ และประเมินผลการก่อสร้างงานโครงการต่าง ๆ ที่ประชาชนต้องเป็นกรรมการร่วมงานของเทศบาล เป็นต้น อีกทั้งผู้บริหารโดยนายกเทศมนตรีเมืองหัวหิน ได้กำหนดนโยบายในการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างชัดเจนตามหลักการทำงาน หลักร่วมคิด ร่วมทำ โดยมีทิศทางในการพัฒนาเทศบาลเมืองหัวหิน 4 ด้านปรากฏในข้อ 4 ด้านการบริหารจัดการที่ดี แต่อย่างไรก็ตามยังมีข้อแตกต่างในการมีส่วนร่วมจำแนกตามปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างอยู่หลายประการ ขึ้นอยู่กับจำนวนประชาชน ระดับการศึกษาและความสนใจในท้องถิ่นมีมากน้อยเพียงใด

เนื่องจากที่ผู้ศึกษาเป็นผู้อาศัยและทำงานในอำเภอหัวหิน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อใช้เป็นแนวทางให้แก่หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เทศบาลเมืองหัวหินมีความเป็นเลิศด้านความโปร่งใส และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ทำให้หัวหินเป็นเมืองที่น่าอยู่และเป็นเมืองที่มีศักยภาพรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคตต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการบริหารท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ต่อสถานะส่วนบุคคล โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

1.2.3 เพื่อแสวงหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานของเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.3 คำถามของการวิจัย

1.3.1 ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นอยู่ที่ระดับใด

1.3.2 ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

1.4 ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลการวิจัยที่ตรงกับวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา คือ การศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผู้ศึกษา มุ่งศึกษาตัวแปร ดังนี้

1. **ตัวแปรต้น** คือ ข้อมูลทั่วไปของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบด้วย

- 1.1 เพศ
- 1.2 อายุ
- 1.3 ระดับการศึกษา
- 1.4 อาชีพ
- 1.5 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

2. **ตัวแปรตาม** คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานเทศบาลเมืองหัวหินใน 4 ด้าน คือ

- 2.1 ด้านการวางแผน
- 2.2 ด้านการดำเนินงาน
- 2.3 ด้านการรับผลประโยชน์
- 2.4 ด้านการติดตามประเมินผล

1.4.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

สำหรับพื้นที่ในการวิจัยเป็นการศึกษาเฉพาะพื้นที่เทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.4.3 ขอบเขตด้านประชากร

โดยมีจำนวนประชากรในการวิจัย จำนวน 55,415 คน (งานทะเบียนราษฎร ข้อมูล ณ เดือน กุมภาพันธ์ 2558) จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 398 คน

1.4.4 ขอบเขตระยะเวลา

ใช้เวลาในการศึกษา เป็นระยะเวลา 6 เดือน ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2559 ถึง วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้มีความชัดเจนและสามารถให้ผู้สนใจได้เข้าใจเนื้อหาและรายละเอียดเพิ่มมากขึ้น ผู้วิจัยจึงกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะดังต่อไปนี้

ประชาชน หมายถึง บุคคลทั่วไปที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นผู้พำนักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน

เทศบาล หมายถึง เทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

การบริหารท้องถิ่น หมายถึง กระบวนการกระทำที่มุ่งปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตและศักยภาพของประชาชนในพื้นที่ให้บรรลุเป้าหมายของทางราชการโดยที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้วย

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานท้องถิ่น หมายถึง การที่ประชาชนในเขตพื้นที่เข้าไปมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในกิจกรรมการบริหารงานของเทศบาลเมืองหัวหิน ในด้านการวางแผนการบริหารงาน ด้านการร่วมดำเนินงาน ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามประเมินผล

การมีส่วนร่วมด้านการวางแผน หมายถึง การที่ประชาชนได้มีส่วนร่วมที่มีต่อการวางแผน การบริหารงานเทศบาลหัวหิน ประกอบด้วย การร่วมพบปะพูดคุย การสำรวจและเสนอปัญหาการแสดงความคิดเห็น ให้ข้อมูลพื้นฐาน การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาร่วมกับคณะผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาล และเจ้าหน้าที่ ในการกำหนดแผนและโครงการ การจัดทำแผนและโครงการ และการแก้ไขทบทวนแผน และโครงการต่าง ๆ

การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน หมายถึง การที่ประชาชนได้มีส่วนร่วมที่มีต่อการดำเนินงานของเทศบาลเมืองหัวหิน ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมดำเนินงาน เช่น โครงการอนุรักษ์และปลูกป่าชายเลน โครงการเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็งเพื่อด้านภัยยาเสพติด โครงการควบคุมไข้เลือดออก โครงการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ เป็นต้น

การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ หมายถึง การที่ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ด้านต่าง ๆ จากการบริหารงานเทศบาลเมืองหัวหิน เช่น ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านคุณภาพชีวิต ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์ทางวัตถุ ผลประโยชน์ทางสังคม หรือผลประโยชน์ส่วนบุคคล

การมีส่วนร่วมด้านการติดตามประเมินผล หมายถึง การที่ประชาชนได้มีส่วนร่วมต่อการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของเทศบาลเมืองหัวหินโดยการตอบแบบสอบถามการประเมินความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงาน และการใช้สื่อต่าง ๆ ในการร้องเรียน เสนอแนะการบริหารงานของเทศบาลเมืองหัวหินในส่วนต่าง ๆ

1.6 สมมติฐานในการวิจัย

1.6.1 ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นอยู่ที่ระดับมาก

1.6.2 ประชาชนมีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่แตกต่างกัน

1.6.3 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่แตกต่างกัน

1.6.4 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่แตกต่างกัน

1.6.5 ประชาชนที่อาชีพหลักต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่แตกต่างกัน

1.6.6 ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่แตกต่างกัน

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.7.2 ทำให้ทราบถึงความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่อการบริหารงานท้องถิ่นเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.7.3 ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานของเทศบาลอำเภอเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และนำผลสังเคราะห์ดังกล่าวเป็นแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.7.4 ทำให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานของเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.7.5 หน่วยงานภาครัฐ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง เทศบาลนคร และองค์การบริหารส่วนตำบล สามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาการบริหารงานในองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดและทฤษฎีจากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานท้องถิ่น
- 2.3 แนวคิดการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2.4 แนวคิดในการพัฒนาท้องถิ่น
- 2.5 ข้อมูลทั่วไปเทศบาลหัวหิน
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนคือ การที่ประชาชนที่อยู่ร่วมกันในชุมชนแสดงออกถึงความประสงค์ที่จะมีส่วนร่วมในการให้ความร่วมมือร่วมใจเพื่อให้กิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมได้รับการแก้ไขหรือปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพชุมชนที่ต้องดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันต่อไปโดยปกติสุขเพื่อที่จะให้ได้แนวทางการพิจารณาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนวคิดของนักวิชาการหลายท่านที่ได้ศึกษาและรวบรวมไว้ ดังนี้

ความหมายของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม (Participation) คือ เป็นผลมาจากการเห็นพ้องกันในเรื่องของความต้องการและทิศทางของการเปลี่ยนแปลงและความเห็นพ้องต้องกัน จะต้องมีการจัดตั้งความคิดริเริ่มโครงการเพื่อการปฏิบัติ เหตุผลเบื้องต้นของการที่มีคนมารวมกันได้ควรจะต้องมีการตระหนักว่าปฏิบัติการทั้งหมดหรือการกระทำทั้งหมด ที่ทำโดยกลุ่มหรือในนามกลุ่มนั้น กระทำผ่านองค์กร (Organization) ดังนั้น องค์กรจะต้องเป็นเสมือนตัวนำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงได้ (ยุพาพร รูปงาม, 2554, หน้า 5)

ยุพาพร รูปงาม 2554, หน้า 6 ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมไว้ว่า คือ กระบวนการให้บุคคลเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ตัดสินใจ แก้ไขปัญหาด้วยตนเอง เน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแข็งขันของบุคคล แก้ไขปัญหาร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสมและสนับสนุนติดตามการปฏิบัติงานขององค์กรและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงานสภาพัฒนาการวิจัยและทบวงมหาวิทยาลัย (2546, หน้า 114) ได้ระบุว่า การมีส่วนร่วม คือ การที่ประชาชนหรือชุมชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในการกำหนดนโยบายพัฒนาท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการ

รับประโยชน์จากบริการ รวมทั้งมีส่วนในการควบคุมประเมินผลโครงการต่าง ๆ ของท้องถิ่น นอกจากนี้ยังได้ให้ความหมายของ การมีส่วนร่วมว่ามี 2 ลักษณะ คือ

1. การมีส่วนร่วมในลักษณะที่เป็นกระบวนการของการพัฒนา โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ ได้แก่ การร่วมกันค้นหาปัญหา การวางแผน การตัดสินใจ การระดมทรัพยากรและเทคโนโลยีท้องถิ่น การบริหารจัดการ การติดตามประเมินผล รวมทั้งรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ

2. การมีส่วนร่วมทางการเมือง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การส่งเสริมสิทธิและพลังอำนาจของพลเมืองโดยประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนในการจัดการเพื่อรักษาผลประโยชน์ของกลุ่ม ควบคุมการใช้และการกระจายทรัพยากรของชุมชนอันจะก่อให้เกิดกระบวนการ และโครงสร้างที่ประชาชนในชนบทสามารถแสดงออกซึ่งความสามารถของตนและได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนา

การเปลี่ยนแปลงกลไกการพัฒนาโดยรัฐ มาเป็นการพัฒนาที่ประชาชน มีบทบาทหลักโดยการกระจายอำนาจในการวางแผน จากส่วนกลางมาเป็นส่วนภูมิภาคเป็นการคืนอำนาจในการพัฒนาให้แก่ประชาชนให้มีส่วนร่วมในการกำหนดอนาคตของตนเอง

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2557, หน้า 183) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่าการมีส่วนร่วมหมายถึง การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำการให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งทำให้เกิดมีส่วนร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2556, หน้า 4) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่าการมีส่วนร่วมคือ การที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดที่ไม่เคยได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ หรือเข้าร่วมการตัดสินใจหรือเคยมาเข้าร่วมด้วยเล็กน้อยได้เข้าร่วมด้วยมากขึ้นเป็นไปอย่างมีอิสรภาพเสมอภาค มิใช่มีส่วนร่วมอย่างผิวเผินแต่เข้าร่วมด้วยอย่างแท้จริงยิ่งขึ้นและการเข้าร่วมนั้นต้องเริ่มตั้งแต่ขั้นแรกจนถึงขั้นสุดท้ายของโครงการ

ชิต นิลพานิช และกุลธนา ธนาพงศธร (2552, หน้า 350) ได้ระบุว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท หมายถึง การที่ประชาชนทั้งในเมืองและชนบทได้เข้ามีส่วนร่วมหรือเข้ามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนาชนบทขั้นตอนได้ขั้นตอนหนึ่งหรือทุกขั้นตอนแล้วแต่เหตุการณ์จะเอื้ออำนวย

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน (2551, หน้า 10) ได้สรุปว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเข้าร่วมอย่างแข็งขันและอย่างเต็มที่ของกลุ่มบุคคลผู้มีส่วนได้เสียในทุกขั้นตอนของโครงการหรืองานพัฒนาชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในอำนาจการตัดสินใจและหน้าที่ความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วมเข้าร่วมจะเป็นเครื่องประกันว่าสิ่งที่ผู้มีส่วนได้เสียต้องการที่สุดนั้น จักได้รับการตอบสนองและทำให้มีความเป็นไปได้มาก ขึ้นว่าสิ่งที่ทำไปนั้นจะตรงกับความต้องการที่แท้จริง และมั่นใจมากขึ้นว่าผู้เข้าร่วมทุกคนจะได้รับประโยชน์เสมอหน้ากัน

ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมมี 5 ทฤษฎี ซึ่ง ยุพาพร รูปงาม, 2554, หน้า 7-9 ได้สรุปไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีการเกลี้ยกล่อมมวลชน (Mass Persuasion)

Maslow (อ้างถึงใน อคิน รพีพัฒน์, 2557, หน้า 7-8) กล่าวว่า การเกลี้ยกล่อม หมายถึง การใช้คำพูด หรือการเขียนเพื่อมุ่งให้เกิดความเชื่อถือและการกระทำ ซึ่งการเกลี้ยกล่อมมีประโยชน์ในการแก้ไข

ปัญหาความขัดแย้งในการปฏิบัติงานและถ้าจะให้เกิดผลดีผู้เกลี้ยกล่อมจะต้องมีศิลปะในการสร้างความสนใจในเรื่องที่จะเกลี้ยกล่อม

โดยเฉพาะในเรื่อง ความต้องการของคนตามหลักทฤษฎีของ Maslow ที่เรียกว่าลำดับขั้น ความต้องการ (Hierarchy of needs) คือ ความต้องการของคนจะเป็นไปตามลำดับจากน้อยไปมาก มีทั้งหมด 5 ระดับ ดังนี้

1.1 ความต้องการทางด้านสรีระวิทยา (Physiological needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ (Survival needs) ได้แก่ ความต้องการทางด้านอาหาร เครื่องนุ่งห่มที่อยู่อาศัย ยา รักษาโรค และความต้องการทางเพศ

1.2 ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยของชีวิต (Safety and security needs) ได้แก่ ความต้องการที่อยู่อาศัยอย่างมีความปลอดภัยจากการถูกทำร้ายร่างกาย หรือถูกขโมยทรัพย์สิน หรือความมั่นคงในการทำงานและการมีชีวิตอยู่อย่างมั่นคงในสังคม

1.3 ความต้องการทางด้านสังคม (Social needs) ได้แก่ ความต้องการความรัก ความต้องการที่จะให้สังคมยอมรับว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

1.4 ความต้องการที่จะมีเกียรติยศชื่อเสียง (Self-esteem needs) ได้แก่ ความภาคภูมิใจ ความต้องการดีเด่นในเรื่องหนึ่งที่จะให้ได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น ความต้องการด้านนี้เป็นความต้องการระดับสูงที่เกี่ยวกับความมั่นใจในตัวเองในเรื่องความสามารถ และความสำคัญของบุคคล

1.5 ความต้องการความสำเร็จแห่งตน (Self-actualization needs) เป็นความต้องการในระบบสูงสุด ที่อยากจะทำให้เกิดความสำเร็จในทุกสิ่งทุกอย่างตามความนึกคิด ของตนเองเพื่อจะพัฒนาตนเองให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ความต้องการนี้จึงเป็นความต้องการพิเศษของบุคคลที่จะพยายามผลักดันชีวิตของตนเองให้เป็นแนวทางที่ดีที่สุด

2. ทฤษฎีการระดมสร้างขวัญของคนในชาติ (National Morale)

คนเรามีความต้องการทางกายและใจถ้าคนมีขวัญดีพอ ผลของการทำงานจะสูงตามไปด้วย แต่ถ้าขวัญไม่ดีผลงานก็ต่ำไปด้วย ทั้งนี้ เนื่องจากว่าขวัญเป็นสถานการณ์ทางจิตใจที่แสดงออกในรูปพฤติกรรมต่าง ๆ นั่นเอง การจะสร้างขวัญให้ดีต้องพยายามสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้ร่วมงาน เช่น การไม่เอาไรต์เอาเปรียบ การให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับงาน การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น เป็นต้น และเมื่อใดก็ตามถ้าคนทำงานมีขวัญดีจะเกิดสำนึกในความรับผิดชอบ อันจะเกิดผลดีแก่หน่วยงานทั้งในส่วนที่เป็นขวัญส่วนบุคคลและขวัญของกลุ่ม ดังนั้น จะเป็นไปได้ว่าขวัญของคนเราโดยเฉพาะคนมีขวัญที่ดีย่อมเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ได้เช่นกัน (ยุพาพร รุ่งงาม, 2554, หน้า 8)

3. ทฤษฎีสร้างความรู้รักชาตินิยม (Nationalism)

ปัจจัยประการหนึ่งที่น่าสู่การมีส่วนร่วมคือ การสร้างความรู้รักชาตินิยมให้เกิดขึ้น หมายถึง ความรู้สึกเป็นตัวของตัวเองที่จะอุทิศหรือ เน้นค่านิยมเรื่องผลประโยชน์ ส่วนรวมของชาติ มีความพอใจในชาติของตัวเอง พอใจเกียรติภูมิ จงรักภักดี ผูกพันต่อท้องถิ่น (ยุพาพร รุ่งงาม, 2554, หน้า 8)

4. ทฤษฎีการสร้างผู้นำ (Leadership)

การสร้างผู้นำจะช่วยจูงใจให้ประชาชนทำงานควยความเต็มใจเพื่อบรรลุ เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน ทั้งนี้ เพราะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญของการร่วมกลุ่มคน จูงใจไปยังเป้าประสงค์โดยทั่วไปแล้วผู้นำอาจจะมีทั้งผู้นำที่ดีเรียกว่า ผู้นำพลวัตคือ เคลื่อนไหวทำงานอยู่เสมอ (Dynamic leader) และผู้นำไม่มีกิจ ไม่มีผลงานสร้างสรรค์ที่เรียกว่า ผู้นำนินเสธ (Negative leader) ผลของการให้

ทฤษฎีการสร้างผู้นำ จึงทำให้เกิดการระดมความร่วมมือปฏิบัติงานอย่างมีขวัญกำลังใจ งานมีคุณภาพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และร่วมรับผิดชอบ ดังนั้น การสร้างผู้นำที่ดีย่อมจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง (ยุพาพร รุ่งงาม, 2554, หน้า 8)

5. ทฤษฎีการใช้วิธีและระบบทางการบริหาร (Administration and Method)

การใช้ระบบบริหารในการระดมความร่วมมือเป็นวิธีหนึ่งที่ยั่งยืนเพราะใช้กฎหมาย ระเบียบแบบแผน เป็นเครื่องมือในการดำเนินการ แต่อย่างไรก็ตามผลของความร่วมมือยังไม่มีระบบใดที่ดีที่สุดในเรื่องการใช้บริหารเพราะธรรมชาติของคน ถ้าทำงานตามความสมัครใจอย่างตั้งใจไม่มีใครบังคับก็จะทำงานด้วยความรัก แต่ถ้าไม่ควบคุมเลยก็ไม่เป็นไปตามนโยบายและความจำเป็นของรัฐ เพราะการใช้ระบบบริหาร เป็นการให้ปฏิบัติตามนโยบายเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย (ยุพาพร รุ่งงาม, 2554, หน้า 8-9)

รูปแบบและขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชน

โคเฮน และอัฟโฮฟ (Cohen & Uphoff, 1981 อ้างถึงใน จุฑามาศ ศรีศิริพรพันธ์, 2558, หน้า 12) ได้อธิบายและวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในแง่ของรูปแบบการมีส่วนร่วม โดยได้แบ่งออกเป็น 4 รูปแบบคือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision - making) ซึ่งอาจเป็นการตัดสินใจตั้งแต่ในระยะแรกเริ่ม การตัดสินใจในช่วงของกิจกรรม และการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรม
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม (Implementation) ซึ่งอาจเป็นไปในรูปแบบของการเข้าร่วม โดยการให้มีการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร การเข้าร่วมในการบริหารและการร่วมมือ รวมทั้งการเข้าร่วมในการร่วมแรงร่วมใจ
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ทางวัตถุ ทางสังคม หรือโดยส่วนตัว
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งนับเป็นการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด และเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป รูปแบบและขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชน

โกวิทย์ พวงงาม (2545, หน้า 8) ได้สรุปถึงการมีส่วนร่วมที่แท้จริงของประชาชนในการพัฒนาควรจะมี 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่น กล่าวคือ ถ้าหากชาวบ้านยังไม่สามารถทราบถึงปัญหาและเข้าใจถึงสาเหตุของปัญหาในท้องถิ่นของตนเป็นอย่างดีแล้ว การดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาของท้องถิ่นย่อมไร้ประโยชน์ เพราะชาวบ้านจะไม่เข้าใจและมองไม่เห็นถึงความสำคัญของการดำเนินงานเหล่านั้น
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม เพราะการวางแผนดำเนินงานเป็น ขั้นตอนที่จะช่วยให้ชาวบ้านรู้จักวิธีการคิด การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล รู้จักการนำเอาปัจจัยข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน
3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน แม้ชาวบ้านส่วนใหญ่จะมีฐานะยากจน แต่ก็มีความสามารถที่สามารถใช้เข้าร่วมได้ การร่วมลงทุนและปฏิบัติงาน จะทำให้ชาวบ้านสามารถคิดค้นทุนดำเนินงานได้ด้วยตนเอง ทำให้ได้เรียนรู้การดำเนินกิจกรรมอย่างใกล้ชิด

4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน ถ้าหากการติดตามงานและประเมินผลงาน ขาดการมีส่วนร่วมแล้วชาวชนบทย่อมจะไม่ทราบด้วยตนเองว่างานที่ทำไปนั้นได้รับผลดี ได้รับประโยชน์ หรือไม่อย่างไร การดำเนินกิจกรรมอย่างเดียวกันในโอกาสต่อไป จึงอาจจะประสบความสำเร็จลำบาก

นอกจากนี้สำนักมาตรฐานการศึกษา สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, กระทรวงศึกษาธิการ, สำนัก มาตรฐานอุดมศึกษาและทบวงมหาวิทยาลัย, (2545, หน้า 116) ยังได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในขั้นตอน ของการพัฒนา 5 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในชุมชนตลอดจน กำหนดความต้องการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการ

2. ขั้นมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและ วัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการและแนวทางการดำเนินงาน ตลอดจนกำหนดทรัพยากรและ แหล่งทรัพยากรที่ใช้

3. ขั้นมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วม ในการสร้าง ประโยชน์โดยการสนับสนุนทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์และแรงงาน หรือเข้าร่วมบริหารงาน ประสานงานและ ดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก

4. ขั้นการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมใน การรับผลประโยชน์ที่พึงได้จากการพัฒนาหรือยอมรับผลประโยชน์อันเกิดจากการพัฒนาทั้งด้านวัตถุ และจิตใจ

5. ขั้นการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนา เป็นขั้นที่ประชาชนเข้าร่วมประเมินว่าการ พัฒนาที่ได้กระทำไปนั้นสำเร็จตามวัตถุประสงค์เพียงใด

ระดับการมีส่วนร่วม

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2556, หน้า 17) ได้กล่าวถึงระดับของการมีส่วนร่วมตามหลักการทั่วไป ว่าแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

1. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูลของตน/ครอบครัว/ชุมชนของตน
2. การมีส่วนร่วมรับข้อมูลข่าวสาร
3. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ โดยเฉพาะในโครงการที่ตนมีส่วนได้เสีย โดยแบ่งเป็น 3 กรณีแล้วแต่ กิจกรรมในตนเองอยู่ในขั้นตอนใดต่อไปนี้

3.1 ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจน้อยกว่าเจ้าของโครงการ

3.2 ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจเท่ากับเจ้าของโครงการ

3.3 ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจมากกว่าเจ้าของโครงการ

4. การมีส่วนร่วมทำ คือ ร่วมในขั้นตอนการดำเนินงานทั้งหมด

5. การมีส่วนร่วมสนับสนุน คือ อาจไม่มีโอกาสร่วมทำ แต่มีส่วนร่วมช่วยเหลือในด้านอื่น ๆ

นอกจากนี้ยังได้มีการแบ่งระดับของการมีส่วนร่วมเป็นระดับของการมีส่วนร่วม ตามแนวทาง พัฒนาชุมชน เป็นการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยได้แบ่งไว้ ดังนี้

1. ร่วมค้นหาปัญหาของตนเองให้เห็นว่าสิ่งใดที่เป็นปัญหารากเหง้าของปัญหา

2. ร่วมค้นหาสิ่งที่จำเป็นของตนเองในปัจจุบันคืออะไร

2.1 ร่วมคิดช่วยตนเองในการจัดลำดับปัญหา เพื่อจะแก้ไขสิ่งใดก่อนหลัง

2.2 วางแผนแก้ไขปัญหาเป็นเรื่อง ๆ

2.3 ร่วมระดมความคิด ถึงทางเลือกต่าง ๆ และเลือกทางเลือกที่เหมาะสมเพื่อแก้ไขปัญหาที่วางแผนนั้น

2.4 ร่วมพัฒนาเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้

2.5 ร่วมดำเนินการแก้ไขปัญหานั้น ๆ

2.6 ร่วมติดตามการดำเนินงานและประเมินผลการดำเนินงาน

2.7 ร่วมรับผลประโยชน์/หรือร่วมเสียผลประโยชน์จากการดำเนินงาน

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

หลักการสำคัญของการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนมี ดังนี้ (ชิต นิลพานิช และกุลธนธนาพงศธร, 2552, หน้า 362)

1. หลักการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างทางราชการกับประชาชน โดยยึดถือความศรัทธาของประชาชนที่มีต่อหน่วยงานหรือต่อบุคคล

2. หลักการขจัดความขัดแย้ง ความขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์และความคิด จะมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานพัฒนาเป็นอย่างมากเพราะจะทำให้งานหยุดชะงักและล้มเหลว

3. หลักการสร้างอุดมการณ์และค่านิยมในด้านความขยัน ความอดทน การร่วมมือ การซื่อสัตย์ และการพึ่งตนเอง เพราะอุดมการณ์เป็นเรื่องที่จะจูงใจประชาชนให้ ร่วมสนับสนุนนโยบาย และเป้าหมายการดำเนินงาน และอาจก่อให้เกิดขวัญและกำลังใจ ในการปฏิบัติงาน

4. การให้การศึกษาอบรมอย่างต่อเนื่องเป็นการส่งเสริมให้คนมีความรู้ความคิด ของตนเอง ช่วยให้ประชาชนมั่นใจในตนเองมากขึ้น การให้การศึกษาอบรมโดยให้ ประชาชนมีโอกาสทดลองคิด ปฏิบัติ จะช่วยให้ประชาชนสามารถคุ้มครองตนเองได้ รู้จักวิเคราะห์เห็นคุณค่าของงานและนำไปสู่การเข้าร่วมในการพัฒนา

5. หลักการทำงานเป็นทีม สามารถนำมาใช้ในการแสวงหาความร่วมมือในการพัฒนาได้

6. หลักการสร้างพลังชุมชน การรวมกลุ่มกันทำงานจะทำให้เกิดพลังในการทำงานและทำให้ งานเกิดประสิทธิภาพ

อนึ่ง สำนักมาตรฐานการศึกษา สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักมาตรฐานอุดมศึกษาและทบวงมหาวิทยาลัย, (2545, หน้า 118) ได้ กล่าวถึงยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 2 ประการคือ

1. การจัดกระบวนการเรียนรู้ สามารถทำได้หลายวิธี ดังนี้

1.1 จัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ของหมู่บ้านเพื่อทำความเข้าใจและเรียนรู้ร่วมกันในประเด็นต่าง ๆ

1.2 จัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์หรือจัดทัศนศึกษาระหว่างกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ภายในชุมชนและระหว่างชุมชน

1.3 จัดอบรมเพื่อพัฒนาทักษะเฉพาะด้านต่าง ๆ

1.4 ลงมือปฏิบัติจริง

1.5 ถ้ายอดประสบการณ์และสรุปบทเรียนที่จะนำไปสู่การปรับปรุงกระบวนการทำงานที่เหมาะสม

2. การพัฒนาผู้นำเครือข่าย เพื่อให้ผู้นำเกิดความมั่นใจและความสามารถที่มีจะช่วยให้สามารถริเริ่มกิจกรรมการแก้ไขปัญหา หรือกิจกรรมการพัฒนาได้ ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี ดังนี้

2.1 แลกเปลี่ยนระหว่างผู้นำทั้งภายในและภายนอกชุมชน

2.2 สนับสนุนการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสนับสนุนข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นอย่างต่อเนื่อง

2.3 แลกเปลี่ยนเรียนและดำเนินงานร่วมกันของเครือข่ายอย่างต่อเนื่องจะทำให้เกิดกระบวนการจัดการและจัดองค์กรร่วมกัน

กรรมวิธีในการมีส่วนร่วมของประชาชน

กรรมวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชน สามารถทำได้หลายวิธี ที่สำคัญมีดังต่อไปนี้ (โกวิท พวงงาม, 2545, หน้า 11)

1. การเข้าร่วมประชุมอภิปราย เป็นการเข้าร่วมถกปัญหาหรือเนื้อหาสาระของ แผนงานหรือโครงการพัฒนา เพื่อสอบถามความคิดเห็นของประชาชน

2. การถกเถียง เป็นการแสดงความคิดเห็นโต้แย้งตามวิถีทางประชาธิปไตย เพื่อให้ทราบถึงผลดี ผลเสียในกรณีต่าง ๆ โดยเฉพาะประชาชนในท้องถิ่นที่มีผลกระทบ ทั้งทางบวกและทางลบต่อความเป็นอยู่ของเขา

3. การให้คำปรึกษาแนะนำ ประชาชนต้องร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการ บริหารโครงการเพื่อให้ความมั่นใจว่ามีเสียงของประชาชนที่ถูกผลกระทบ เข้ามีส่วนร่วมรับรู้และร่วมในการตัดสินใจและการวางแผนด้วย

4. การสำรวจ เป็นวิธีการให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ อย่างทั่วถึง

5. การประสานงานร่วม เป็นกรรมวิธีที่ประชาชนเข้าร่วมตั้งแต่การคัดเลือก ตัวแทนของกลุ่มเข้าไปเป็นแกนนำในการจัดการหรือบริหาร

6. การจัดทัศนศึกษา เป็นการให้ประชาชนได้เข้าร่วมตรวจสอบข้อเท็จจริง ณ จุดดำเนินการก่อนให้มีการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง

7. การสัมภาษณ์หรือพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับผู้นำรวมทั้งประชาชนที่ได้รับผลกระทบเพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและความต้องการที่แท้จริงของท้องถิ่น

8. การไต่สวนสาธารณะ เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นต่อนโยบาย กฎ ระเบียบในประเด็นต่าง ๆ ที่จะมีผลกระทบต่อประชาชนโดยรวม

9. การสาธิต เป็นการใช้เทคนิคการสื่อสารทุกรูปแบบเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนรับทราบอย่างทั่วถึงและชัดเจนอันจะเป็นแรงจูงใจให้เข้ามามีส่วนร่วม

10. การรายงานผล เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนทบทวนและสะท้อนผลการตัดสินใจต่อโครงการอีกครั้งหนึ่ง หากมีการเปลี่ยนแปลงจะได้แก้ไขได้ทันที่

Szentendre (อ้างถึงใน สถาบันพระปกเกล้า, 2548, หน้า 30-31) กล่าวถึงการแบ่งกระบวนการการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ

3. การมีส่วนร่วมในการจัดสรรผลประโยชน์

4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

กรณีการ ชมดี (2554, หน้า 13) ได้สรุปรูปแบบของการมีส่วนร่วมออกเป็น 10 รูปแบบ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการประชุม (Attendance at Meeting)
2. การมีส่วนร่วมในการออกเงิน (Financial Contribution)
3. การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ (Membership on Committees)
4. การมีส่วนร่วมเป็นผู้นำ (Position of Leadership)
5. การมีส่วนร่วมสัมภาษณ์ (Interviewer)
6. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ชักชวน (Solicitor)
7. การมีส่วนร่วมเป็นผู้บริโภค (Customers)
8. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ริเริ่ม (Entrepreneur)
9. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ใช้แรงงานหรือเป็นลูกจ้าง (Employee)
10. การมีส่วนร่วมออกวัสดุ อุปกรณ์ (Material Contribution)

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2551, หน้า 11 - 13) ได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม
3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน

จินตนา สุจิตานนท์ (2549, หน้า 16) ได้จำแนกการเข้ามามีส่วนร่วมไว้เป็น 5 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นกำหนดความต้องการ
2. ขั้นวางแผนดำเนินการ
3. ขั้นตัดสินใจ
4. ขั้นดำเนินการ
5. ขั้นติดตามผลงาน

ชาติชาย ณ เชียงใหม่ (2553, หน้า 2) เสนอรูปแบบหรือมิติของการมีส่วนร่วมไว้ 4 รูปแบบ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในโครงการ
3. การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2557, หน้า 6 - 7) กล่าวถึง ขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายการพัฒนา คือ

1. ร่วมทำการศึกษา ค้นคว้าถึงปัญหา และสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนรวมถึงความต้องการของชุมชน
2. ร่วมค้นคว้า สร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาของชุมชน และเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน หรือสนองความต้องการของชุมชน
3. ร่วมงานนโยบาย หรือแผนงาน หรือโครงการ หรือกิจกรรม เพื่อขจัดและแก้ไขตลอดถึงความต้องการของชุมชน
4. ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

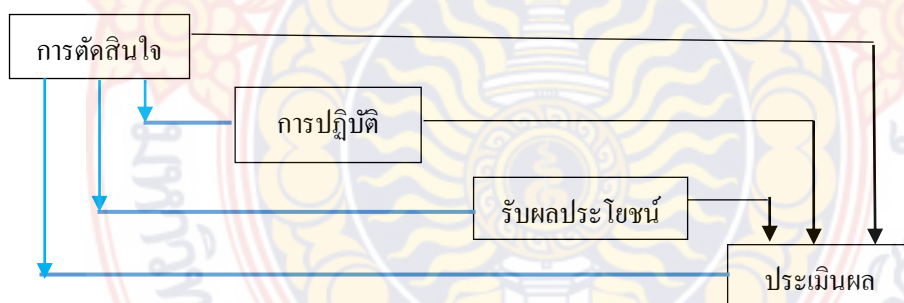
5. ร่วมจัด หรือปรับปรุงระบบการบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
6. ร่วมการลงทุนในกิจกรรมโครงการชุมชน ตามขีดความสามารถของตนเองและของหน่วยงาน
7. ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงานโครงการและกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้
8. ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาโครงการ และกิจกรรมที่ได้ทำไว้ ทั้งภาคเอกชน และภาครัฐบาลให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

สำหรับขั้นตอนยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมในการพัฒนามี 7 ขั้นตอน ได้แก่

1. การสำรวจขั้นต้น
2. การศึกษาเพื่อจัดลำดับความสำคัญของปัญหา
3. การแสวงหาแนวทางการแก้ไขปัญหา
4. การกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา
5. การปฏิบัติตามโครงการ
6. การประเมินผลโครงการ
7. การพิจารณาทบทวนโครงการเพื่อดำเนินการให้เสร็จสมบูรณ์

โคเฮน และยูโฮฟ (Cohen & Uphoff, 1981, p. 34 อ้างถึงใน จุฑามาศ ศรีสิริพรพันธ์, 2558, หน้า 12) ได้แบ่งชนิดของการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ชนิด คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือริเริ่มตัดสินใจ และการตัดสินใจปฏิบัติการ
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านทรัพยากร และการประสานขอความร่วมมือ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ไม่ว่าจะผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ ผลประโยชน์ทางสังคม หรือผลประโยชน์ส่วนบุคคล
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

— หมายถึง การส่งผลโดยตรง

— หมายถึง การส่งผลย้อนกลับ

ภาพที่ 2.1 ความสัมพันธ์ของขั้นตอนการมีส่วนร่วม

ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน

ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชนมีดังนี้ (สถาบันพระปกเกล้า, 2548, หน้า 7 - 8 อ้างถึงใน นราธิป พักฤกษ์, 2550, หน้า 13 - 15)

1. เพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจ กระบวนการปรึกษาหารือกับสาธารณชนช่วยให้เกิดความกระจ่างในวัตถุประสงค์ และความต้องการของโครงสร้างหรือนโยบายนั้น ๆ ได้อยู่เสมอ สาธารณชนสามารถที่จะผลักดันให้เกิดการทบทวนข้อสันนิษฐานที่ปิดบังอยู่ ซึ่งอาจจะปิดบังไม่ให้เห็นทางออกที่มีประสิทธิภาพที่สุด บ่อยครั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนก่อให้เกิดการพิจารณาถึงทางเลือกใหม่แทนวิธีการที่เคยใช้กันมาในอดีตสาธารณชนมักจะมีข้อมูลที่สำคัญซึ่งทำให้เกิดความแตกต่างในการที่นำไปสู่การตัดสินใจ ก่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างโครงการที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จ

2. การลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา กระบวนการหรือโครงการ การมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเต็มรูปแบบมักจะสิ้นเปลืองและเสียเวลา แต่ในทางปฏิบัติแล้วการมีส่วนร่วมของประชาชนมาตั้งแต่ต้น สามารถที่จะลดความล่าช้าและลดค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งของประชาชนได้ การตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง อาจจะดูว่าสิ้นเปลืองและเสียเวลากว่าที่จะตัดสินใจได้ แต่ว่าเมื่อตัดสินใจแล้วและนำมาสู่การปฏิบัติ อาจจะเป็นวิธีการที่ประหยัดกว่าด้วยซ้ำ

3. การสร้างฉันทามติ การมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถที่จะสร้างข้อตกลงที่มั่นคงและยืดยาว และการยอมรับระหว่างกลุ่ม ซึ่งอาจจะมีความคิดเห็นขัดแย้งกันคนละทาง การมีส่วนร่วมนี้ยังก่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างคู่กรณี ลดความขัดแย้งทางการเมืองและสร้างให้เกิดความชอบธรรมในการตัดสินใจของรัฐ

4. การเพิ่มความง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำให้คนเรามีความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของการตัดสินใจนั้นและครั้งหนึ่งเมื่อได้ร่วมตัดสินใจแล้วเขาก็ย่อมต้องการที่จะเห็นสิ่งนั้นนำไปปฏิบัติได้ ไม่เพียงแต่จะมีความสนับสนุนทางการเมืองต่อการนำไปปฏิบัติ แต่กลุ่มและปัจเจกชนอาจจะรู้สึกกระตือรือร้นในการที่จะช่วยให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

5. การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากรณีที่ร้ายแรงที่สุด บางครั้งเมื่อความขัดแย้งนำไปสู่ความขมขื่นและการเป็นปรปักษ์ มันจะยากยิ่งขึ้นในการที่จะแก้ปัญหาประเด็นนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนก่อให้เกิดโอกาสที่คู่กรณีจะแสดงความต้องการของกลุ่มเขา และความห่วงกังวลที่ปราศจากความรู้สึกที่เป็นปรปักษ์ การมีส่วนร่วมของประชาชนตั้งแต่ต้นสามารถลดการเผชิญหน้ากันอย่างรุนแรงที่อาจจะเป็นไปได้ อย่างไรก็ดี การมีส่วนร่วมของประชาชนไม่ใช่ยาวิเศษ ไม่อาจที่จะลดหรือกำจัดความขัดแย้งในทุกกรณีได้

6. การดำรงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม วิธีทางที่จะนำไปสู่ความชอบธรรมและการดำรงอยู่ของความชอบธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อการตัดสินใจก่อให้เกิดความขัดแย้งก็จะต้องใช้กระบวนการตัดสินใจ ซึ่งโปร่งใสและน่าเชื่อถือต่อสาธารณชน การมีส่วนร่วมของประชาชนยังก่อให้เกิดความเข้าใจถึงเหตุผลที่นำไปสู่การตัดสินใจนั้น ๆ

7. การคาดคะเนความห่วงกังวลของประชาชนและค่านิยมของสาธารณชน ในขณะที่เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นกับสาธารณชนในโครงการมีส่วนร่วมของประชาชนเขาจะค่อย ๆ เพิ่มความรู้สึกที่ไวต่อความห่วงกังวลของสาธารณชนและที่สาธารณชนมองการปฏิบัติงานขององค์กรส่วนท้องถิ่นอย่างไร บ่อยครั้งทัศนคติเหล่านี้ได้นำมาพูดคุยกันภายใน เพื่อที่ว่าเจ้าหน้าที่จะเกิดความตระหนักถึงการตอบสนองของ

สาธารณชนที่เป็นไปได้ต่อกระบวนการและการตัดสินใจต่าง ๆ ถึงแม้ว่าประเด็นนั้นอาจจะไม่ใหญ่โตมากนักที่จะต้องทำโครงการการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นทางการ

8. การพัฒนาความเชี่ยวชาญและความคิดสร้างสรรค์ของสาธารณชน ประโยชน์อันสำคัญอย่างยิ่งของการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การให้การศึกษาต่อสาธารณชนที่ดีขึ้นกว่าผู้มีส่วนร่วมไม่เพียงแต่จะเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหา แต่เขายังได้เรียนรู้ด้วยว่ากระบวนการตัดสินใจโดยองค์การส่วนท้องถิ่นของเขาควรจะเป็นอย่างไร และทำไมจึงต้องตัดสินใจดังกล่าว การมีส่วนร่วมของประชาชนยังเป็นเวทีการฝึกที่มีประสิทธิภาพของผู้นำท้องถิ่นในอนาคตอีกด้วย การมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี ดังนี้ (กรมการปกครอง, 2544, หน้า 45)

1. การมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิเลือกตั้งและสมัครเข้ารับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น
2. การมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดย
 - 2.1 เข้าร่วมสังเกตการณ์การประชุมสภาท้องถิ่น
 - 2.2 การใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พุทธศักราช 2540 ในการขอข้อมูลจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นโดย
 - 3.1 การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา โดยเสนอปัญหาความต้องการของประชาชนหมู่บ้าน ประชาคมตำบล ประชาคมเมือง ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปพิจารณา
 - 3.2 ร่วมเป็นคณะกรรมการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อทำหน้าที่พิจารณาโครงการที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 3.3 ร่วมเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นให้สภาท้องถิ่นพิจารณา
4. การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยการร่วมเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกและผู้บริหารท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการ ลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกหรือผู้บริหารท้องถิ่น

ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในสังคมไทย

1. การเพิกเฉยต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ซึ่งในประเด็นนี้อาจแบ่งได้ตามลักษณะพฤติกรรม การไม่มีส่วนร่วม และลักษณะของประชาชนได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ (กรมการปกครอง, 2544, หน้า 47 - 49)

1.1 ประชาชนที่เป็นกลุ่มคนชั้นกลางขึ้นไป มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองอยู่ในระดับเข้าใจถึงความหมาย ความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับประชาธิปไตยแต่ปฏิเสธที่จะมีส่วนร่วมในรูปแบบที่เป็นทางการหรือการใช้สิทธิเลือกตั้ง เพราะขาดความเชื่อถือศรัทธาต่อพฤติกรรมของนักการเมืองและพรรคการเมืองที่มีอยู่

1.2 ประชาชนที่เป็นกลุ่มคนชั้นกลางขึ้นไปเช่นกันที่จะปฏิเสธที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองเพราะวิถีชีวิตในโลกเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ทำให้คนกลุ่มนี้มีวิถีชีวิตที่ผูกพันอยู่กับการเร่งรัด แสวงหาความมั่นคง ความก้าวหน้าในชีวิต ประโยชน์ส่วนตนเป็นใหญ่กว่า ขาดสาธารณประโยชน์จิต คือ จิตที่เป็นสาธารณะที่เห็นประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวมเชื่อมโยงถึงกัน คนกลุ่มนี้จะไม่สนใจที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองทุกรูปแบบ トラบาทเท่าที่ประโยชน์ส่วนตนของเขายังไม่ถูกคุกคาม ลิดรอน จนต้องพึ่งอำนาจทางการเมืองเข้ามาช่วยจัดการให้

1.3 ประชาชนที่เป็นกลุ่มคนระดับล่างในสังคมมีฐานะยากจน ขาดการศึกษาขาดโอกาสของการประกอบอาชีพ ทำให้ประชาชนกลุ่มนี้มองไม่เห็นและไม่เข้าใจว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองจะมีความสำคัญมากไปกว่าการดิ้นรนหาเลี้ยงชีพ จึงปฏิเสธที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองในทุกรูปแบบหากไม่มีสิ่งจูงใจ

2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงสัญลักษณ์ โดยปราศจากความตระหนัก ความเข้าใจในคุณค่าและความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแท้จริง หรือเป็นการมีส่วนร่วมเพราะอิทธิพลของปัจจัยแทรกซ้อนอื่น ๆ เช่น การซื้อสิทธิขายเสียง

3. การมีส่วนร่วมอย่างไม่มีระบบ ในสังคมของประเทศกำลังพัฒนา เช่น ในประเทศไทย การมีส่วนร่วมในลักษณะกลุ่มผลประโยชน์ที่เคว้กว้างไร้บรรทัดฐาน ขาดองค์กร ขาดขั้นตอนมาก เป็นพฤติกรรมการมีส่วนร่วมที่ล่อแหลมต่อการประพฤติตามอารมณ์ ไม่เป็นไปโดยสันติวิธี และก่อให้เกิดผลกระทบในเชิงทำลายต่อความสงบสุขของสังคม และพัฒนาการทางการเมือง

4. การมีส่วนร่วมในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการมากเกินไป เนื่องจากนโยบายที่เกิดผลกระทบกับประชาชน ทำให้ประชาชนเกิดภาวะกดดันจนต้องออกมาเรียกร้องกดดันเผชิญหน้ากับอำนาจรัฐ การมีส่วนร่วมลักษณะนี้เกิดขึ้นมากในสังคมไทยปัจจุบันในรูปแบบมีอบต่าง ๆ

5. การมีส่วนร่วมในลักษณะของการจัดตั้งเพื่อผลประโยชน์แอบแฝง เป็นการระดมสรรพกำลังทางการเมืองของประชาชนมาเป็นฐานรองรับอำนาจ หรือวัตถุประสงค์ทางการเมืองหรือก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายอำนาจทางการเมืองของนักการเมืองบางคน หรือพรรคการเมืองบางพรรค

สรุปได้ว่า จากที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ผู้วิจัยเห็นว่ากระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนมี 4 รูปแบบ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
3. การมีส่วนร่วมในด้านการรับผลประโยชน์
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม

นอกจากนี้ โคเฮน และฮัพฮอฟฟ์ (Cohen & Uphoff, 1981, pp. 17 - 19) เสนอบริบทของการมีส่วนร่วมว่าในการพิจารณาการมีส่วนร่วมจะต้องคำนึงถึงปัจจัยสภาพแวดล้อม ซึ่งมีความซับซ้อนอย่างมากด้วย ได้แก่

1. อายุและเพศ
2. สถานภาพในครอบครัว
3. ระดับการศึกษา
4. สถานภาพทางสังคม
5. อาชีพ
6. รายได้และทรัพย์สิน
7. ระยะเวลาอาศัยในท้องถิ่น ระยะเวลาที่อยู่ในโครงการ
8. พื้นที่ดินที่ถือครอง และสถานภาพการทำงาน

จอห์น และนอแมน (John & Noman อ้างถึงในชินรัตน์ สมสืบ, 2553, หน้า 18 – 19) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมด้วยว่า ประกอบด้วย

1. ปัจจัยด้านกายภาพ ประกอบด้วย

1.1 ปัจจัยด้านกายภาพ ลักษณะภูมิประเทศ การตั้งถิ่นฐาน การคมนาคม

1.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ฐานทางเศรษฐกิจ รายได้

1.3 ปัจจัยด้านการเมือง บรรยากาศทางการเมือง อุดมการณ์ อุดมคติทางการเมืองของประชาชน

1.4 ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม วิธีการดำเนินชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี ทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยมที่ต่างกันในแต่ละพื้นที่

1.5 ปัจจัยทางด้านประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ กำเนิดของชุมชน

1.6 ปัจจัยด้านบุคคล คนเมือง คนชนบท กลุ่มอาชีพ ระดับความรู้ การมีบทบาทในฐานะต่าง ๆ ของสังคม

2. ปัจจัยด้านลักษณะโครงการ ประกอบด้วย

2.1 ความยากง่ายของเทคโนโลยีที่ใช้ในงาน

2.2 ทรัพยากรที่ใช้ ความยากง่ายในการหาข้อมูล

2.3 ลักษณะของผลประโยชน์ที่ได้รับ

2.4 ความเชื่อมโยงของโครงการกับโครงการอื่น

2.5 ความยืดหยุ่นของโครงการ

2.6 การเข้าถึงการบริหารโครงการ

เบอร์แทรนด์ (Bertrand, 1958, pp. 147-157 อ้างถึงใน อารมณ์ วัชร, 2556, หน้า 14-15) กล่าวถึงปัจจัยทางวัฒนธรรมของประชาชนที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ซึ่งได้แก่ ลักษณะส่วนบุคคลต่าง ๆ คือ

1. อายุ

2. เพศ

3. สถานภาพทางสังคม

4. อาชีพ

5. การศึกษา

6. ถิ่นที่อยู่อาศัย

7. ระยะเวลาที่อยู่ในท้องถิ่น

8. ปัจจัยอื่น ๆ เช่น การอาศัยในเมืองหรือในชนเมือง จำนวนสมาชิกในครอบครัวและลักษณะครอบครัว ค่านิยม และทัศนคติ

ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ (2550, หน้า 152 อ้างถึงใน อารมณ์ วัชร, 2556, หน้า 15) ได้สรุปปัจจัยที่เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. ปัจจัยด้านกลไกของรัฐ โดยรัฐต้องกำหนดนโยบายที่คำนึงถึงความแตกต่างของวัฒนธรรมท้องถิ่นสนับสนุนกิจกรรมที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรมและการเมือง รวมทั้งการสร้างช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน โดยระบบติดตามประเมินผล และการให้การสนับสนุนในภายหลัง ก็เป็นสิ่งจำเป็นไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน

2. ปัจจัยด้านประชาชนที่จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการทำงานพัฒนา กล่าวตัดสินใจริเริ่มกิจกรรมและรับผลประโยชน์ สมาชิกต้องรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มหรือเป็นผู้นำท้องถิ่น มีโอกาสรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยการปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอก

3. ปัจจัยด้านนักพัฒนาจะต้องรู้จักชุมชนในทุก ๆ มิติมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการมีส่วนร่วม ต้องค้นหาผู้นำที่มีศักยภาพ รู้จักวิถีการรวมกลุ่มประชาชนเพื่อช่วยหาหนทางแก้ไขปัญหา และสนับสนุนข้อมูลความรู้ต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อให้สามารถดำเนินงานพัฒนาได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน แตกต่างกันขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านกายภาพและปัจจัยทางด้านลักษณะโครงสร้าง เช่น เพศ อายุ สถานภาพครอบครัว ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพทางการทำงาน ระยะเวลาที่อยู่ในท้องถิ่น การรับรู้ข่าวสารผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้อง ความเชื่อ และทัศนคติ เพราะบุคคลแต่ละคนนั้น มีความรู้สึกนึกคิดการพูด การเขียน และพฤติกรรมต่างกัน ซึ่งทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงไม่เท่ากัน ซึ่งทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชน และรูปแบบการมีส่วนร่วมทั้ง 4 รูปแบบ คือ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามประเมินผลขององค์กร รวมถึงกลไกต่าง ๆ ของรัฐที่จะส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วม นั้น คือ การกระจายอำนาจการปกครองลงมาสู่ท้องถิ่น การสร้างจิตสำนึกในการรักท้องถิ่น การให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนในการพัฒนา การจัดเวทีให้แสดงความคิดเห็นและร่วมทำกิจกรรม การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากทางการซึ่งรัฐได้จัดตั้งเทศบาลเมืองขึ้นมา นั้น เป็นการกระจายอำนาจในรูปแบบหนึ่งและเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่น เพื่อเป็นการสร้างเสริมประสบการณ์สำหรับการมีส่วนร่วมในระดับชาติและการสร้างผู้นำที่ดีให้เกิดขึ้นต่อไป

ตารางที่ 2.1 แหล่งที่มาของแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

แหล่งที่มา	ความหมาย
นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2557, หน้า 18)	การเกี่ยวข้องทางจิตและอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าว เป็นเหตุเราทำให้กระทำการให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น
นราธิป พักฤกษ์ (2550, หน้า 7)	การมีส่วนร่วมเป็นพฤติกรรมที่ประชาชนหรือคนที่อยู่ร่วมกันในสังคมได้พัฒนาปัญญา ความรู้ความสามารถ โดยแสดงออกในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อพัฒนาสังคม สิ่งแวดล้อม หรือสิ่งที่ตนอาศัยอยู่การมีส่วนร่วมเป็นพฤติกรรมที่ประชาชนหรือคนที่อยู่ร่วมกันในสังคมได้พัฒนาปัญญา ความรู้ความสามารถ โดยแสดงออกในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อพัฒนาสังคม สิ่งแวดล้อม หรือสิ่งที่ตนอาศัยอยู่
อาภรณ์พันธ์ จันทร์สว่าง (2552, หน้า 19)	การมีส่วนร่วมเป็นผลมาจากการเห็นพ้องต้องกันในเรื่องความต้องการและทิศทางการเปลี่ยนแปลงและความเห็นพ้องต้องกันนั้นจะต้องมีมากพอจนเกิดความคิดริเริ่มโครงการเพื่อการนั้น ๆ
ยวีวัฒน์ วุฒิเมธี (2556, หน้า 20)	การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบต่อตัวประชาชนเอง
ทวีทอง หงส์วิวัฒน์ (2557, หน้า 2)	การที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนในการจัดการควบคุมใช้และการกระจายทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคมตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรี

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานท้องถิ่น

การกระจายอำนาจการบริหารงานท้องถิ่น องค์ประกอบสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย คือ การกระจายอำนาจการบริหารงานท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองโดยตรง ซึ่งเป็นการเสริมสร้างความศรัทธาของประชาชนต่อระบอบประชาธิปไตย และการกระจายอำนาจการบริหารงานท้องถิ่น ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ

อุทัย หิรัญโต (2553, หน้า 81) การกระจายอำนาจการเมืองการปกครอง คือ การโอนหรือโยกย้ายอำนาจหน้าที่ (Transfer of Authority) จากส่วนกลางหรือศูนย์กลางการปกครองของรัฐไปสู่ท้องถิ่น สำหรับในด้านกฎหมายนั้น การกระจายอำนาจการปกครอง เป็นวิธีการที่รัฐมอบอำนาจบางอย่างให้แก่องค์กรปกครองอื่น เพื่อจัดทำบริการสาธารณะบางประการด้วยตนเอง โดยมีอำนาจอิสระตามสมควรไม่ต้องขึ้นอยู่กับภายใต้การบังคับบัญชาของราชการบริหารส่วนกลาง หรืออีกนัยหนึ่งคือราชการบริหารส่วนกลาง มอบอำนาจหน้าที่บางประการในการปกครองให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น ซึ่งมีได้เป็นส่วนหนึ่งของราชการบริหารส่วนกลางรับไปดำเนินการเอง หลักการนี้เป็นการลดอำนาจของราชการบริหารส่วนกลางในการปกครองท้องถิ่นลง เพราะมีการมอบอำนาจบางส่วนให้องค์กรปกครองท้องถิ่น อันประกอบไปด้วยการได้รับเลือกจากประชาชนให้เข้าบริหารงานท้องถิ่นด้วยตนเอง การบริหารส่วนกลางจะไม่เข้าไปมีอำนาจหรือบังคับบัญชาโดยตรงแต่จะทำหน้าที่ในการควบคุมและกำกับดูแลเท่านั้น

ประหยัด หงส์ทองคำ (2554, หน้า 4) เห็นว่า หลักการกระจายอำนาจการปกครอง หมายถึง การที่รัฐได้มอบอำนาจบางประการให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น จัดทำบริการสาธารณะต่าง ๆ เพื่อบริการประชาชนแทนราชการบริหารส่วนกลางโดยองค์กรท้องถิ่นมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเพียงพอ นอกจากนี้ การกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่นจะต้องประกอบด้วยหลักการสำคัญ 3 ประการ คือ

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นนิติบุคคลและเป็นเอกเทศ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ได้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งมีเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติหน้าที่ของตนเองด้วย

2. องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง หลักการนี้ เป็นหลักการสำคัญของการกระจายอำนาจการปกครอง เพราะการขาดความอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ โดยต้องรอคำสั่งจากรัฐบาลกลางอยู่ตลอดเวลา องค์กรนั้นย่อมมีลักษณะไม่ผิดไปจากหน่วยงานการปกครองส่วนภูมิภาค ซึ่งมีฐานะเป็นเพียงตัวแทนกลางที่ประจำอยู่ในภูมิภาคเท่านั้น อย่างไรก็ตาม อำนาจอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องไม่พอสวมคร่อมมากเกินไปเพราะอำนาจอิสระที่มากเกินไป อาจทำให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อเอกภาพและอธิปไตยของประเทศ (Unity and Sovereignty)

3. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างกว้างขวาง การมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของประชาชนอาจกระทำได้หลายลักษณะขึ้นอยู่กับความสามารถและความสนใจของประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ อาทิ การออกไปใช้สิทธิเลือกผู้บริหารของตนการรับสมัครเลือกตั้งเป็นตัวแทนท้องถิ่นหรือการมีส่วนร่วมในการติดตามควบคุม กำกับดูแลการทำงานของผู้แทนที่ตนเลือกเข้าไป เป็นต้น

สมบัติ ธำรงธัญวงศ์, 2559, หน้า 37 อธิบายว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองตนเองของชุมชนใดชุมชนหนึ่งที่มีองค์การเกิดขึ้น และทำหน้าที่ในเขตพื้นที่ที่กำหนดโดยมีอำนาจในการบริหารงานคลัง การวินิจฉัยตัดสินใจรวมทั้งมีสภาของท้องถิ่นเป็นกลไกสำคัญขององค์การนี้

สรุปได้ว่า จากความหมายของการกระจายอำนาจการบริหาร หรือการปกครองท้องถิ่น การกระจายอำนาจการบริหารท้องถิ่น ประกอบด้วยคุณลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีอำนาจอิสระในการปกครองตนเอง โดยมีอำนาจตัดสินใจในการบริหารการคลัง และการจัดบริการสาธารณะต่าง ๆ ให้แก่ชุมชนภายใต้ขอบเขตที่รัฐบาลกลางให้ความเห็นชอบ

2. ประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจในการเลือกผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่บริหารท้องถิ่น และมีอำนาจในการให้คุณและโทษแก่ผู้บริหารของตนโดยตรง กล่าวคือ หากผู้บริหารทำการบริหารเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนในท้องถิ่นอาจเลือกให้กลับมาทำหน้าที่ต่อไปเมื่อถึงคราวหมดวาระ ในทางตรงกันข้ามถ้าหากผู้บริหารทำการบริหารโดยไร้ประสิทธิภาพ หรือประพฤตินิยมชอบประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจถอดถอนได้

3. องค์กรท้องถิ่นเป็นนิติบุคคลและเป็นเอกเทศ จึงมีอำนาจอิสระที่จะจัดสรรบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นได้โดยตรง ตามที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจหน้าที่ให้

4. การบริหารงานท้องถิ่น เป็นกลไกที่เกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลาง โดยมีจุดมุ่งหมายให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้ และมีประสบการณ์โดยตรงในการปกครองตนเองซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นตระหนักในคุณค่าของการมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นและในระดับชาติ

5. ความสำเร็จของการบริหารท้องถิ่น ขึ้นอยู่กับความจริงใจของรัฐบาลกลางในการกระจายอำนาจการบริหารตนเองให้แก่ท้องถิ่น โดยจะต้องกระจายทั้งอำนาจทางการเมืองและการคลังโดยเฉพาะอำนาจทางการเมืองคลัง รัฐบาลกลางจะต้องส่งเสริมให้รัฐบาลท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดหารายได้ให้เหมาะสมกับภารกิจในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง จนกระทั่งสามารถพึ่งพาตนเองได้เป็นส่วนใหญ่

6. ความสำเร็จในการกระจายอำนาจการบริหารท้องถิ่น จะทำให้เกิดชุมชนเมืองที่มีคุณภาพกระจายอยู่ทั่วประเทศ ซึ่งก่อให้เกิดปัจจัยดึงดูด (Pull Factor) มิให้ประชากรในท้องถิ่นอพยพเคลื่อนย้าย (Migrate) เข้าสู่กรุงเทพมหานครจนกลายเป็นเอกนคร (Primate City) ดังเช่นในปัจจุบัน ซึ่งนำไปสู่ความสูญเสียในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อย่างมากมายและไม่รู้จบสิ้น

7. การกระจายอำนาจการบริหารท้องถิ่น จะเป็นกุญแจสำคัญในการกระจายโอกาสในการส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่น มีโอกาสที่จะได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพและเสมอภาคซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งเสริมการกระจายรายได้ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นชนบทปรากฏเป็นจริง

ตารางที่ 2.2 แหล่งที่มาของคิดเกี่ยวกับการบริหารงานท้องถิ่น

แหล่งที่มา	ความหมาย
อุทัย หิรัญโต (2553, หน้า 81)	การกระจายอำนาจการเมืองการปกครอง คือ การโอนหรือโยกย้ายอำนาจหน้าที่ (Transfer of Authority) จากส่วนกลางหรือศูนย์กลางการปกครองของรัฐไปสู่ท้องถิ่น สำหรับในด้านกฎหมายนั้น การกระจายอำนาจการปกครอง เป็นวิธีการที่รัฐมอบอำนาจบางอย่างให้แก่องค์กรปกครองอื่น เพื่อจัดทำบริการสาธารณะบางประการด้วยตนเอง โดยมีอำนาจอิสระตามสมควรไม่ต้องขึ้นอยู่กับอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของราชการบริหารส่วนกลาง
ประหยัด หงส์ทองคำ (2554, หน้า 4)	หลักการกระจายอำนาจการปกครองหมายถึง การที่รัฐได้มอบอำนาจบางประการให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น จัดทำบริการสาธารณะต่าง ๆ เพื่อบริการประชาชนแทนราชการบริหารส่วนกลางโดยองค์กรท้องถิ่นมีอำนาจอิสระ(Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเพียงพอ
ฮอลล์โลเวย์ (Holloway, 1981, p. 398 อ้างถึงใน สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2559, หน้า 37)	การปกครองตนเองของชุมชนใดชุมชนหนึ่งที่มีองค์การเกิดขึ้น และทำหน้าที่ในเขตพื้นที่ที่กำหนดโดยมีอำนาจในการบริหารงานคลัง การวินิจฉัย ตัดสินใจรวมทั้งมีสภาของท้องถิ่นเป็นกลไกสำคัญขององค์กรนี้

2.3 แนวคิดการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ความหมายของการปกครองท้องถิ่นได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายหรือคำนิยามไว้ ดังนี้

อุทัย หิรัญโต (2553, หน้า 2) นิยามว่าการปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินกิจการบางอย่างโดยดำเนินการกันเอง เพื่อบำบัดความต้องการของคน การบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดการเป็นองค์การ มีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งเข้ามาทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้ มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม จะปราศจากการควบคุมของรัฐหาได้ไม่ เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น สาระสำคัญของหลักการปกครองท้องถิ่นมี ดังนี้

1. อาจมีรูปแบบหน่วยการปกครองท้องถิ่นหลายรูปแบบตามความแตกต่างของความเจริญ ประชากร หรือขนาดพื้นที่

2. ต้องมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม

3. หน่วยการปกครองท้องถิ่นต้องมีสิทธิตามกฎหมายที่จะดำเนินการปกครองตนเองโดยสิทธินี้แบ่งเป็น 2 ประการ คือ

3.1 สิทธิที่จะตรากฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรปกครองท้องถิ่น

3.2 สิทธิในการกำหนดงบประมาณ เพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่

ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2559, หน้า 8) ได้จำแนกวัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ ดังนี้

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลเป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดว่า ในการบริหารประเทศจะต้องอาศัยงบประมาณเป็นหลัก หากเงินงบประมาณจำกัดภารกิจที่ต้องบริการให้กับชุมชนต่าง ๆ อาจไม่เพียงพอ ดังนั้น หากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่นหน่วยการปกครองนั้น ๆ ก็สามารถมีรายได้มีเงินงบประมาณของ

ตนเองเพียงพอที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้ จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้เป็นอย่างมาก การแบ่งเบาภาระทั้งในด้านการเงิน ตัวบุคคลตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

2. เพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง เนื่องจากประเทศมีขนาดกว้างใหญ่ ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกันการรองรับการบริหารจากรัฐบาลแต่อย่างเดียว อาจไม่ตรงต่อความต้องการที่แท้จริงและล่าช้า หน่วยงานปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้น จึงสามารถตอบสนองความต้องการได้

3. เพื่อประหยัดโดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน สภาพความเป็นอยู่ของประชาชน ก็แตกต่างกันไปด้วย การจัดตั้งหน่วยงานปกครองท้องถิ่นนั้นจึงมีความจำเป็น โดยให้อำนาจหน่วย การปกครองท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอย่างมากแม้จะมีการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาลไปให้บ้าง แต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างรอบคอบ เพื่อให้หน่วยงานปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษากองการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน จากการที่การปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่น เลือกเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกันนี้มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติได้เป็นอย่างดี

ประธาน คงฤทธิศึกษากร (2553, หน้า 24) นิยามว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐและโดยนัยนี้จะเกิดองค์การทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้น ๆ องค์การนี้จัดตั้งและถูกควบคุมโดยรัฐบาล แต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเอง

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2554, หน้า 37 - 39) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1. เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีโอกาสเรียนรู้ ฝึกปฏิบัติ และเข้าใจถึงการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยการเรียนจากของจริงปฏิบัติจริง มิใช่เรียนแต่เฉพาะทางทฤษฎีซึ่งถือได้ว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นโรงเรียนหรือสถานที่ฝึกหัดและปลูกฝังการเมืองการปกครอง และการบริหารตามหลักการประชาธิปไตย

2. เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลในส่วนกลางไปให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นอันเป็นลักษณะของการกระจายอำนาจการปกครองและการบริหารไปให้ประชาชนในท้องถิ่นโดยตรง

3. เพื่อให้หน่วยงานปกครองท้องถิ่นทำหน้าที่เป็นตัวแทนของรัฐบาลในส่วนกลาง เพื่อปฏิบัติงานด้านการปกครอง การบริหาร และการจัดบริการสาธารณะเพื่อประชาชนส่วนร่วมในท้องถิ่นโดยการปฏิบัติงานดังกล่าวด้วยตนเอง

และยังได้กำหนดหลักการปกครองท้องถิ่นไว้ 2 ประการ ดังนี้

1. การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีองค์กรหรือหน่วยงานปกครองท้องถิ่น เป็นหลักและแกนนำ ในการปกครอง การบริหารงาน และการจัดกิจกรรมสาธารณะบางอย่างโดยขนาดหน่วยงานปกครองท้องถิ่นไม่ควรใหญ่เกินไป

2. หน่วยงานปกครองท้องถิ่นอาจแบ่งเป็น 2 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ เช่น เทศบาล ประกอบด้วยฝ่ายบริหาร คือ คณะเทศมนตรี และฝ่ายนิติบัญญัติคือ สภาเทศบาล เป็นต้น

กรมการปกครอง, (2544, หน้า 52 - 55) ได้เสนอการกระจายอำนาจการปกครองสู่องค์กรท้องถิ่น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติในหน่วยการปกครองท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง ฝ่ายบริหารอาจมาจากการเลือกตั้งทางตรง และทางอ้อมก็ได้
2. หน่วยการปกครองท้องถิ่นต้องมีความเป็นอิสระหรือมีอำนาจอิสระ ในการปกครอง และการบริหารงานในท้องถิ่นของตน การกำกับดูแลจากรัฐบาลในส่วนกลาง หรือส่วนภูมิภาคจะต้องมีอยู่ในวงจำกัด ในเวลาเดียวกันความเป็นอิสระมากเกินไปอันจะนำไปสู่การแยกตัวเป็นอิสระ
3. หน่วยการปกครองท้องถิ่นต้องมีฐานะเป็นนิติบุคคล คือ มีอำนาจในการทำนิติกรรมสัญญา ตามกฎหมายหน่วยงานต่าง ๆ ของภาครัฐและเอกชนได้ ซึ่งการทำนิติกรรมสัญญาอาจต้องมีขอบเขตหรือวงเงินจำกัดมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับขนาด ความรู้ความสามารถ และฐานะทางเศรษฐกิจของหน่วยงาน การปกครองท้องถิ่นแต่ละแห่ง
4. หน่วยการปกครองท้องถิ่นต้องสังกัดการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
5. หน่วยการปกครองท้องถิ่นต้องได้รับอำนาจหน้าที่จากรัฐบาลในส่วนกลางให้เพียงพอ กับขนาดความรู้ความสามารถ และฐานะทางเศรษฐกิจ ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น
6. หน่วยการปกครองท้องถิ่นต้องมีสิทธิตามกฎหมาย โดยเฉพาะสิทธิที่จะตรากฎหมายหรือกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งเพื่อใช้บังคับแก่ประชาชนในท้องถิ่น นอกจากนี้แล้ว หน่วยการปกครองท้องถิ่นต้องมีสิทธิในการกำหนดงบประมาณ เพื่อบริหารกิจการอันเป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นด้วย
7. หน่วยการปกครองท้องถิ่นต้องมีงบประมาณและแหล่งรายได้ของตนเอง โดยต้องพยายามไม่ขอรับเงินอุดหนุนจากส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค หรือขอรับเงินอุดหนุนน้อยที่สุด
8. ข้าราชการประจำจะต้องไม่เข้าไปเป็นหัวหน้า หรือเข้าไปมีบทบาทสำคัญอยู่ในหน่วยการปกครองท้องถิ่น
9. ประชาชนในท้องถิ่นจะต้องเข้ามามีบทบาทสำคัญในหน่วยการปกครองท้องถิ่น หรือเรียกว่า ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น นับตั้งแต่การคิด การวางแผน การตัดสินใจและการลงมือปฏิบัติ
10. รัฐบาลในส่วนกลางต้องมีเจตนารมณ์ พร้อมทั้งมีการลงมือปฏิบัติ ให้เกิดผลอย่างชัดเจนในการกระจายอำนาจให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นอย่างจริงจังและต่อเนื่อง
11. หน่วยการปกครองท้องถิ่นต้องมีจิตสำนึก ในการรักและหวงแหนชุมชนหรือท้องถิ่นของตน พร้อมกับมีจิตสำนึกในการเสียสละและร่วมกันทำงานเพื่อส่วนรวม ตลอดจนมีความซื่อสัตย์สุจริต ชยัน และอดทน

สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจเป็นไป เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเกิดผลสัมฤทธิ์ ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็น การกระจายภารกิจและทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น การกระจายอำนาจตัดสินใจ การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน ทั้งนี้ โดยมีผู้รับผิดชอบต่อผลของงาน

ตารางที่ 2.3 แหล่งที่มาของคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น

แหล่งที่มา	ความหมาย
อุทัย หิรัญโต (2553, หน้า 2 อ้างถึงใน โกวิท พงงาม, 2558, หน้า 29)	การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง จัดการปกครอง และดำเนินกิจการบางอย่าง โดยดำเนินการกันเอง เพื่อ บำบัดความต้องการของคนการปบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดการเป็น องค์การ มีเจ้าหน้าที่ ซึ่งประชาชนเลือกตั้งเข้ามาทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้มี ความเป็นอิสระในการบริหารงาน
ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2559, หน้า 8)	จำแนกวัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ดังนี้ 1. ช่วยแบ่งเบา ภาระของรัฐบาลเป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดว่า ในการบริหารประเทศจะต้องอาศัย งบประมาณเป็นหลัก 2. เพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชนใน ท้องถิ่นอย่างแท้จริง 3. เพื่อประหยัดโดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่าง กัน
ประทาน คงฤทธิศึกษากร (2553, หน้า 24)	การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการ กระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐและโดยนัยนี้จะเกิดองค์การทำหน้าที่ ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้น ๆ
วีรัช วีรัชนิภาวรรณ (2554, หน้า 37 - 39)	ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้ 1. เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีโอกาสเรียนรู้ ฝึกปฏิบัติ และเข้าใจถึงการ ปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยการเรียนจากของจริงปฏิบัติจริง 2. เพื่อ เป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลในส่วนกลางไปให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น 3. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นทำหน้าที่เป็นตัวแทนของรัฐบาลใน ส่วนกลางเพื่อปฏิบัติงานด้านการปกครอง การบริหาร และการจัดบริการ สาธารณะ
กรมการปกครอง, (2544, หน้า 52 - 55)	ทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติในหน่วยการปกครองท้องถิ่น ต้องมา จากการจัดตั้งฝ่ายบริหารอาจมาจากการเลือกตั้งทางตรง และทางอ้อมก็ได้ ต้องมีความเป็นอิสระหรือมีอำนาจอิสระ มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีสิทธิตาม กฎหมาย และมีงบประมาณและแหล่งรายได้ของตนเอง

2.4 แนวคิดในการพัฒนาท้องถิ่น

“การพัฒนา” คำนี้จะได้ยินบ่อย ๆ ไม่ว่าจะในเอกสาร ข่าว หนังสือ สิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ในหน่วยงานทางราชการหรือบริษัทเอกชน ไม่ว่าใครจะทำอะไรใหม่ ๆ หรือต้องการเปลี่ยนแปลงอะไรบางสิ่งบางอย่าง ก็มักใช้คำนี้ให้นำหน้าเสมอ จึงขอทำความเข้าใจ ในความหมายของคำว่า “พัฒนา” เพราะเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนที่กำลังศึกษาอยู่ ดังนี้

ทศพล กฤตยพิสิฐ (2550, หน้า 57) ได้กล่าวถึง “การพัฒนา” โดยอ้างว่ามีความหมายต่าง ๆ เหล่านี้ จากเอกสารฉบับหนึ่ง ดังนี้ ความหมายแรก คือ การพัฒนาความหมายจากรูปศัพท์ที่ปรากฏในพจนานุกรม ระบุไว้ว่า “ทำให้เจริญ คือ ทำให้เติบโต งอกงามและมากขึ้น หรือการเปลี่ยนแปลงที่ละเล็กละน้อย โดยผ่านลำดับขั้นตอนต่าง ๆ ไปสู่ระดับที่ขยายตัวขึ้น” ความหมายต่อมา คือ ความหมายทั่วไป คือ “การกระทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่งที่ดีกว่าอย่างเป็นระบบ หรือการทำให้ดีขึ้นกว่าเดิมอย่างเป็นระบบ” ความหมายทางด้านการวางแผนคือ “การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการเตรียมการของมนุษย์ไว้ล่วงหน้า ในลักษณะของแผนงานหรือโครงการแล้ว การบริหารจัดการให้เป็นไปตามแผนและโครงการจนประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้”

อมรรัตน์ ชัยขรรค์เมือง (2557, หน้า 13) ได้ให้ความหมายของการพัฒนา หมายถึงกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มุ่งเน้นให้เกิดการแก้ปัญหาต่าง ๆ เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น โดยมีการกำหนดทิศทางและเป้าหมายไว้อย่างชัดเจน รวมทั้งต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกในสังคม

ปกรณ์ ปรียากร (2554 อ้างถึงใน อมรรัตน์ ชัยขรรค์เมือง, 2557, หน้า 13) ให้ความหมายว่า การพัฒนาเป็นแนวคิดเชิงปทัสฐานและอาศัยการตัดสินใจเชิงคุณค่าที่แตกต่างกันออกไปสุดแล้วแต่ความคิดของคน ลักษณะของคนและลักษณะของระบบสังคม โดยมีจุดมุ่งหมายที่มุ่งสร้างความเจริญ ให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในสังคมนั้น ๆ หรือเป็นการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมาย วิธีการ และเวลากำหนดไว้ล่วงหน้า

สุธี ศรสวรรค์ (2555, หน้า 16 - 17) ให้ความหมายว่า

1. การพัฒนาท้องถิ่นเป็นกรรมวิธีมุ่งเสริมความเป็นอยู่ประชาชนให้ดีขึ้นโดยความร่วมมืออย่างจริงจังของประชาชนในท้องถิ่น และควรจะเป็นความคิดริเริ่มของประชาชนในท้องถิ่นเองด้วย แต่ถ้าประชาชนในท้องถิ่นไม่รู้จักริเริ่ม ก็ให้ใช้เทคนิคกระตุ้นเตือนให้เกิดความคิดริเริ่ม ทั้งนี้เพื่อให้วิธีนี้ด้วยรับการตอบสนองจากประชาชนในท้องถิ่นด้วยความกระตือรือร้นอย่างจริงจัง ซึ่งวิธีนี้องค์การสหประชาชาติได้ยึดถือเป็นแนวทางมาตรฐาน

2. การพัฒนาท้องถิ่นเป็นขบวนการซึ่งดำเนินไปด้วยการรวมกำลังของราษฎรเองกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล เพื่อปรับปรุงสภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของชุมชนนั้น ๆ ให้เจริญยิ่งขึ้นและผสมผสานชุมชนเหล่านั้นเข้าเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตและเพื่อทำให้ราษฎรสามารถอุทิศตนเองเพื่อความก้าวหน้าของประเทศชาติให้เต็มที่

3. การพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง เทคนิคและวิธีดำเนินงาน โดยจัดทำเป็นโครงการอันหนึ่งอันเดียวกันในการที่จะส่งเสริมปรับปรุงชุมชน โดยพยายามที่จะรวมเอาความช่วยเหลือจากภายนอกมาร่วมผสมผสานกับความมานะพยายามของชาวบ้านเอง และพยายามกระตุ้นความคิดริเริ่มจากท้องถิ่นและลักษณะผู้นำไปด้วยในตัว และถือว่าเป็นส่วนสำคัญยิ่งในการนำการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในด้านนี้ องค์การสหประชาชาติได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า หมายถึง กระบวนการซึ่งรวมเอาความมานะพยายามของประชาชนกับฝ่ายรัฐบาลเข้าด้วยกันในการช่วยส่งเสริม สภาพชุมชนในด้านเศรษฐกิจ สังคมและ

วัฒนธรรม เพื่อให้ชุมชนเหล่านั้นได้มีบทบาทเข้ามาร่วมในชีวิตอันหนึ่งอันเดียวของประเทศชาติและเพื่อให้มีส่วนร่วมสนับสนุนความเจริญของประเทศด้วย กรณียกย่องนี้จึงมีสาระสำคัญ คือ ความร่วมมือของประชาชนด้วยศรัทธาที่จะสร้างเสริมระดับความเป็นอยู่ของตนให้ดีขึ้น โดยอาศัยความคิดริเริ่มของตนเองเป็นสำคัญ การกำหนดให้มีหน่วยองค์การบริหารเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือในด้านเทคนิคและวิชาการ เพื่อช่วยให้ความคิดริเริ่มการช่วยตัวเอง และความช่วยเหลือซึ่งกันและกันให้ดำเนินอย่างมีประสิทธิภาพ

4. การพัฒนาท้องถิ่นเป็นขบวนการแห่งการกระทำทางสังคม ซึ่งราษฎรในชุมชนนั้น ๆ ร่วมกันจัดวางและลงมือกระทำเอง กำหนดว่ากลุ่มของตนแต่ละบุคคลมีความต้องการอย่างไรและปัญหาาร่วมกันมีอะไรบ้าง แล้วจัดทำแผนการของกลุ่มและของเอกชนเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการและสามารถแก้ไขปัญหาเหล่านั้น โดยพยายามใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนนั้น ๆ ให้มากที่สุดและถ้าจำเป็นอาจขอความช่วยเหลือทั้งด้านบริการ และวัสดุจากองค์การบริหาร และที่มีใช้ของรัฐบาลได้การพัฒนาชุมชนนั้น เราไม่อาจจะตีความหมายให้เป็นที่พอใจได้ ถ้าพูดในด้านเนื้อหาของคำเพราะว่าเป็นปัญหาที่เกี่ยวกับวิธีการกระทำมากกว่าตัวอย่างที่กระทำจริง ๆ เช่น การสร้างถนน โรงพยาบาล หรือโรงพยาบาลนั้นอาจจะเป็นการพัฒนาชุมชน หรือไม่ใช้ก็ได้

5. การพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง การร่วมกำลังดำเนินงานปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนให้ชุมชนมีความเป็นปึกแผ่น และดำเนินงานไปในแนวทางที่ต้องการ การทำงานพัฒนาชุมชนในท้องถิ่น ในขั้นแรกจะต้องอาศัยความร่วมมือกำลังกันของราษฎรในชุมชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ในการช่วยตัวเอง และร่วมมือกันดำเนินงาน แต่มักจะได้รับความช่วยเหลือทางด้านวิชาการด้วยจากหน่วยราชการ หรือองค์การอาสาสมัครอื่น ๆ การพัฒนาชุมชนเป็นโครงการ ซึ่งช่วยให้ราษฎรในหมู่บ้านสามารถยื่นมือออกมาให้บริการต่าง ๆ ของรัฐบาลซึ่งมีอยู่แล้วไปใช้ประโยชน์

6. การพัฒนาท้องถิ่น เป็นเพียงส่วนหนึ่งของขบวนการที่ใช้ในการสร้างความเจริญให้ท้องถิ่น เป็นส่วนที่มีลักษณะที่เห็นได้ชัดเจนแตกต่างออกไป โดยประกอบด้วย

6.1 การช่วยเหลือและพึ่งพาตัวเองได้

6.2 การพิจารณาถึงความต้องการที่แท้จริงของประชาชน

6.3 การพิจารณาถึงลักษณะของสังคม วัฒนธรรม ประเพณี และลักษณะอื่น ๆ

ของชุมชนนั้นเป็นส่วนรวม

7. การพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง ขบวนการอย่างหนึ่งที่รัฐบาลนำมาใช้เพื่อเป็นการกระตุ้นยั่วยุ และส่งเสริมประชาชนให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ขึ้น และเข้าร่วมมือในการดำเนินการปรับปรุงความเป็นอยู่ของตนเอง และเสริมสร้างท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าทั้งในทางเศรษฐกิจสังคม วัฒนธรรม และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย

8. การพัฒนาท้องถิ่นเป็นกระบวนการที่มุ่งจะชักจูง และส่งเสริมประชาชนให้มีความรู้สึกกระตือรือร้น สนใจที่จะเข้าร่วมมือดำเนินการปรับปรุงการทำการมหากิน และสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่น

9. การพัฒนาท้องถิ่นย่อมมีผลต่อการมีส่วนร่วม เพราะการที่บุคคลมีความเห็นแตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นเรื่องผลประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนา หรือการที่ต้องนำตัวเองเข้าไปพัวพันกับงานของส่วนรวมย่อมมีผลให้การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกันไป

นฤมล อรุโณทัย (2553, หน้า 13 - 15) การพัฒนา หมายถึง กระบวนการเพื่อเพิ่มความสามารถของคนส่วนใหญ่ใน 3 ลักษณะ คือ

1. การพัฒนา หมายถึง ความก้าวหน้า ซึ่งถ้าเป็นเรื่องเศรษฐกิจ ก็เรียกว่าความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ ถ้าทางสังคมก็เป็นเรื่องของการมีเหตุผล ตลอดจนระบบและกลไก ซึ่งเอื้ออำนวยให้สามารถใช้เหตุผลเป็นหลักในการตัดสินใจ และขจัดความขัดแย้งด้วยสันติวิธี

2. การพัฒนามีความหมายรวมถึงความมั่นคง ถ้าเป็นเศรษฐกิจก็หมายถึงเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ คือ ไม่มีปัญหาเรื่องเงินเพื่อ เงินฝืด ถ้าในทางสังคมความมั่นคงก็คือ สังคมมีความสุขสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้โดยปราศจากความรุนแรง

3. การพัฒนานอกจากจะหมายถึงความก้าวหน้า และความมั่นคงแล้วยังหมายถึงความเป็นธรรมอีกด้วย ในลักษณะที่ว่าประชาชนทุกคนในฐานะที่เป็นสมาชิกในสังคม ได้เข้ามามีส่วนร่วม และได้รับผลตอบแทนจากการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามสมควร

สรุปได้ว่า การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพที่ทำให้คุณภาพชีวิตพัฒนาดีขึ้น โดยมีการวางแผนล่วงหน้าในการใช้ทรัพยากรมนุษย์ และทรัพยากรธรรมชาติในด้านต่างๆ และต้องได้รับความร่วมมือร่วมใจจากบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อให้การพัฒนานั้นไปสู่ความสำเร็จในเรื่องนั้นๆ การพัฒนาท้องถิ่นเกิดขึ้นได้จะต้องได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาล และความร่วมมือจากประชาชนทุกภาคส่วนในการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ทุกคนร่วมกันกำหนดไว้

ตารางที่ 2.4 แหล่งที่มาของคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น

แหล่งที่มา	ความหมาย
ทศพล กฤตยพิสิฐ (2550, หน้า 57)	การกระทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่งที่ดีกว่าอย่างเป็นระบบ หรือการทำให้ดีขึ้นกว่าเดิมที่กว่าอย่างเป็นระบบ
อมรรัตน์ ชัยขรรค์เมือง (2557, หน้า 13)	กระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มุ่งเน้นให้เกิดการแก้ปัญหาต่าง ๆ เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น
ปกรณ์ ปรียากร (2554 อ้างถึงใน อมรรัตน์ ชัยขรรค์เมือง, 2557, หน้า 13)	การพัฒนาเป็นแนวคิดเชิงปทัสสถานและอาศัยการตัดสินใจคุณค่าที่แตกต่างกันออกไปสุดแล้วแต่ความคิดของคน ลักษณะของคนและลักษณะของระบบสังคม โดยมีจุดมุ่งหมายที่มุ่งสร้างความเจริญให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในสังคมนั้น ๆ
สุธี ศรสวรรค์ (2553, หน้า 16 - 17)	การพัฒนาท้องถิ่นเป็นกรรมวิธีมุ่งเสริมความเป็นอยู่ประชาชนให้ดีขึ้น เป็นขบวนการซึ่งดำเนินไปด้วยการรวมกำลังของราษฎรเองกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล และเป็นขบวนการแห่งการกระทำทางสังคม
นฤมล อรุโณทัย (2553, หน้า 13 - 15)	การพัฒนา หมายถึง กระบวนการเพื่อเพิ่มความสามารถของคนส่วนใหญ่ใน 3 ลักษณะ คือ 1. การพัฒนา หมายถึง ความก้าวหน้า 2. การพัฒนามีความหมายรวมถึง ความมั่นคง และ 3. การพัฒนานอกจากจะหมายถึงความก้าวหน้า และความมั่นคงแล้วยังหมายถึงความเป็นธรรมอีกด้วย

2.5 ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลหัวหิน

เทศบาลเมืองหัวหิน เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อันเป็นที่ตั้งของพระราชวังไกลกังวล ศูนย์ราชการอำเภอ หรือที่ว่าการอำเภอ ย่านธุรกิจประจำอำเภอหัวหิน และเป็นพื้นที่ท่องเที่ยว ดากอากาศที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศไทย และระดับโลก

ประวัติ

ในอดีตหัวหินเป็นพื้นที่ขึ้นตรงกับแขวงปราณบุรี จังหวัดปราณบุรี (หลังจากได้ย้ายศาลากลางจังหวัดไปที่ตำบลเกาะหลัก จึงได้เปลี่ยนเป็นจังหวัดประจวบคีรีขันธ์) บางช่วงสมัยแขวงเมืองปราณบุรีถูกยุบรวมกับเมืองเพชรบุรี หัวหินจึงถูกอยู่ในความดูแลของจังหวัดเพชรบุรี ภายหลังจึงได้มีการยกฐานะหัวหินขึ้นเป็นกิ่งอำเภอหัวหิน ขึ้นตรงกับอำเภอปราณบุรี และเป็นอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เมื่อ พ.ศ. 2492 เทศบาลตำบลหัวหินจึงอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

พ.ศ. 2480 ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาลตำบลหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดูแลพื้นที่ตำบลหัวหิน และตำบลหนองแก กิ่งอำเภอหัวหินอำเภอปราณบุรีจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นเทศบาลตำบลหัวหิน มีพื้นที่รับผิดชอบ 72 ตารางกิโลเมตรต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลตำบลหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พ.ศ. 2538 โดยขยายเขตเพิ่มเติมจากเดิม 72 ตารางกิโลเมตร เป็น 86.36 ตารางกิโลเมตร มาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งขยายพื้นที่ลงไปทะเล 500 เมตรด้วย

ระยะแรกการจัดตั้งเทศบาลตำบลหัวหินมีราษฎรประมาณ 4,000 คน มีบ้านเรือนประมาณ 500 หลัง และมีรายได้ประมาณ 30,000-40,000 บาท และเมื่อ พ.ศ. 2492 กิ่งอำเภอหัวหินยกฐานะขึ้นเป็นอำเภอหัวหิน และต่อมาเมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547 ได้มีการประกาศกระทรวงมหาดไทยเปลี่ยนแปลงฐานะจากเทศบาลตำบลหัวหินเป็นเทศบาลเมืองหัวหิน

ประชากร

เทศบาลเมืองหัวหิน มีจำนวนประชากร 55,415 คน (ข้อมูลจากผลสำรวจสิ้นปี พ.ศ. 2558 จากระบบสถิติทางการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย)

พื้นที่อาณาเขต

เทศบาลเมืองหัวหิน มีพื้นที่ครอบคลุม 2 ตำบลคือ ตำบลหัวหินและตำบลหนองแก มีพื้นที่รวม 86.36 ตารางกิโลเมตรหรือ 53,975 ไร่

ทิศเหนือ ติดเขตเทศบาลเมืองชะอำอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

ทิศใต้ ติดอำเภอปราณบุรีจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ทิศตะวันออก ติดทะเลอ่าวไทย

ทิศตะวันตก ติดตำบลทับใต้และตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน

โครงสร้างคณะผู้บริหารงานเทศบาลเมืองหัวหิน
โครงสร้างคณะผู้บริหารงานเทศบาลเมืองหัวหิน

ภาพที่ 2.2 โครงสร้างคณะผู้บริหารเทศบาลเมืองหัวหิน

นโยบายผู้บริหารท้องถิ่น (เทศบาลหัวหิน)

1. นโยบายการพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต
 - 1.1 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ตลอดจนสงเคราะห์ผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาส
 - 1.2 จัดหาที่อยู่อาศัยแก่ผู้มีรายได้น้อย
 - 1.3 ขยายฐานการศึกษาขั้นปฐมวัยให้ทั่วถึงยิ่งขึ้น
 - 1.4 ส่งเสริมและสร้างโอกาสให้ประชาชนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต
 - 1.5 ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันอุบัติเหตุอาชญากรรมและยาเสพติด
 - 1.6 อนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย
 - 1.7 สร้างเสริมสุขภาพ พลานามัย ของประชาชนให้ดีถ้วนหน้า
 - 1.8 จัดหาสถานที่ออกกำลังกายและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ แก่ประชาชนเพิ่มขึ้น
 - 1.9 พัฒนาระบบการสาธารณสุขให้ได้มาตรฐานและบริการอย่างทั่วถึง

2. นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจ
 - 2.1 ส่งเสริมอาชีพและเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชน
 - 2.2 ส่งเสริมการผลิตและการตลาดผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน
3. นโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยว
 - 3.1 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมและสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ให้หลากหลายรูปแบบ
 - 3.2 ปรับปรุงและพัฒนาาระบบโครงสร้างพื้นฐานให้สมบูรณ์และเพียงพอ
 - 3.3 ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น
 - 3.4 เสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้แก่ประชาชนและนักท่องเที่ยว
4. นโยบายการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - 4.1 บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสม คุ่มค่าและไม่เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
 - 4.2 ดูแล เฝ้าระวัง และบำบัดฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง
 - 4.3 ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
5. นโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
 - 5.1 พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ คู่คุณธรรม และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง
 - 5.2 พัฒนาระบบการให้บริการประชาชนแบบครบวงจรที่มีคุณภาพมาตรฐาน
 - 5.3 สร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของภาคราชการ

วิสัยทัศน์การพัฒนาท้องถิ่น

“เทศบาลหัวหิน เป็นเมืองน่าอยู่ แหล่งท่องเที่ยวสวยงามและยั่งยืน รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจรุ่งเรือง ประชาชนอยู่ดีมีสุข ชุมชนเข้มแข็งภายใต้ระบบการบริหารท้องถิ่นที่มีธรรมาภิบาล”

พันธกิจการพัฒนาท้องถิ่น

เพื่อให้การพัฒนาท้องถิ่นในระยะแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลหัวหิน พ.ศ. 2553 - 2557 มุ่งสู่ “ความเป็นเมืองน่าอยู่” ภายใต้แนวทางการพัฒนาที่มุ่งเน้น “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” โดยน้อมนำตามแนวทาง “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” จึงได้กำหนดพันธกิจของการพัฒนาท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. พัฒนาการศึกษาศึกษาและคุณภาพชีวิต พัฒนาคอนให้มีคุณภาพ คุณธรรม ครอบครัวยุบอุ่น เสริมสร้างชุมชนที่เข้มแข็งพึ่งตนเองได้ ประชาชนมีสุขภาพอนามัยที่แข็งแรงสมบูรณ์ อนุรักษ์จารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นให้คงอยู่ จัดทำแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดคุณค่า
2. เสริมสร้างศักยภาพทางเศรษฐกิจและยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพสู่แหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามและยั่งยืน พัฒนาการค้า การท่องเที่ยว และส่งเสริมอาชีพของประชาชนให้ประชาชนมีงานทำ มีการประกอบสัมมาอาชีพที่ดี และมีการกระจายรายได้อย่างทั่วถึง มุ่งเสริมสร้างศักยภาพเศรษฐกิจภายในท้องถิ่นให้สามารถแข่งขันได้ นำความรู้และนวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนาใช้จุดแข็งของควมมีชื่อเสียงของสถานที่ท่องเที่ยว และประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ในการสร้างบรรยากาศที่ดีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย และการพัฒนาปัจจัยสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน
3. สร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อม สร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน สนับสนุนให้ชุมชนมีองค์ความรู้และสร้างภูมิคุ้มกัน

เพื่อคุ้มครองฐานทรัพยากรและส่งเสริมบทบาทของชุมชนในการบริหารจัดการทรัพยากร สร้างจิตสำนึก รักสิ่งแวดล้อม

4. พัฒนาระบบบริหารจัดการท้องถิ่นให้เกิดธรรมาภิบาล และมุ่งเน้นการบริการที่เป็นเลิศ อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง เสมอภาคเท่าเทียมกัน ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นพร้อมทั้งพัฒนา ศักยภาพของข้าราชการและเจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองหัวหิน

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงที่ประเทศไทยจะต้องปรับตัวในอนาคตและ เพื่อก้าวไปสู่การเปิดการค้าเสรีอาเซียน การพัฒนาประเทศที่พึงปรารถนาในระยะยาว การพัฒนาท้องถิ่น ในระยะ 5 ปี ของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา พ.ศ. 2555 - 2559 จึงได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการพัฒนา ไว้ ดังนี้

ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต

1. สถานศึกษาในสังกัดได้รับการพัฒนามาตรฐานการให้บริการ มีสิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องมือเครื่องใช้เพียงพอ ทันสมัย เด็กได้รับโอกาสทางการศึกษา

2. ประชาชนมีสุขภาพแข็งแรง ได้รับการบริการด้านสาธารณสุขอย่างสมดุลง ทั้งการส่งเสริมการ ป้องกัน การรักษา และการฟื้นฟูสมรรถภาพ ได้รับสวัสดิการอย่างเพียงพอและทั่วถึงประชาชน มีความ ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

3. ทุกภาคส่วนร่วมกันอนุรักษ์ สืบสานประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้คงอยู่สืบไป

4. ประชาชนในท้องถิ่นเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีการจัดการองค์ความรู้ ส่งเสริม ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเอง และมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

ด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว

1. ประชาชนในท้องถิ่นมีรายได้ มีงานทำ นำความรู้และนวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนาอาชีพ เศรษฐกิจภายในท้องถิ่นสามารถแข่งขันได้

2. การท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาให้มีมาตรฐานและคุณภาพ พัฒนาสู่แหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

3. โครงสร้างพื้นฐานมีมาตรฐาน สามารถรองรับการเจริญเติบโตของเมืองในระยะยาว และประชาชนมีความสะดวกปลอดภัยในการสัญจร

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รับการดูแล รักษา ฟื้นฟู เกิดความสมดุล ระหว่าง การอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

ด้านการบริหารจัดการ

บริหารงานท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นการบริการที่เป็นเลิศ รวดเร็ว และทันสมัย ภายใต้อธรรมาภิบาล

ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาเทศบาลหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1: ด้านการพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต

แนวทางที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ มาตรฐาน และโอกาสทางการศึกษา

แนวทางที่ 2 เสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ร่วมป้องกันอุบัติเหตุ อาชญากรรม และยาเสพติด

แนวทางที่ 3 พัฒนาระบบการสาธารณสุข สนับสนุนสวัสดิการสังคม ส่งเสริมสุขภาพพลานามัย ของประชาชนให้ดีขึ้น

แนวทางที่ 4 อนุรักษ์และเผยแพร่ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่ และเป็นที่ยึดเหนี่ยว

แนวทางที่ 5 เสริมสร้างสังคม ชุมชนให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ 2: ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจ

แนวทางที่ 1 พัฒนามาตรฐาน คุณภาพ ในการท่องเที่ยว ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนให้เกิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

แนวทางที่ 2 ปรับปรุงและพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานให้สมบูรณ์และเพียงพอ

แนวทางที่ 3 ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ สนับสนุนการนำความรู้และนวัตกรรมมาใช้ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันได้ และเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ 3: ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แนวทางที่ 1 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แนวทางที่ 2 บริหารจัดการ ดูแล ฟื้นฟูป่า และบำบัดฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์ที่ 4: ด้านการบริหารจัดการที่ดี

แนวทางที่ 1 พัฒนาระบบการทำงาน และเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรให้มีคุณภาพคุณธรรม และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง

แนวทางที่ 2 ปรับปรุงและพัฒนา เครื่องมือ เครื่องใช้ ให้สามารถบริการประชาชน ได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และทันสมัย

แนวทางที่ 3 สร้างความโปร่งใส ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงาน ภาครัฐราชการ

ภาพที่ 2.3 โครงสร้างเทศบาลหัวหิน

อำนาจหน้าที่ สภาเทศบาล ประกอบด้วย สมาชิกสภาเทศบาลซึ่งมาจากการเลือกประชาชน ในเขตเทศบาล เลือกตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล มีวาระการดำรงตำแหน่ง คราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 18 คน ทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ และ ตรวจสอบการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร ให้เป็นไปตามนโยบาย แผนพัฒนาเทศบาล กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของราชการ นายกเทศมนตรี เป็นผู้ที่ได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในเขตเทศบาลโดยตรง มี วาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง การดำรงตำแหน่งติดต่อกันไม่เกินสองวาระ ทำ หน้าที่ในการกำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบบริหารราชการของเทศบาลให้เป็นไป ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เทศบัญญัติ และนโยบาย มีรองนายกเทศมนตรี จำนวน 3 คน ทำหน้าที่ ช่วยเหลือการปฏิบัติงานของนายกเทศมนตรีตามที่ได้รับมอบหมาย นอกจากนี้ยังมีเลขาธิการ 1 คน และ ที่ปรึกษา 1 คน นอกจากสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี ยังมีปลัดเทศบาลเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงาน เทศบาล ลูกจ้าง พนักงานจ้าง และรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำของเทศบาล ให้เป็นไปตาม กฎหมาย นโยบาย หรือตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมาย โดยแบ่งส่วนราชการออกเป็น 9 ส่วน ดังนี้

1. สำนักปลัดเทศบาล มีหน้าที่ควบคุม ดูแล รับผิดชอบการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานบุคคล ของเทศบาล งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย งานรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคง การ ให้บริการประชาชนทางด้านงานทะเบียนราษฎร นอกจากนี้ยังควบคุม ดูแล งานสารบรรณของเทศบาล จัดการประชุมสภาเทศบาลและพนักงานเทศบาล จัดเตรียมให้บริการด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ การติดต่อ อำนาจความสะดวกต่าง ๆ งานการเลือกตั้งและงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

2. กองวิชาการและแผนงาน มีหน้าที่ควบคุม ดูแล รับผิดชอบการปฏิบัติงานด้านการวิเคราะห์ นโยบายและแผน งานวิจัยและประเมินผล งานนิติการ งานบริการและเผยแพร่ข้อมูลงานงบประมาณ และงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

3. กองคลัง มีหน้าที่ควบคุม ดูแล และรับผิดชอบการปฏิบัติงานในด้านการพัฒนารายได้งาน การเงินและบัญชี งานผลประโยชน์ การจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ งานเร่งรัดรายได้งานสถิติ การคลัง รวมทั้งงานบริการข้อมูลแผนที่ภาษี และทะเบียนทรัพย์สิน การจัดซื้อ - จัดจ้าง การประกวด ราคา และงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

4. กองช่าง มีหน้าที่ควบคุม ดูแล รับผิดชอบการปฏิบัติงานในด้านการควบคุมอาคารและ งานขออนุญาตปลูกสร้างอาคาร การควบคุมผังเมืองและการจัดทำผังเมือง งานวิศวกรรมโยธา งานสถาปัตยกรรม งานบำรุงรักษาทางและสะพาน งานบำรุงรักษาสาธารณูปการ งานติดตั้งไฟฟ้า งานสวนสาธารณะ และงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

5. กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่ควบคุม ดูแล รับผิดชอบงานด้านการบริการ ทางการแพทย์ งานวิชาการและแผนงานด้านสาธารณสุข งานทันตสาธารณสุข งานเวชกรรมสังคม งานศูนย์บริการสาธารณสุข งานรักษาความสะอาด งานสุขาภิบาลและอนามัยสิ่งแวดล้อม งานป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อ และงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

6. กองช่างสุขาภิบาล มีหน้าที่ควบคุม ดูแล รับผิดชอบการปฏิบัติงานด้านกาจัดขยะมูลฝอยและ สิ่งปฏิกูล งานควบคุมและตรวจสอบการบำบัดน้ำเสีย งานที่เกี่ยวกับการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม งาน วิเคราะห์คุณภาพน้ำ และงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

7. กองการศึกษา มีหน้าที่ควบคุม ดูแล รับผิดชอบการปฏิบัติงานด้านงานบริหารและวิชาการทางการศึกษา งานโรงเรียน งานนิตศการศึกษา งานกิจกรรมนักเรียน งานเผยแพร่ และแนะแนวการศึกษา งานการศึกษานอกโรงเรียน และงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

8. กองสวัสดิการสังคม มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านสังคมสงเคราะห์ งานสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน งานพัฒนาชุมชน และงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

9. หน่วยงานตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ตรวจสอบ กลั่นกรองให้ความเห็นและเสนอแนะแก่ปลัดเทศบาลเกี่ยวกับงานการเงินของเทศบาล และควบคุมตรวจสอบด้านอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์โดยมี ดังนี้

งามตา สุขประเสริฐ (2552, บทความ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณี: องค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ด อำเภอเมืองชลบุรี” พบว่าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับในด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าประชาชนหมู่ 2 เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มากกว่าหมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 3 ตามลำดับ ส่วนการศึกษาเปรียบเทียบกลุ่มผู้มีความรู้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลต่างกันก็จะมีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ในส่วนของแนวทางที่จะแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล เช่น จัดโครงการองค์การบริหารส่วนตำบลพบประชาชน ฯลฯ พร้อมทั้งรับดำเนินการหาตลาดแห่งใหม่รองรับการขยายตัวของพ่อค้าแม่ค้ารวมทั้งปัญหาความสะอาด ปัญหาการจราจรที่จะตามมาด้วย

อุกฤษฏ์ พิทักษ์ก่อผล (2552, บทความ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอแกลง จังหวัดระยอง” พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นโดยภาพรวมมีส่วนร่วมมาก ด้านที่มีส่วนร่วมที่สุดคือ ร่วมพิจารณาโครงการ และร่วมตัดสินใจเรื่องลงมากคือร่วมประชุมร่วมประเมินผล และร่วมดำเนินงานตามลำดับ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่น คือ ประเภทของสมาชิกการติดต่อหน้าที่การทำงานเจ้าหน้าที่และความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และการเป็นสมาชิกกลุ่ม

ปิ่นไพร ชาววัง (2552, บทความ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลเมืองวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี” พบว่า เพศ อายุ การติดต่อกับเทศบาลและการเป็นสมาชิกกลุ่มมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย คือ เพศชาย โดยมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นมากกว่าเพศหญิง ประชาชนที่อายุ 50 ปี มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นมากกว่าประชาชนที่มีอายุ 30 ปีลงมา ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นมากกว่า อาชีพรับจ้าง เกษตรกรรม, ประมง, ค้าขาย, และอื่น ๆ ประชาชนที่เคยติดต่อกับเทศบาลมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นมากกว่าประชาชนที่ไม่เคยติดต่อกับ

เทศบาล และประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ส่วนระดับการศึกษา, สถานภาพทางสมรส, รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยในเขตเทศบาลไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

ไพศาล เขาวนระ (2553, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนชาวอำเภอฉวางต่อการบริหารท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช” พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหารในองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในเกณฑ์ระดับต่ำโดยแยกลักษณะการมีส่วนร่วมด้านต่าง ๆ ดังนี้ ประชาชนมีส่วนร่วมคิดทางการเมืองในระดับต่ำแต่มีส่วนร่วมคิดทางการเมืองการบริหารสูง ประชาชนมีส่วนร่วมดำเนินการทางการเมืองในระดับต่ำแต่มีส่วนร่วมในการบริหารในระดับปานกลาง ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบทางการเมืองระดับปานกลางแต่มีส่วนร่วมในทางบริหารระดับต่ำ สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเหตุกับการมีส่วนร่วม พบว่า ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมเลย ได้แก่ อายุและการมีตำแหน่งในหมู่บ้าน ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนมีดังนี้ คือเพศ รายได้ การศึกษา อาชีพ การได้รับฝึกอบรมจากทางราชการ การได้รับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์การได้รับข่าวจากสื่อรายงาน การได้รับข่าวสารจากวารสารหรือเอกสาร การได้รับข่าวสารจากวิทยุการได้รับข่าวสารจากการพบปะพูดคุยกับบุคคลทั่วไป การพบปะพูดคุยกับข้าราชการ การเข้าร่วมประชุมกับส่วนราชการ การพบปะพูดคุยกับนักการเมืองการเสนอแนะความต้องการต่อส่วนราชการ

นุกูล วัฒนากกร (2554, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางรักน้อย อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและเข้าร่วมกับฟังการประชุมสภาหรือประชุมคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับต่ำ ส่วนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลและการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง สภาพปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบล คือ องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นรูปธรรมในการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเฉพาะการเข้ามีส่วนร่วมรับฟังการประชุมสภาหรือประชุมคณะกรรมการบริหาร ซึ่งเป็นแนวทางดำเนินการแก้ไขปัญหาในท้องถิ่น และชี้แจงวิธีการดำเนินการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นให้ประชาชนรับรู้จึงจะทำให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่น สถานภาพทางเศรษฐกิจของประชาชนกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น การไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง การเข้าร่วมการบริหารส่วนตำบลพบว่า อยู่ในระดับต่ำ ส่วนสถานภาพทางสังคมของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การเข้าร่วมรับฟังการประชุมหรือประชุมคณะกรรมการบริหาร การเข้าร่วมกิจกรรมการตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพบว่า อยู่ในระดับต่ำ

สาโรช น้อยใจบุญ (2554, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาเฉพาะบ้านสาวชะโงก หมู่ที่ 1 ตำบลสาวชะโงก อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา” ผลการศึกษาพบว่าโดยภาพรวมและในรายได้แล้วประชาชนบ้านสาวชะโงกมีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีส่วนร่วมในด้านการชำระภาษีหรือค่าธรรมเนียมเป็นอันดับหนึ่ง ด้านการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็น

ระดับสอง ด้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอันดับสาม และด้านการจัดซื้อจัดจ้างเป็นอันดับสุดท้าย ส่วนปัญหาอุปสรรคของประชาชน มีปัญหาอุปสรรคในเรื่องไม่มีเวลาเนื่องจากประกอบอาชีพเป็นอันดับหนึ่ง ในเรื่องไม่ได้อาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นประจำเป็นอันดับสอง ในเรื่องสุขภาพไม่แข็งแรงเป็นอันดับสาม และในเรื่องความคิดเห็นว่าตนเองไม่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงจึงไม่ต้องการเข้ามามีส่วนร่วมเป็นอันดับสุดท้าย

ลัดดา ภิระ (2555, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณี เทศบาลเมืองชลบุรี” โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากประชาชนในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลบางปลาสร้อย ตำบลบ้านโหนด และตำบลมะขามหย่ง จำนวน 268 คน โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ซึ่งผลการศึกษาพบว่า เพศ ระดับการศึกษาการเป็นสมาชิกกลุ่ม และความรู้ความเข้าใจในการปกครองท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น โดยเพศชายมีส่วนร่วมในการปกครองมากกว่าเพศหญิง ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงมีส่วนร่วมในการปกครองสูงด้วย ผู้ที่เป็นสมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในการปกครองมากกว่าผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม และผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจในการปกครองท้องถิ่นในระดับสูงมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นสูงกว่าผู้มีความรู้ ความเข้าใจในระดับปานกลางและระดับต่ำ ส่วนปัจจัยด้านอายุ อาชีพระยะเวลาที่อาศัยในเขตเทศบาล และการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น

อาภรณ์ วัชระ (2556, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การบริหารการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลวังตะเคียน อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา : กรณีศึกษาโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชน” การศึกษาวิจัยชิ้นนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้เกิดการระดมความคิดเห็นจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และมีความสนใจต่อการพัฒนารูปแบบและแนวคิดทางการบริหารการมีส่วนร่วมของประชาชน ในภารกิจของกระทรวงมหาดไทย ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการพัฒนาและการแก้ไขที่เกิดขึ้นกับประชาชน ซึ่งจะก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจถึงปัจจัยสนับสนุนและอุปสรรคในการบริหารการมีส่วนร่วมของประชาชนในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงมหาดไทยทั้งในด้านการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาต่างๆ โดยความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาเรื่องนี้จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนโครงการ การดำเนินโครงการและการติดตามประเมินผลโครงการของกระทรวงมหาดไทย และที่สำคัญ คือ การนำไปประยุกต์ใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาผลกระทบจากโครงการพัฒนาโครงการต่างๆ และข้อขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นตามมาจากการดำเนินโครงการ ผลการศึกษาวิจัย พบว่า การได้รับความรู้ ความเข้าใจในข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับรายละเอียดและสาระสำคัญของโครงการพัฒนา มีบทบาทสำคัญต่อทัศนคติของประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการนั้น ๆ และทัศนคติที่มีต่อความจริงใจของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการ ในขณะที่เดียวกันทัศนคติและท่าทีของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ และข้าราชการกระทรวงมหาดไทยที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง และผลกระทบจากโครงการก็มีส่วนสำคัญเชิงบวกในการสร้างสรรค์บรรยากาศของการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อโครงการ หรือเชิงลบในการสร้างความไม่เข้าใจของประชาชนต่อโครงการและบรรยากาศที่ตึงเครียดในการเจรจาต่อรองที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบของโครงการและค่าชดเชย

ศรัณยา ดีพูน (2556, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบางช้าง อำเภออัมพวา จังหวัด

สมุทรสงคราม” พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในระดับสูง กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 3 ด้าน ภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน องค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับต่ำ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลางมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบลในระดับต่ำ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ อายุ การศึกษา รายได้ การดำรงตำแหน่งทางสังคม จำนวนเรื่องที่ผ่านมาการอบรม ความบ่อยในการได้รับข้อมูลข่าวสาร จำนวนแหล่งข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ จำนวนกิจกรรมทางสังคมที่เข้าร่วม และระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมคือ เพศ และอาชีพ

อมรรัตน์ ชัยขรรค์เมือง (2557, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนย่อยภายในภายในเขตเทศบาล: ศึกษากรณีเทศบาลตำบลแหลมฉิม อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี” กลุ่มตัวอย่างศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนย่อยในเขตเทศบาลตำบลแหลมฉิม จำนวน 300 คน ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนย่อยในเขตเทศบาลตำบลแหลมฉิม อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยมีอายุ 51 ปีขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.00 และส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาอาชีวศึกษา มีรายได้เฉลี่ย 14,245 บาทต่อเดือน และส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่ม สำหรับระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนเฉลี่ย 31 ปี สำหรับข้อมูลปัจจัยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนรวม 4 ด้าน ของผู้นำชุมชนเจ้าหน้าที่รัฐและนโยบายรัฐบาลในภาพรวมพบว่า ปฏิบัติอยู่บ่อย ๆ โดยด้านภาวะผู้นำมีค่าเฉลี่ยสำหรับด้านบทบาทข้าราชการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนย่อยในเขตเทศบาล รวม 4 ด้าน ในภาพรวมพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการร่วมดำเนินกิจกรรมพัฒนาชุมชนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด สำหรับด้านการร่วมค้นหาปัญหามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน พบว่า อายุ รายได้ ต่อเดือน การเป็นสมาชิกกลุ่ม ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน ความคิดเห็นด้านภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสาร บทบาทของข้าราชการ และนโยบายรัฐบาลมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ระดับนัยสำคัญ.05 โดยมีอายุและระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน

กิตติศักดิ์ ชีวาสัจจาสกุล (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษา อำเภอสามชูก จังหวัดสุพรรณบุรี” พบว่า ปัจจัยด้านตัวบุคคลในด้าน เพศ การศึกษา รายได้ ภูมิลำเนา และการรับรู้ข่าวสาร มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล โดยเพศชายมีแนวโน้มการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่าเพศหญิง ประชาชนที่มีการศึกษาต่ำมีแนวโน้มในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่า ประชาชนที่มีการศึกษาสูง ประชาชน ที่มีรายได้สูงมีแนวโน้มในการเข้าไปแจ้งความต้องการหรือให้ข้อคิดเห็นในการพัฒนาท้องถิ่นต่อองค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่ำประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนานแล้วมีแนวโน้มเข้าไปมีส่วนร่วมในการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งสมาชิกสภา ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไม่นาน ประชาชนที่เคยรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลมีแนวโน้มในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่าประชาชนที่ไม่เคยรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

สุนทร กองทรัพย์ (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษา ตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ความเข้าใจในบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในระดับสูง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ ข้อมูลข่าวสาร จำนวนการเข้าร่วมกิจกรรมและความคิดเห็นต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ เพศ อายุ ความรู้ความเข้าใจและผ่านการอบรม สำหรับปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่เกิดจากองค์การบริหารส่วนตำบลไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นในประชาคม เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลไม่เห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้งผู้บริหารและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องประชาคม

นราธิป พักฤกษ์ (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และด้านการเข้าร่วมปฏิบัติงานหรือการเข้าร่วมกิจกรรม ส่วนด้านที่มีส่วนร่วมต่ำคือ ด้านการเข้าร่วมรับฟังหรือการเข้าร่วมประชุม และด้านการตรวจสอบการทำงาน โดยเรื่องที่ประชาชนมีส่วนร่วมสูงสุด คือ การไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล และเรื่องที่ประชาชนมีส่วนร่วมต่ำที่สุด คือ การเข้าไปเป็นส่วนร่วมในคณะทำงาน หรือคณะกรรมการชุมชน และการช่วยเหลือให้ผู้รับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล สำหรับผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยพบว่า อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในพื้นที่ การเป็นสมาชิกกลุ่มสังคม ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานส่วนท้องถิ่นแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานท้องถิ่นแตกต่างกัน ส่วนเพศที่ต่างกันจะมีส่วนร่วมไม่ต่างกัน ส่วนปัญหาและอุปสรรคการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานท้องถิ่น เช่น ความทั่วถึงของการประชาสัมพันธ์ การจำกัดจำนวนคณะกรรมการต่าง ๆ การยอมรับความคิดเห็นของประชาชน การลงพื้นที่ของเทศบาลเพื่อรับฟังปัญหามีน้อย ประชาชนไม่มีเวลา การขาดความร่วมมือในการมีส่วนร่วม การไม่กล้าเสนอความคิดเห็นหรือแสดงออกของประชาชน

กรรณิกา แสงเปล่ง (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแพรงษา” พบว่า ส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสาร โดยการพูดคุยหรือบอกต่อ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ระดับความเชื่อถือในตัวผู้นำโดยรวมพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ระดับผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องโดยรวมพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ระดับการมีส่วนร่วมภาพรวม ทุกด้านคือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนา ด้านการดำเนินงาน ด้านการตรวจสอบและติดตามการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแพรงษา โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับน้อย

อนุชา เทียมพูล (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว” พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาพระยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว โดยรวมมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านที่มีส่วนร่วมมากที่สุด คือด้านการประชุม รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจ

และด้านการดำเนินงาน โดยในด้านการประชุมประชาชนเคยอภิปราย หรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม กรรมการบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลโดยในด้านการตัดสินใจ ประชาชนเคยร่วมเป็นกรรมการหรือร่วมคัดเลือกผู้แทนประชาคมเป็นคณะกรรมการพัฒนาตำบลเพื่อจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล และในด้านการดำเนินงาน ประชาชนร่วมออกแรง งานบริจาคเงิน สิ่งของช่วยเหลือการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

อรทัย ด่านสาคร (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแก้ง อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว” พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแก้ง อยู่ในระดับน้อย เมื่อทำการจัดอันดับพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการมีผลประโยชน์มีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลประชาชนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด และเมื่อทำการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานด้านการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแก้ง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 2.5 ผลงานวิจัยและข้อค้นพบทางการวิจัยของนักวิชาการ

<p>Research Paper ผลงานวิจัย</p>	<p>Findings (Confirmed hypothesis) ข้อค้นพบหรือสมมติฐานที่ได้รับการยอมรับ</p>
<p>1. การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณี: องค์การบริหารส่วนตำบลเสมีด อำเภอเมืองชลบุรี, งามตา สุขประเสริฐ (2552)</p>	<p>ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเสมีด อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับในด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าประชาชนหมู่ 2 เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มากกว่าหมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 3 ตามลำดับ ส่วนการศึกษาเปรียบเทียบกลุ่มผู้มีความรู้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลต่างกันก็จะมีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ</p>
<p>2. การมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอแกลง จังหวัดระยอง, อุกฤษฏ์ พิทักษ์ก่อผล (2552)</p>	<p>การมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นโดยภาพรวมมีส่วนร่วมมาก ด้านที่มีส่วนร่วมที่สุดคือ ร่วมพิจารณาโครงการ และร่วมตัดสินใจเรื่องลงมากคือ ร่วมประชุม ร่วมประเมินผล และร่วมดำเนินงานตามลำดับ</p>
<p>3. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลเมืองวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี, ปิ่นไพร ชาววัง (2552)</p>	<p>การติดต่อกับเทศบาลและการเป็นสมาชิกกลุ่มมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย คือ เพศชาย โดยมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น มากกว่าเพศหญิง ประชาชนที่อายุ 50 ปี มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นมากกว่าประชาชนที่มีอายุ 30 ปีลงมา ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นมากกว่า อาชีพรับจ้าง เกษตรกรรม, ประมง, ค้าขาย, และอื่น ๆ</p>

ตารางที่ 2.5 (ต่อ)

<p>Research Paper ผลงานวิจัย</p>	<p>Findings (Confirmed hypothesis) ข้อค้นพบหรือสมมติฐานที่ได้รับการยอมรับ</p>
<p>4. การมีส่วนร่วมของประชาชนชาวอำเภอฉวางต่อการบริหารท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช, ไพศาล เชาวนะ (2553)</p>	<p>ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหารในองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในเกณฑ์ระดับต่ำโดยแยกลักษณะการมีส่วนร่วมด้านต่าง ๆ ดังนี้ ประชาชนมีส่วนร่วมคิดทางการเมืองในระดับต่ำ แต่มีส่วนร่วมคิดทางการเมืองการบริหารสูง ประชาชนมีส่วนร่วมดำเนินการทางการเมืองในระดับต่ำ และการบริหารในระดับปานกลาง ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบทางการเมืองระดับปานกลางและทางบริหารระดับต่ำ สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเหตุกับการมีส่วนร่วม พบว่า ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมเลย ได้แก่ อายุ และการมีตำแหน่งในหมู่บ้าน</p>
<p>5.การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางรักน้อย อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี, นุกูล วัฒนาการ (2554)</p>	<p>การมีส่วนร่วมไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและเข้าร่วมกับฟังการประชุมสภาหรือประชุมคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับต่ำ ส่วนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลและการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง</p>
<p>6. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาเฉพาะบ้านสาวชะงอก หมู่ที่ 1 ตำบลสาวชะงอก อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา, สาโรช น้อยใจบุญ (2554)</p>	<p>ภาพรวมและในรายได้แล้วประชาชนบ้านชะงอกมีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลางโดยมีส่วนร่วมในด้านการชำระภาษีหรือค่าธรรมเนียมเป็นอันดับหนึ่งด้านการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นระดับสอง ด้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอันดับสาม และด้านการจัดซื้อจัดจ้างเป็นอันดับสุดท้าย</p>
<p>7. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณี เทศบาลเมืองชลบุรี, ลัดดา ภิระ (2555)</p>	<p>เพศ ระดับการศึกษาการเป็นสมาชิกกลุ่ม และความรู้ความเข้าใจในการปกครองท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น โดยเพศชายมีส่วนร่วมในการปกครองมากกว่าเพศหญิง ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงมีส่วนร่วมในการปกครองสูงกว่า ผู้ที่เป็นสมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในการปกครองมากกว่าผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม และผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในการปกครองท้องถิ่นในระดับสูงมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นสูงกว่าผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลางและระดับต่ำ</p>

ตารางที่ 2.5 (ต่อ)

<p>Research Paper ผลงานวิจัย</p>	<p>Findings (Confirmed hypothesis) ข้อค้นพบหรือสมมติฐานที่ได้รับการยอมรับ</p>
<p>8. การบริหารการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลวังตะเคียน อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา: กรณีศึกษาโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชน, อภรณ์ วัชระ (2556)</p>	<p>การได้รับความรู้ความเข้าใจในข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับรายละเอียดและสาระสำคัญของโครงการพัฒนา มีบทบาทสำคัญต่อทัศนคติของประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการนั้น ๆ และทัศนคติที่มีต่อความจริงจังของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการในขณะเดียวกันทัศนคติและท่าทีของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการและข้าราชการกระทรวงมหาดไทยที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและผลกระทบจากโครงการก็มีส่วนสำคัญเชิงบวกในการสร้างสรรค์บรรยากาศของการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อโครงการ หรือเชิงลบในการสร้างความไม่เข้าใจของประชาชนต่อโครงการและบรรยากาศที่ตึงเครียด ในการเจรจาต่อรองที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบของโครงการและค่าชดเชย/ประโยชน์ที่ประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจะได้รับ</p>
<p>9. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบางช้าง อำเภอ อัมพวา จังหวัดสมุทรปราการ, ศรีณยา ดีพูน (2556)</p>	<p>กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในระดับสูง กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 3 ด้าน ภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน องค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับต่ำ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลางมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบลในระดับต่ำ</p>
<p>10. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนย่อยภายในเขตเทศบาล: ศึกษากรณีเทศบาลตำบลแหลมฉบัง อำเภอสัตร์ราชา จังหวัดชลบุรี, อมรรัตน์ ชัยขรรค์เมือง (2557)</p>	<p>ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนย่อยในเขตเทศบาลตำบลแหลมฉบัง อำเภอสัตร์ราชา จังหวัดชลบุรี เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยมีอายุ 51 ปีขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.00 และส่วนใหญ่จบการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาอาชีวศึกษา มีรายได้เฉลี่ย 14,245 บาทต่อเดือน และส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่ม สำหรับระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนเฉลี่ย 31 ปี</p>

ตารางที่ 2.5 (ต่อ)

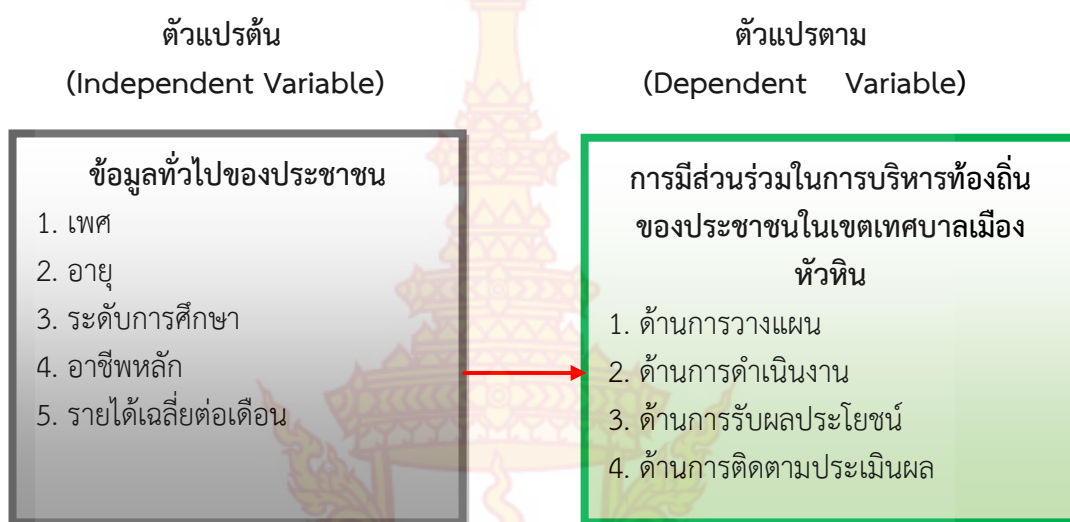
Research Paper ผลงานวิจัย	Findings (Confirmed hypothesis) ข้อค้นพบหรือสมมติฐานที่ได้รับการยอมรับ
11. การมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษา อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี, กิตติศักดิ์ ชีวาสัจจา สุกุล (2558)	ปัจจัยด้านตัวบุคคลในด้าน เพศ การศึกษา รายได้ ภูมิฐานะ และการรับรู้ข่าวสาร มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล โดยเพศชายมีแนวโน้มการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่า เพศหญิง ประชาชนที่มีการศึกษาค่ามีแนวโน้มในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่า ประชาชนที่มีการศึกษาสูง
12. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษา ตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี, สุนทร กองทรัพย์ (2558)	กลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ความเข้าใจในบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในระดับสูง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ ข้อมูลข่าวสาร
13. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี, นราธิป พิภฤกษ์ (2558)	ในภาพรวมประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง และด้านการเข้าร่วมปฏิบัติงานหรือการเข้าร่วมกิจกรรม ส่วนด้านที่มีส่วนร่วมต่ำคือ ด้านการเข้าร่วมรับฟังหรือการเข้าร่วมประชุมและด้านการตรวจสอบการทำงาน
14. การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแพรงษา, กรรณิกา แสงเปล่ง (2558)	ส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสาร โดยการพูดคุยหรือบอกต่อปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ระดับความเชื่อถือในตัวผู้นำ โดยรวมพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากระดับผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้อง โดยรวมพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ระดับการมีส่วนร่วมภาพรวม ทุกด้านคือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนา ด้านการดำเนินงาน ด้านการตรวจสอบและติดตามการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแพรงษา โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 2.5 (ต่อ)

<p>Research Paper ผลงานวิจัย</p>	<p>Findings (Confirmed hypothesis) ข้อค้นพบหรือสมมติฐานที่ได้รับการยอมรับ</p>
<p>15. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาพระยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว โดยรวมมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านที่มีส่วนร่วมมากที่สุดคือด้านการประชุม รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจ และด้านการดำเนินงาน</p>	<p>การมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาพระยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว โดยรวมมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านที่มีส่วนร่วมมากที่สุดคือด้านการประชุม รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจ และด้านการดำเนินงาน</p>
<p>16. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแก้ง อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว, อรทัย ด่านสาคร (2558)</p>	<p>ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแก้ง อยู่ในระดับน้อยเมื่อทำการจัดอันดับพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการมีผลประโยชน์มีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลประชาชนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด และเมื่อทำการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานด้านการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแก้ง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่ต่างกััน</p>

2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยใช้กรอบแนวคิดของ โคเฮน และอัฟไฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1981) ดังนี้ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางสร้างกรอบการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

ภาพที่ 2.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการบริหารท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1 วิธีการศึกษา
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 วิธีการศึกษา

ผู้ศึกษาได้แบ่งการศึกษาดังกล่าวออกเป็น 2 วิธี

1. การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ทั้งที่เป็นแนวคิดผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน
2. การวิจัยเชิงสำรวจ ดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) รวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเทศบาลเมืองหัวหิน แบ่งตามชุมชนบ้านเรือน จำนวน 33,792 หลังคาเรือน แยกเป็น ตำบลหัวหิน 23,973 หลังคาเรือน และตำบลหนองแก 9,819 หลังคาเรือน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวนทั้งสิ้น 55,415 คน นำมาคำนวณตามสูตรของยามานะ (Yamane) ที่มีความคลาดเคลื่อนของการสุ่มร้อยละ 0.05 ได้จำนวนประชากรเป้าหมายที่ต้องการศึกษาทั้งหมด ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n	=	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
N	=	จำนวนหน่วยของประชากร
e	=	ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ที่ระดับ 0.05

จากสูตรของ Taro Yamane จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างดังนี้ เมื่อ $N =$ จำนวนประชากร คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของอำเภอหัวหิน ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 55,415 คน แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{55,415}{1 + 55,415 (0.05)^2}$$

$$n = 397.82 \text{ คน}$$

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ปรับเป็นจำนวน 398 คน จำแนกประชากรออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามสัดส่วนของประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของอำเภอหนองแกและอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อให้ได้จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม ดังนี้

ตารางที่ 3.1 การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น

ลำดับที่	พื้นที่เขตประชากร ในอำเภอหัวหิน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	ตำบลหัวหิน	37,516	264
2	ตำบลหนองแก	17,899	134
รวมจำนวน		55,415	398

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการศึกษา 2 แบบ คือ

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ทั้งที่เป็นทฤษฎี แนวคิด และผลงานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

2. การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบปลายปิด ในส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 สำหรับส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่าง ๆ โดยแบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแบบ จำนวน 5 ข้อ ได้แก่

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. อาชีพหลัก
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมใน 4 ด้านประกอบด้วย

1. ด้านการวางแผน
2. ด้านการดำเนินงาน
3. ด้านการรับผลประโยชน์
4. ด้านการติดตามและประเมินผล

โดยการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ หาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

คำถามในส่วนของระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตั้งแต่ 1 – 5 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นมาก
ระดับ 3	หมายถึง	ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งประกอบด้วยประเด็นหลัก 4 ข้อ คือ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามและประเมินผล

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน จากนั้นนำมากำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย กำหนดนิยาม และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน และตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่ จากนั้นนำไปให้อาจารย์รศ.ดร.เพ็ญศรี นิรินัง อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญอย่างน้อย 3 ท่านตรวจสอบ (Content Validity) ดังนี้

3.1 นายนพพร วุฒิกุล นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองหัวหิน

3.2 นางรัมภา จำลองราช ผอ.กองสวัสดิการสังคม

3.3 ผศ.ดร.วรสิทธิ์ เจริญพุด

จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่า Reliability ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่า Cronbachs Alpha = 0.975 ได้ค่า Reliability ของแบบสอบถาม มีค่าเชื่อถือสามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงได้ต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยมีวิธีการดำเนินงานตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ทำการแจกแบบสอบถามและรวบรวมแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยให้หัวหน้าครอบครัว หรือตัวแทน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 398 คน
2. บันทึกข้อมูลเอกสารและข้อมูลแบบสอบถามเพื่อทำการวิเคราะห์ทางสถิติ
3. จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปจำนวน 398 ชุด โดยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละชุมชน โดยที่แบบสอบถามได้รับกลับคืนมา และมีความสมบูรณ์ จำนวน 398 ชุด จึงคิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยเชิงสังคมศาสตร์ โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, อาชีพ และรายได้ต่อเดือน
2. วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. วิเคราะห์สมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน จำแนกตามตัวแปรลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, อาชีพ และรายได้ต่อเดือน
4. ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหัวหิน โดยการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) แล้วนำมาเสนอในรูปแบบบรรยายเชิงพรรณนา

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะข้อมูล และตอบวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป ใช้สถิติ ค่าความถี่ ร้อยละ (Percentage) เพื่อบรรยายตัวแปรตามลักษณะข้อมูล
2. การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน โดยใช้สถิติ ความถี่, ร้อยละ, ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. การทดสอบสมมติฐานใช้ค่าสถิติ (t - test) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างเพศและการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และเมื่อพบความแตกต่าง จะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธี LSD (Least Significant Difference)
4. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะอื่นๆ ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

เกณฑ์การแปลผล

กำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย ระดับการมีส่วนร่วมจากสูตรการหาอันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\text{อันตรภาคชั้น} = \frac{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้นที่ต้องการ}}$$

$$= \frac{5 - 1}{5}$$

$$= 0.80 \text{ (ความกว้างของชั้น)}$$

เกณฑ์ค่าเฉลี่ยในการแปลความ

- 4.21 - 5.00 หมายถึง ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นมากที่สุด
- 3.41 - 4.20 หมายถึง ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นมาก
- 2.61 - 3.40 หมายถึง ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นปานกลาง
- 1.81 - 2.60 หมายถึง ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นน้อย
- 1.00 - 1.80 หมายถึง ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นน้อยที่สุด

บทที่ 4 ผลการศึกษาวิจัย

ผลการวิจัยที่ได้จากการสำรวจข้อมูลจากประชากรในเขตของเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ในประเด็นของการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการนำเสนอผลการวิเคราะห์สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการบริหารท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหัวหินอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน และ 3) เพื่อแสวงหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานของเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ในการศึกษาคั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวน 398 ชุด ที่มีข้อมูลครบถ้วน และนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ ซึ่งผลการวิเคราะห์ที่ได้แบ่งออกเป็น 3 ตอน และขอเสนอ ดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลักและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

4.2 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

4.3 ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการบริหารท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหัวหินอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

4.4 ผลการวิเคราะห์หาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานของเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4.1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาอาชีพหลักและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ซึ่งปรากฏผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล

(n=398)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.ชาย	174	43.70
2.หญิง	224	56.30
รวม	398	100.00
2. อายุ		
1. ต่ำกว่า30ปี	152	38.20
2. 31-40ปี	161	40.20
3. 41-50ปี	63	15.90
4. 51 ปีขึ้นไป	22	5.70
รวม	398	100.00
3. ระดับการศึกษา		
1. ต่ำกว่าปริญญาตรี	129	32.50
2.ปริญญาตรี	236	59.20
3. สูงกว่าปริญญาตรี	33	8.30
รวม	398	100.00
4. อาชีพ		
1. ข้าราชการรัฐวิสาหกิจ	107	26.90
2. พนักงานบริษัทเอกชน	134	33.70
3. รับจ้างทั่วไป	93	23.40
4. เกษตรกร	64	16.00
รวม	398	100.00
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
1.ไม่เกิน 10,000 บาท	139	35.00
2.10,001-20,000 บาท	124	31.10
3. 20,001-30,000 บาท	82	20.60
4. 30,001 บาท ขึ้นไป	53	13.30
รวม	398	100.00

ผลการศึกษาพบว่าข้อมูลทั่วไปสรุปได้ดังนี้

1) **เพศ** ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 56.30 และเพศชาย จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 43.70 ตามลำดับ

2) **อายุ** ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 40.20 รองลงมาคือ อายุระหว่าง ต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 38.20 อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 63 เป็นร้อยละ 15.90 และอายุมากกว่า 51 ปีขึ้นไป จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.70 ตามลำดับ

3) **ระดับการศึกษา** ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 59.20 และรองลงมา คือ ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 และมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.30 ตามลำดับ

4) **อาชีพ** ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 33.70 รองลงมา คือ อาชีพข้าราชการ จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 26.90 อาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 23.40 และอาชีพเกษตรกร จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 ตามลำดับ

5) **รายได้เฉลี่ยต่อ** ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 รองลงมา คือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-15,000 บาท จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 31.10 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001-20,000 บาท จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 20.60 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงกว่า 20,001 บาทขึ้นไป จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.30 ตามลำดับ

4.2 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการดำเนินงาน 3) ด้านการรับผลประโยชน์ และ 4) ด้านการติดตามประเมินผล ผลการศึกษาภาพรวมเป็นดังนี้

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน

การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1.ด้านการวางแผน	4.27	0.82	มาก
2.ด้านการดำเนินงาน	4.12	0.80	มาก
3.ด้านการรับผลประโยชน์	3.85	0.73	มาก
4.ด้านการติดตามประเมินผล	3.71	0.71	มาก
รวมเฉลี่ย	4.18	0.78	มาก

การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน ผลการศึกษาพบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.18, S.D.=0.78$) เมื่อพิจารณาจากรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวางแผน ($\bar{X}= 4.27, S.D.=0.82$) รองลงมา คือ ด้านการดำเนินงาน ($\bar{X}= 4.12, S.D.=0.80$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการติดตามประเมินผล ($\bar{X}= 3.71, S.D.=0.71$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่า S.D. ในภาพรวมพบว่าทุกประเด็นมีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าข้อมูลการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินมีความเบี่ยงเบนน้อยรายละเอียดตามตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินด้านการวางแผน

การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1. ด้านการวางแผน	4.27	0.82	มาก
1.1 มีส่วนร่วมในการร่วมพบปะพูดคุยเรื่องการวางแผนการบริหารงานของเทศบาลเมืองหัวหิน	4.10	0.75	มาก
1.2 มีส่วนร่วมในการสำรวจและเสนอปัญหาการบริหารงานของเทศบาลเมืองหัวหิน	4.35	0.80	มากที่สุด
1.3 มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการวางแผนของเทศบาลเมืองหัวหิน	4.12	0.73	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนใน เขตเทศบาลเมืองหัวหิน	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1.4 มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวางแผนของ เทศบาลเมืองหัวหิน	4.53	0.88	มากที่สุด
1.5 มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาพร้อมกับ คณะผู้บริหารของเทศบาลเมืองหัวหิน	3.97	0.69	มาก
รวมเฉลี่ย	4.27	0.82	มาก

การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน ด้านการวางแผน ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.27$, S.D.=0.82) เมื่อพิจารณาจากรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวางแผนของเทศบาลเมืองหัวหิน ($\bar{X}=4.53$, S.D.=0.88) รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในการสำรวจและเสนอปัญหาการบริหารงานของเทศบาลเมือง หัวหิน ($\bar{X}=4.35$, S.D.=0.80) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาพร้อมกับคณะผู้บริหารของเทศบาลเมืองหัวหิน ($\bar{X}=3.97$, S.D.=0.69) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่า S.D. ในภาพรวมพบว่าทุกประเด็นมีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าข้อมูลการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินในด้านการวางแผนมีความเบี่ยงเบนน้อยรายละเอียดตามตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินด้านการดำเนินงาน

การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนใน เขตเทศบาลเมืองหัวหิน	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
2. ด้านการดำเนินงาน	4.12	0.80	มาก
2.1 มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลเมืองหัวหิน	4.09	0.78	มาก
2.2 มีส่วนร่วมในโครงการอนุรักษ์ของเทศบาลเมืองหัวหิน	3.78	0.68	มาก
2.3 มีส่วนร่วมในโครงการเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็งเพื่อ ต้านภัยยาเสพติดของเทศบาลเมืองหัวหิน	4.32	0.85	มากที่สุด
2.4 มีส่วนร่วมในโครงการควบคุมใช้เลือดออกของ เทศบาลเมืองหัวหิน	4.20	0.82	มากที่สุด

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนใน เขตเทศบาลเมืองหัวหิน	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
2.5 มีส่วนร่วมในโครงการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุของ เทศบาลเมืองหัวหิน	4.10	0.74	มาก
รวมเฉลี่ย	4.12	0.80	มาก

การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน ด้านการดำเนินงาน ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.12, S.D.=0.80$) เมื่อพิจารณาจากรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในโครงการเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็งเพื่อด้านภัยยาเสพติดของเทศบาลเมืองหัวหิน ($\bar{X}= 4.32, S.D.=0.85$) รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในโครงการควบคุมใช้เลือดออกของเทศบาลเมืองหัวหิน ($\bar{X}= 4.20, S.D.=0.82$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในโครงการอนุรักษ์ของเทศบาลเมืองหัวหิน ($\bar{X}= 3.78, S.D.=0.68$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่า S.D. ในภาพรวมพบว่าทุกประเด็นมีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าข้อมูลการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินด้านการดำเนินงานมีความเบี่ยงเบนน้อยรายละเอียดตามตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินด้านการรับผลประโยชน์

การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนใน เขตเทศบาลเมืองหัวหิน	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
3. ด้านการรับผลประโยชน์	3.85	0.73	มาก
3.1 มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของเทศบาลเมืองหัวหิน	3.82	0.74	มาก
3.2 มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ของเทศบาลเมืองหัวหิน	4.05	0.75	มากที่สุด
3.3 มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ด้านคุณภาพชีวิตของ เทศบาลเมืองหัวหิน	4.21	0.78	มากที่สุด
3.4 มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองหัวหิน	3.96	0.73	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนใน เขตเทศบาลเมืองหัวหิน	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
3.5 มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจของเทศบาล เมืองหัวหิน	3.62	0.70	มาก
รวมเฉลี่ย	3.85	0.73	มาก

การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.87, S.D.=0.73$) เมื่อพิจารณาจากรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดการขยะช่วยลดปัญหาด้านมลพิษที่เกิดจากขยะมูลฝอยในชุมชน ($\bar{X}= 3.87, S.D.=0.73$) รองลงมา คือ การชักชวนเพื่อบ้านให้ช่วยกันดูแลเรื่องปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชนมีความคิดเห็น ($\bar{X}= 4.27, S.D.=0.73$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การจัดการขยะช่วยให้ปริมาณขยะมูลฝอยในครัวเรือนและชุมชนลดลง ทำให้ชุมชนสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยน่าอยู่อาศัย ($\bar{X}= 3.67, S.D.=0.71$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่า S.D. ในภาพรวมพบว่าทุกประเด็นมีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าข้อมูลการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีความเบี่ยงเบนน้อยรายละเอียดตามตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินด้านการติดตามประเมินผล

การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนใน เขตเทศบาลเมืองหัวหิน	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
4. ด้านการติดตามประเมินผล	3.71	0.71	มาก
4.1 มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการบริหารงานของ เทศบาลเมืองหัวหิน	3.70	0.69	มาก
4.2 มีส่วนร่วมในการตอบแบบสอบถามการประเมินความ พึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของเทศบาลเมืองหัวหิน	4.17	0.78	มาก
4.3 มีส่วนร่วมในการใช้สื่อต่างๆ ในการร้องเรียนเทศบาลเมืองหัว หิน	4.10	0.72	มาก

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนใน เขตเทศบาลเมืองหัวหิน	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
4.4 มีส่วนร่วมในการเสนอแนะการบริหารงานของเทศบาลเมือง หัวหิน	3.65 4.15	0.60 0.78	มาก มาก
4.5 มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานของเทศบาลเมือง หัวหิน			
รวมเฉลี่ย	3.71	0.71	มาก

การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.71$, S.D.=0.71) เมื่อพิจารณาจากรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีส่วนร่วมในการตอบแบบสอบถามการประเมินความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของเทศบาลเมืองหัวหิน ($\bar{X}= 4.17$, S.D.=0.78) รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานของเทศบาลเมืองหัวหิน ($\bar{X}= 4.15$, S.D.=0.78) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีส่วนร่วมในการเสนอแนะการบริหารงานของเทศบาลเมืองหัวหิน ($\bar{X}= 3.65$, S.D.=0.63) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่า S.D. ในภาพรวมพบว่าทุกประเด็นมีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าข้อมูลการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลมีความเบี่ยงเบนน้อยรายละเอียดตามตารางที่ 4.6

4.3 ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นอยู่ที่ระดับมาก

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน

การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนใน เขตเทศบาลเมืองหัวหิน	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1. ด้านการวางแผน	4.27	0.82	มาก
2. ด้านการดำเนินงาน	4.12	0.80	มาก
3. ด้านการรับผลประโยชน์	3.85	0.73	มาก
4. ด้านการติดตามประเมินผล	3.71	0.71	มาก
รวมเฉลี่ย	4.18	0.78	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน ผลการศึกษาพบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.18, S.D.=0.78$) เมื่อพิจารณาจากรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวางแผน ($\bar{X}= 4.27, S.D.=0.82$) รองลงมา คือ ด้านการดำเนินงาน ($\bar{X}= 4.12, S.D.=0.80$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการติดตามประเมินผล ($\bar{X}= 3.71, S.D.=0.71$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่า S.D. ในภาพรวมพบว่าทุกประเด็นมีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าข้อมูลการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินมีความเบี่ยงเบนน้อย

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบเพศกับการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน

การมีส่วนร่วม	ชาย		หญิง		t	Sig
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		
1.ด้านการวางแผน	3.70	0.55	3.57	0.50	1.418	0.154
2. ด้านการดำเนินงาน	4.35	0.36	4.14	0.63	1.428	0.166
3.ด้านการรับผลประโยชน์	4.08	0.45	3.96	0.56	1.975	0.988
4. ด้านการติดตามประเมินผล	3.98	0.44	3.87	0.49	1.131	0.683
เฉลี่ย	4.04	0.44	3.87	0.55	1.627	0.412

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบเพศกับการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินพบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นไม่แตกต่างกันทุกด้าน

สมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน โดยเฉลี่ย และรายด้าน จำแนกตามอายุ

การมีส่วนร่วมของประชาชน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
1. ด้านการวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	0.047	5	0.023	0.081	0.922
	ภายในกลุ่ม	29.561	393	0.280	-	-
	รวม	29.068	398	-	-	-
2. ด้านการดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	0.358	5	0.175	0.557	0.585
	ภายในกลุ่ม	31.647	393	0.319	-	-
	รวม	32.005	398	-	-	-
3. ด้านการรับผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	1.796	5	0.919	3.276	0.044*
	ภายในกลุ่ม	27.446	393	0.283	-	-
	รวม	29.242	398	-	-	-
4. ด้านการติดตามประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	3.294	5	1.654	8.264	0.000*
	ภายในกลุ่ม	21.224	393	0.198	-	-
	รวม	24.518	398	-	-	-
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.517	5	0.255	1.271	0.283
	ภายในกลุ่ม	19.991	393	0.201	-	-
	รวม	20.508	398	-	-	-

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินจำแนกตามกลุ่มอายุโดยเฉลี่ยไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 1.271$, $Sig = 0.283$) เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีความแตกต่างกันคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลโดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 4.10 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินด้านการรับผลประโยชน์ จำแนกตามอายุเป็นรายคู่

อายุ	\bar{x}	อายุ			
		30 ปีขึ้นไป	31 - 40 ปี	41 - 50 ปี	51 ปี ขึ้นไป
ต่ำกว่า 30 ปี	4.06	-	0.281*-	-	-
31 - 40 ปี	3.78	-	-	-	-
41 - 50 ปี	4.01	-	-	-	-
51 ปีขึ้นไป	3.81	-	-	-	-

* Sig. < .05

จากตารางที่ 4.10 ผลการทดสอบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินด้านการรับผลประโยชน์ จำแนกตามอายุเป็นรายคู่พบว่า ประชาชนกลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นด้านการรับผลประโยชน์แตกต่างจากกลุ่มอายุ 31 - 40 ปี โดยประชาชนกลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นด้านการรับผลประโยชน์โดยภาพรวมมากกว่ากลุ่มอายุ 31 - 40 ปี

ตารางที่ 4.11 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน ด้านการติดตามประเมินผลจำแนกตามอายุเป็นรายคู่

อายุ	\bar{x}	อายุ			
		30 ปีขึ้นไป	31 - 40 ปี	41 - 50 ปี	51 ปี ขึ้นไป
ต่ำกว่า 30 ปี	3.99	-	0.266*	-	-
31 - 40 ปี	3.72	-	-	-	-
41 - 50 ปี	4.20	-	-	-	-
51 ปีขึ้นไป	3.91	-	-	-	-

* Sig. < .05

จากตารางที่ 4.11 ผลการทดสอบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามอายุเป็นรายคู่พบว่า ประชาชนกลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นด้านการติดตามประเมินผลแตกต่างจากกลุ่มอายุ 31 - 40 ปี โดยประชาชนกลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นด้านการรับผลประโยชน์ โดยภาพรวมมากกว่ากลุ่มอายุ 31 - 40 ปี

สมมติฐานที่ 4 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินโดยเฉลี่ย และรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา (ต่ำกว่าปริญญาตรี, ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี)

การมีส่วนร่วมของประชาชน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
1. ด้านการวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	1.592	5	0.537	1.986	0.121
	ภายในกลุ่ม	28.016	393	0.268	-	-
	รวม	29.608	398	-	-	-
2. ด้านการดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	2.569	5	0.849	2.851	0.041*
	ภายในกลุ่ม	29.436	393	0.298	-	-
	รวม	32.005	398	-	-	-
3. ด้านการรับผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	1.889	5	0.634	2.284	0.034*
	ภายในกลุ่ม	27.353	393	0.273	-	-
	รวม	29.242	398	-	-	-
4. ด้านการติดตามการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	0.854	5	0.280	1.248	0.297
	ภายในกลุ่ม	23.304	393	0.224	-	-
	รวม	24.158	398	-	-	-
เฉลี่ย	ระหว่างกลุ่ม	0.975	5	0.327	1.661	0.177
	ภายในกลุ่ม	19.533	393	0.199	-	-
	รวม	20.508	398	-	-	-

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4.12 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินจำแนกตามระดับการศึกษาโดยเฉลี่ยไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 1.661$, $Sig = 0.177$) เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีความแตกต่างกันคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 4.13 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินด้านการดำเนินงาน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	\bar{x}	ระดับการศึกษา		
		ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.64	-	-	0.353*
ปริญญาตรี	4.07	-	-	-
สูงกว่าปริญญาตรี	4.28	-	-	-

* Sig. < .05

จากข้อมูลในตารางที่ 4.13 ผลการทดสอบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินด้านการดำเนินงาน จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่ พบว่า ประชาชนกลุ่มที่มีระดับการศึกษาการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นด้านการดำเนินงานแตกต่างจากกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี โดยประชาชนกลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นด้านการดำเนินงาน โดยภาพรวมมากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี

ตารางที่ 4.14 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินด้านการรับผลประโยชน์ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	\bar{x}	ระดับการศึกษา		
		ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.67	-	-	0.313*
ปริญญาตรี	3.82	-	-	-
สูงกว่าปริญญาตรี	3.89	-	-	-

* Sig. < .05

จากตารางที่ 4.14 ผลการทดสอบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินด้านการรับผลประโยชน์ จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่ พบว่า ประชาชนกลุ่มที่มีระดับการศึกษาการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นด้านการรับผลประโยชน์แตกต่างจากกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี โดยประชาชนกลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นด้านการรับผลประโยชน์ โดยภาพรวมมากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี

สมมติฐานที่ 5 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน โดยเฉลี่ยและรายด้านจำแนกตามอาชีพ (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ, พนักงานบริษัทเอกชน, รับจ้างทั่วไป, และเกษตรกร)

การมีส่วนร่วมของประชาชน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
1. ด้านการวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	1.721	4	0.570	2.140	0.100
	ภายในกลุ่ม	27.887	394	0.266	-	-
	รวม	29.608	398	-	-	-
2. ด้านการดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	1.602	4	0.535	1.740	0.164
	ภายในกลุ่ม	30.403	394	0.308	-	-
	รวม	32.005	398	-	-	-
3. ด้านการรับผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	3.342	4	1.115	4.275	0.008*
	ภายในกลุ่ม	25.900	394	0.262	-	-
	รวม	29.242	398	-	-	-
4. ด้านการติดตามประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2.350	4	0.775	3.736	0.015*
	ภายในกลุ่ม	21.808	394	0.220	-	-
	รวม	24.158	398	-	-	-
เฉลี่ย	ระหว่างกลุ่ม	1.820	4	0.602	3.187	0.028*
	ภายในกลุ่ม	18.688	394	0.193	-	-
	รวม	20.508	398	-	-	-

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4.15 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินจำแนกตามอาชีพ โดยเฉลี่ยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 3.187$, $Sig = 0.028$) เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีความแตกต่างกัน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลโดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 4.16 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน ด้านการรับผลประโยชน์ จำแนกตามอาชีพเป็นรายคู่

อาชีพ	\bar{x}	อาชีพ			
		ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	พนักงาน บริษัทเอกชน	รับจ้างทั่วไป	เกษตรกร
ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ	3.54	-	0.264	-	-
พนักงานบริษัทเอกชน	4.12	-	-	-	-
รับจ้างทั่วไป	4.35	-	-	-	0.320*
เกษตรกร	4.20	-	-	-	-

* Sig. < .05

จากข้อมูลในตารางที่ 4.16 ผลการทดสอบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินด้านการรับผลประโยชน์จำแนกตามอาชีพเป็นรายคู่ พบว่าประชาชนกลุ่มที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไปมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นด้านการรับผลประโยชน์แตกต่างจากกลุ่มที่มีอาชีพเกษตรกร โดยประชาชนกลุ่มที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไปมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นด้านการรับผลประโยชน์ โดยภาพรวมมากกว่ากลุ่มที่มีอาชีพเกษตรกร

ตารางที่ 4.17 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน ด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามอาชีพ เป็นรายคู่

อาชีพ	\bar{x}	อาชีพ			
		ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	พนักงาน บริษัทเอกชน	รับจ้างทั่วไป	เกษตรกร
ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ	3.62	-	0.212*	-	-
พนักงานบริษัทเอกชน	3.80	-	-	-	-
รับจ้างทั่วไป	3.84	-	-	-	0.240
เกษตรกร	4.15	-	-	-	-

* Sig. < .05

จากตารางที่ 4.17 ผลการทดสอบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามอาชีพเป็นรายคู่พบว่าประชาชนกลุ่มที่มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นด้านการติดตามประเมินผลแตกต่างจากกลุ่มที่มีพนักงานบริษัทเอกชน โดยประชาชนกลุ่มที่มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นด้านการติดตามประเมินผลโดยภาพรวมมากกว่ากลุ่มที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน

สมมติฐานที่ 6 ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.18 ผลการวิเคราะห์วิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินโดยเฉลี่ย และรายด้านจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน (ต่ำกว่า 10,000 บาท, 10,001-15,000 บาท, 15,001-20,000 และ 20,001 บาทขึ้นไป)

ประสิทธิภาพการทำงาน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
1. ด้านการวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	1.478	3	0.740	2.787	0.063
	ภายในกลุ่ม	28.13	395	0.268	-	-
	รวม	29.608	398	-	-	-
2. ด้านการดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	0.765	3	0.387	1.227	0.296
	ภายในกลุ่ม	31.331	395	0.309	-	-
	รวม	32.005	398	-	-	-
3. ด้านการรับผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	2.311	3	1.159	4.293	0.064
	ภายในกลุ่ม	26.936	395	0.265	-	-
	รวม	29.242	398	-	-	-
4. ด้านการติดตามประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	0.253	3	0.122	0.557	0.572
	ภายในกลุ่ม	22.933	395	0.233	-	-
	รวม	24.158	398	-	-	-
เฉลี่ย	ระหว่างกลุ่ม	0.825	3	0.416	2.084	0.225
	ภายในกลุ่ม	19.757	395	0.194	-	-
	รวม	20.508	398	-	-	-

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4.18 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหัวหิน จำแนกตามอัตราเงินเดือนที่ได้รับในปัจจุบันโดยเฉลี่ยไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 2.084$, $Sig = 0.225$) เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้านพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันทุกด้าน

ตารางที่ 4.19 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานและวิเคราะห์ความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการในการบริหารท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหัวหินจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลในด้านต่างๆ โดยเฉลี่ยและรายด้าน

สมมุติฐานที่	ต้นแปรต้น	ตัวแปรตาม	สถิติทดสอบ	ค่าระดับนัยสำคัญ	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
1	ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน	การมีส่วนร่วมในการบริหารงานท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	F-test	Sig.	✓	-
2	เพศ	การมีส่วนร่วมในการบริหารงานท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	F-test	Sig	-	✓
3	อายุ	การมีส่วนร่วมในการบริหารงานท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	F-test	Sig	-	✓
4	ระดับการศึกษา	การมีส่วนร่วมในการบริหารงานท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	F-test	Sig	-	✓
5	อาชีพ	การมีส่วนร่วมในการบริหารงานท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	F-test	Sig	✓	-
6	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	การมีส่วนร่วมในการบริหารงานท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	F-test	Sig	-	✓

จากตารางที่ 4.19 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทับใต้โดยเฉลี่ยและรายด้านจำแนกตามตัวแปรลักษณะส่วนบุคคล สรุป ผลดังนี้

1. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินพบว่า โดยเฉลี่ยและรายด้าน อยู่ในระดับมากไม่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
2. เพศ พบว่า โดยเฉลี่ยและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. อายุ พบว่า โดยเฉลี่ย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบ

เป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความแตกต่างกันคือด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลโดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

4. ระดับการศึกษา พบว่า โดยเฉลี่ย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความแตกต่างกันคือด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและด้านการมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

5. อาชีพพบว่า โดยเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีความแตกต่างกันคือด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลโดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนพบว่า โดยเฉลี่ยและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.4 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารงานท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผลวิเคราะห์แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินซึ่งสอดคล้องตามวัตถุประสงค์การศึกษาข้อที่ 3 เพื่อแสวงหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานของเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นผลการวิเคราะห์มีดังนี้

1. การมีส่วนร่วมด้านการวางแผน

ปัญหา การมีส่วนร่วมในการจัดวางแผนงานเทศบาลควรเข้าถึงสถานที่ พื้นที่และชุมชนเทศบาลต้องกำหนดหลักเกณฑ์ของปัญหาให้มีความจริงและชัดเจน ขั้นตอนการวางแผนการวางแผนยังไม่มีกรอบครอบคลุมเท่าที่ควร ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องแผนพัฒนา ประชาชนไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการวางแผนในโครงการต่าง ๆ เมื่อมีการวางแผนงานบางแผนงานไม่สามารถนำมาใช้จริงได้ ประชาชนไม่ค่อยทราบหัวข้อในการพัฒนาด้านต่าง ๆ ในการวางแผนบางครั้งไม่ค่อยได้รายละเอียดมากนักและไม่มีเวลาเข้าร่วมในการวางแผน ชุมชนไม่ค่อยให้ความสำคัญในการวางแผนขาดผู้เชี่ยวชาญในการวางแผน การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง

ข้อเสนอแนะ เทศบาลควรขอคำแนะนำจากประชาชนและความต้องการอย่างถูกต้อง และต่อเนื่องควรให้ประชาชนรู้และรับทราบตารางเวลาในการจัดทำแผนอย่างน้อยต้องใช้เวลา 1 - 2 สัปดาห์หารูปแบบใหม่ ๆ ในการค้นหาปัญหา ควรจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจในแผนงานพัฒนา ควรวางแผนเฉพาะงานที่สามารถใช้ได้จริงกับประชาชน ควรประชาสัมพันธ์การจัดทำแผนงานให้ประชาชนรับรู้อย่างชัดเจนควรหาผู้เชี่ยวชาญมาเป็นที่ปรึกษาหรือคณะทำงาน

2. การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน

ปัญหา การออกมามีส่วนร่วมของประชาชนน้อยมาก ประชาชนส่วนใหญ่ทำงานไม่ค่อยได้ร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการกิจกรรม

ข้อเสนอแนะ เทศบาลต้องเชิญชวนและเปลี่ยนรูปแบบใหม่ ๆ ที่จะทำให้ประชาชนร่วมกิจกรรมเยอะ ๆ เทศบาลควรให้คำแนะนำในโครงการต่าง ๆ ให้ละเอียด การปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาควรเป็นวัน

อาทิตย์ เพราะเป็นวันหยุดควรแนะนำในการร่วมปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ให้เข้าใจและให้ครอบคลุมทุกกลุ่มประชาชน

3. การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์

ปัญหา ประชาชนไม่ได้รับผลประโยชน์จากเทศบาลอย่างครอบคลุมทุกชุมชน บางโครงการได้รับเฉพาะกลุ่มทำให้เกิดความไม่สามัคคี ส่วนมากคนที่ถูกใช้งานไม่ค่อยได้รับผลประโยชน์ (เช่น อปพร.) ประโยชน์ที่ได้รับยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะ ควรให้ประชาชนรับผลประโยชน์อย่างยั่งยืนและถูกต้อง ควรให้กระจายในทุกชุมชน ควรเน้นกิจกรรมที่เห็นผลชัดเจนควรมีแผนงานเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ข้อมูลเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบแผนงานที่ทางเทศบาลได้จัดทำจนเป็นรูปธรรม

4. การมีส่วนร่วมด้านการติดตามประเมินผล

ปัญหา ประชาชน คณะกรรมการการตรวจสอบ และหน่วยงานที่รับผิดชอบในการติดตามประเมินผลงานโครงการต่าง ๆ ไม่กระทำการติดตามอย่างต่อเนื่องและกรรมการไม่กระจายให้ครอบคลุมทุกภาคส่วนของประชาชน ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มคนชุดเดิมประชาชนไม่ทราบถึงที่มาที่ไปของโครงการกิจกรรมทำให้ไม่สามารถติดตามตรวจสอบการทำงานของเทศบาลได้

ข้อเสนอแนะ เทศบาลควรจัดตัวแทนหรือตั้งคณะทำงานในภาคประชาชน และหน่วยงานที่รับผิดชอบมีส่วนในการประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง จัดอบรมให้ความรู้ถึงกระบวนการการประเมินโครงการและประชาสัมพันธ์กิจกรรมโครงการต่าง ๆ เพื่อที่จะให้ประชาชนได้รับรู้รับทราบถึงกิจกรรมโครงการนั้น ๆ เพื่อจะได้ร่วมตรวจสอบและควรมีแบบสอบถามหลังจากปฏิบัติกิจกรรมของโครงการนั้น ๆ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” ได้กำหนดวัตถุประสงค์ขึ้น 3 ประการ คือ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการบริหารท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 3) เพื่อแสวงหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานของเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จากการศึกษาสามารถสรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะการวิจัย

5.1 สรุปผลการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ ประชากรในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 398 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ ประชากรกลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนที่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเน่ (Yamane Taro, 1970 หน้า 886) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 398 คน โดยใช้เครื่องมือในการศึกษาจำนวน 3 ตอน กล่าวคือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการบริหารงานของเทศบาลอำเภอเมืองหัวหินให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC คำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน โดยมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 56.30 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 40.20 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 59.20 ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 33.70 และส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 จากการศึกษาซึ่งผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยสอดคล้องตามวัตถุประสงค์การศึกษา ได้ดังนี้

5.1.1 การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการดำเนินงาน 3) ด้านการรับผลประโยชน์และ 4) ด้านการติดตามประเมินผล ในภาพรวมมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนระดับมากทุกดัชนี ผลการศึกษาดังรายละเอียดดังนี้

1) **ด้านการวางแผน** จากการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน ในด้านการวางแผน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจากรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวางแผนของเทศบาลเมืองหัวหิน รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในการสำรวจและเสนอปัญหาการบริหารงานของเทศบาลเมืองหัวหิน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาร่วมกับคณะผู้บริหารของเทศบาลเมืองหัวหิน ตามลำดับ

2) **ด้านการดำเนินงาน** จากการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน ในด้านการดำเนินงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจากรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในโครงการเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็งเพื่อด้านภัยยาเสพติดของเทศบาลเมืองหัวหิน รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในโครงการควบคุมใช้เลือดออกของเทศบาลเมืองหัวหิน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในโครงการอนุรักษ์ของเทศบาลเมืองหัวหิน ตามลำดับ

3) **ด้านการรับผลประโยชน์** จากการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน ในด้านการรับผลประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจากรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดการขยะช่วยลดปัญหาด้านมลพิษที่เกิดจากขยะมูลฝอยในชุมชน รองลงมา คือ การชักชวนเพื่อนบ้านให้ช่วยกันดูแลเรื่องปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การจัดการขยะช่วยทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยในครัวเรือนและชุมชนลดลง ทำให้ชุมชนสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย น่าอยู่อาศัย ตามลำดับ

4) **ด้านการติดตามประเมินผล** จากการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน ในด้านการติดตามประเมินผล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจากรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีส่วนร่วมในการตอบแบบสอบถามการประเมินความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของเทศบาลเมืองหัวหิน รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานของเทศบาลเมืองหัวหิน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีส่วนร่วมในการเสนอแนะการบริหารงานของเทศบาลเมืองหัวหิน ตามลำดับ

5.1.2 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการบริหารท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหัวหินอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการบริหารท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหัวหินอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยจำแนกตาม เพศอายุระดับการศึกษา อาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีรายละเอียดผลการศึกษาดังนี้

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการบริหารท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหัวหินอำเภอหัวหิน จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล ปรากฏผลดังนี้

1. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นไม่แตกต่างกันทุกด้าน

2. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน ที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่น โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนกลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นด้านการรับผลประโยชน์แตกต่างจากกลุ่มอายุ 31 – 40 ปี โดยประชาชนกลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นด้านการรับผลประโยชน์ โดยภาพรวมมากกว่ากลุ่มอายุ 31 – 40 ปี

ประชาชนกลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นด้านการติดตามประเมินผลแตกต่างจากกลุ่มอายุ 31 – 40 ปี โดยประชาชนกลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นด้านการรับผลประโยชน์ โดยภาพรวมมากกว่ากลุ่มอายุ 31 – 40 ปี

3. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่น โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ประชาชนกลุ่มที่มีระดับการศึกษาการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นด้านการดำเนินงานแตกต่างจากกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี โดยประชาชนกลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นด้านการดำเนินงาน โดยภาพรวมมากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี

ประชาชนกลุ่มที่มีระดับการศึกษาการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นด้านการรับผลประโยชน์แตกต่างจากกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี โดยประชาชนกลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นด้านการรับผลประโยชน์ โดยภาพรวมมากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี

4. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน ที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่น โดยเฉลี่ยแตกต่างกัน ผลการศึกษาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนกลุ่มที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไปมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นด้านการรับผลประโยชน์แตกต่างจากกลุ่มที่มีอาชีพเกษตรกร โดยประชาชนกลุ่มที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีส่วนร่วมมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นด้านการรับผลประโยชน์ โดยภาพรวมมากกว่ากลุ่มที่มีอาชีพเกษตรกร

ประชาชนกลุ่มที่มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นด้านการติดตามประเมินผลแตกต่างจากกลุ่มที่มีพนักงานบริษัทเอกชน โดยประชาชนกลุ่มที่มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นด้านการติดตามประเมินผลโดยภาพรวมมากกว่ากลุ่มที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน

5. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่น ทั้งโดยเฉลี่ย และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

สรุปได้ว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหัวหิน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดวางแผนงานเทศบาลควรเข้าถึงสถานที่ พื้นที่และชุมชนเทศบาล ต้องกำหนดหลักเกณฑ์ของปัญหาให้มีความจริงและชัดเจน เทศบาลควรขอคำแนะนำจากประชาชนและความต้องการอย่างถูกต้องและต่อเนื่องควรให้ประชาชนรู้และรับทราบตารางเวลาในการจัดทำแผนอย่างน้อยต้องใช้เวลา 1 - 2 สัปดาห์ หารูปแบบใหม่ๆ ในการค้นหาปัญหา ควรจัดอบรมให้

ความรู้ความเข้าใจในแผนงานพัฒนา ควรวางแผนเฉพาะงานที่สามารถใช้ได้จริงกับประชาชน ควรประชาสัมพันธ์การจัดทำแผนงานให้ ประชาชนรับรู้อย่างชัดเจน ควรหาผู้เชี่ยวชาญมาเป็นที่ปรึกษาหรือ คณะทำงาน

5.2 การอภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” ผู้ศึกษาจะขออภิปรายผลตามประเด็น ดังนี้

5.2.1 การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการดำเนินงาน 3) ด้านการรับผลประโยชน์และ 4) ด้านการติดตามประเมินผล ในภาพรวมประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นระดับมากทุกดัชนี ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหัวหินด้านการวางแผนมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการดำเนินงาน ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามประเมินผล ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหัวหินอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลพื้นฐาน การร่วมพบปะพูดคุย การสำรวจและเสนอปัญหาและแสดงความคิดเห็นเรื่องการวางแผน รวมถึงการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาร่วมกับคณะผู้บริหารของเทศบาลเมืองหัวหิน และสอดคล้องกับงานวิจัยของอาภรณ์ วัชระ (2556, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การบริหารการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลวังตะเคียน อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา : กรณีศึกษาโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชน” ผลการศึกษาวิจัย พบว่า การได้รับความรู้ ความเข้าใจในข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับรายละเอียดและสาระสำคัญของโครงการพัฒนา มีบทบาทสำคัญต่อทัศนคติของประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการนั้น ๆ และทัศนคติที่มีต่อความจริงใจของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการ ในขณะเดียวกันทัศนคติและท่าทีของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการและข้าราชการกระทรวงมหาดไทยที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง และผลกระทบจากโครงการก็มีส่วนสำคัญเชิงบวกในการสร้างสรรค์บรรยากาศของการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อโครงการ หรือเชิงลบในการสร้างความไม่เข้าใจของประชาชนต่อโครงการและบรรยากาศที่ตึงเครียดในการเจรจาต่อรองที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบของโครงการและค่าชดเชย/ประโยชน์ที่ประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจะได้รับ

5.2.2 ผลการเปรียบเทียบเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการบริหารท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหัวหินอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยจำแนกตาม เพศอายุระดับการศึกษา อาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. จำแนกตามกลุ่มอายุ

ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหัวหิน จำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า มีความแตกต่างกัน ในด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ทั้งนี้เพราะประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน ที่กลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นด้านการรับผลประโยชน์แตกต่างจากประชาชนที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี โดยประชาชนกลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นด้านการรับผลประโยชน์ โดยภาพรวมมากกว่ากลุ่มอายุ 31 – 40 ปี ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นด้านการติดตามประเมินผล ประชาชนที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี แตกต่างจากกลุ่มอายุ 31 – 40 ปี โดยประชาชนกลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นด้านการติดตามประเมินผล โดยภาพรวมมากกว่ากลุ่มอายุ 31 – 40 ปี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **นกุล วัฒนากร (2554, บทคัดย่อ)** ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางรักน้อย อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และเข้าร่วมกับฟังการประชุมสภาหรือประชุมคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับต่ำ ส่วนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลและการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง สภาพปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบล คือองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นรูปธรรมในการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเฉพาะการเข้า มีส่วนร่วมรับฟังการประชุมสภาหรือประชุมคณะกรรมการบริหาร ซึ่งเป็นแนวทางดำเนินการแก้ไขปัญหาในท้องถิ่น และชี้แจงวิธีการดำเนินการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นให้ประชาชนรับรู้จึงจะทำให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่น สถานภาพทางเศรษฐกิจของประชาชนกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น การไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง การเข้าร่วมการบริหารส่วนตำบลพบว่า อยู่ในระดับต่ำ ส่วนสถานภาพทางสังคมของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การเข้าร่วมรับฟังการประชุมหรือประชุม คณะกรรมการบริหาร การเข้าร่วมกิจกรรมการตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพบว่าอยู่ในระดับต่ำ

2. จำแนกตามระดับการศึกษา

ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหัวหิน จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า มีความแตกต่างกัน ในด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นด้านการดำเนินงาน ทั้งนี้เพราะ ประชาชนที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี แตกต่างจากกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี โดยประชาชนกลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นด้านการดำเนินงาน โดยภาพรวมมากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ส่วนด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารท้องถิ่นด้านการรับผลประโยชน์ ประชาชนกลุ่มที่มีระดับการศึกษาการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นด้านการรับผลประโยชน์แตกต่างจากกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี โดยประชาชนกลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นด้านการรับผลประโยชน์ โดยภาพรวมมากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **นราธิป พิภพฤกษ์ (2558, บทคัดย่อ)** ได้ทำการวิจัย

เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง และด้านการเข้าร่วมปฏิบัติงานหรือการเข้าร่วมกิจกรรม ส่วนด้านที่มีส่วนร่วมต่ำคือ ด้านการเข้าร่วมรับฟังหรือการเข้าร่วมประชุม และด้านการตรวจสอบการทำงาน โดยเรื่องที่ประชาชนมีส่วนร่วมสูงสุด คือ การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล และเรื่องที่ประชาชนมีส่วนร่วมต่ำที่สุด คือ การเข้าไปเป็นส่วนร่วมในคณะทำงาน หรือคณะกรรมการชุมชน และการช่วยหาเสียงให้ผู้รับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล สำหรับผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในพื้นที่ การเป็นสมาชิกกลุ่มสังคม ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานส่วนท้องถิ่นแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานท้องถิ่นแตกต่างกัน ส่วนเพศที่ต่างกันจะมีส่วนร่วมไม่ต่างกัน ส่วนปัญหาและอุปสรรคการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานท้องถิ่น เช่น ความทั่วถึงของการประชาสัมพันธ์ การจำกัดจำนวนคณะกรรมการต่าง ๆ การยอมรับความคิดเห็นของประชาชน การลงพื้นที่ของเทศบาลเพื่อรับฟังปัญหามีน้อย ประชาชนไม่มีเวลา การขาดความร่วมมือในการมีส่วนร่วม การไม่กล้าเสนอความคิดเห็น หรือแสดงออกของประชาชน

3. จำแนกตามอาชีพ

ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหัวหิน จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า พบว่า มีความแตกต่างกัน ประชาชนกลุ่มที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไปมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นด้านการรับผลประโยชน์แตกต่างจากกลุ่มที่มีอาชีพเกษตรกร โดยประชาชนกลุ่มที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นด้านการรับผลประโยชน์ โดยภาพรวมมากกว่ากลุ่มที่มีอาชีพเกษตรกร และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารท้องถิ่นด้านการติดตามประเมินผลพบว่า ประชาชนกลุ่มที่มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นด้านการติดตามประเมินผลแตกต่างจากกลุ่มที่มีพนักงานบริษัทเอกชน โดยประชาชนกลุ่มที่มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นด้านการติดตามประเมินผลโดยภาพรวมมากกว่ากลุ่มที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับ**อมรรัตน์ ชัยขจรค์เมือง (2557, บทคัดย่อ)** ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนย่อยภายในภายในเขตเทศบาล: ศึกษากรณีเทศบาลตำบลแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี” กลุ่มตัวอย่างศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนย่อยในเขตเทศบาลตำบลแหลมฉบัง จำนวน 300 คน ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนย่อยในเขตเทศบาลตำบลแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยมีอายุ 51 ปีขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.00 และส่วนใหญ่จบการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาอาชีวศึกษา มีรายได้เฉลี่ย 14,245 บาทต่อเดือน และส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่ม สำหรับระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนเฉลี่ย 31 ปี สำหรับข้อมูลปัจจัยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนรวม 4 ด้านของผู้นำชุมชนเจ้าหน้าที่รัฐและนโยบายรัฐบาลในภาพรวม พบว่า ปฏิบัติอยู่บ่อย ๆ โดยด้านภาวะผู้นำมีค่าเฉลี่ยสำหรับด้านบทบาทข้าราชการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนย่อยในเขตเทศบาล รวม 4 ด้าน ในภาพรวมพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการร่วมดำเนินกิจกรรมพัฒนาชุมชนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด สำหรับด้านการร่วมค้นหาปัญหามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ปัจจัยที่มี

ผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน พบว่า อายุ รายได้ ต่อเดือน การเป็นสมาชิกกลุ่ม ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน ความคิดเห็นด้านภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสาร บทบาทของข้าราชการ และ นโยบายรัฐบาลมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ระดับนัยสำคัญ.05 โดยมีอายุและระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน

5.2.3 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานของเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น มีดังนี้

1. ด้านการวางแผน

การมีส่วนร่วมในการจัดวางแผนงานเทศบาลควรเข้าถึงสถานที่ พื้นที่และชุมชน เทศบาล ต้อง กำหนดหลักเกณฑ์ของปัญหาให้ได้ความจริงและชัดเจน ขั้นตอนการวางแผนการวางแผนยังไม่มี การครอบคลุมเท่าที่ควร ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องแผนพัฒนา ดังนั้น เทศบาลควรขอ คำเสนอแนะจากประชาชน เพื่อสนองความต้องการอย่างถูกต้องและต่อเนื่องควรให้ประชาชนรู้และรับทราบ ตารางเวลาในการจัดทำแผนอย่างน้อยต้องใช้เวลา 1 - 2 สัปดาห์ หารูปแบบใหม่ ๆ ในการค้นหาปัญหา ควรจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจในแผนงานพัฒนา

2. ด้านการดำเนินงาน

การออกมามีส่วนร่วมของประชาชนน้อยมาก ประชาชนส่วนใหญ่ทำงาน ไม่ค่อยได้ร่วมใน กิจกรรมต่าง ๆ เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการ กิจกรรม ดังนั้น เทศบาลต้องเชิญชวนและเปลี่ยนรูปแบบใหม่ ๆ ที่จะทำให้ประชาชนร่วมกิจกรรมเยอะ ๆ เทศบาลควรให้คำแนะนำในโครงการต่าง ๆ ให้ละเอียด การปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนา ควรเป็นวัน อาทิตย์ เพราะเป็นวันหยุด ควรแนะนำในการร่วมปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ให้เข้าใจ และให้ครอบคลุมทุก กลุ่มประชาชน

3. ด้านการรับผลประโยชน์

ประชาชนไม่ได้รับผลประโยชน์จากเทศบาลอย่างครอบคลุมทุกชุมชน บางโครงการได้รับ เฉพาะกลุ่มทำให้เกิดความไม่สามัคคี ส่วนมากคนที่ถูกใช้งานไม่ค่อยได้รับผลประโยชน์ (เช่น อปพร.) ประโยชน์ที่ได้รับยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร ดังนั้น ควรให้ประชาชนรับผลประโยชน์อย่างยั่งยืนและถูกต้อง ควรให้กระจายในทุกชุมชน ควรเน้นกิจกรรมที่เห็นผลชัดเจน ควรมีแผนงานเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลเพื่อให้ประชาชนได้รับ ทราบแผนงานที่ทางเทศบาลได้จัดทำจนเป็นรูปธรรม

4. ด้านการติดตามประเมินผล

ประชาชน คณะกรรมการการตรวจสอบและหน่วยงานที่รับผิดชอบในการติดตามประเมินผล งานโครงการต่าง ๆ ไม่กระทำการติดตามอย่างต่อเนื่องและกรรมการไม่กระจายให้ครอบคลุมทุกภาคส่วน ของประชาชน ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มคนชุดเดิม ประชาชนไม่ทราบถึงที่มาที่ไปของโครงการกิจกรรมทำให้ ไม่สามารถติดตามตรวจสอบการทำงานของเทศบาลได้ ดังนั้น เทศบาลควรจัดตัวแทนหรือตั้งคณะทำงาน ในภาคประชาชน และหน่วยงานที่รับผิดชอบมีส่วนในการประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง จัด อบรมให้ความรู้ถึงกระบวนการการประเมินโครงการและประชาสัมพันธ์กิจกรรมโครงการต่าง ๆ เพื่อที่จะให้ประชาชนได้รับรู้รับทราบถึงกิจกรรม โครงการนั้น ๆ เพื่อจะได้ร่วมตรวจสอบและควรมี แบบสอบถามหลังจากปฏิบัติกิจกรรมของโครงการนั้น ๆ

5.3 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

จากผลการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน ดังต่อไปนี้

1. ด้านการวางแผน เทศบาลเมืองหัวหินควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการ เสนอสาเหตุของปัญหาโครงการต่างๆ ของเทศบาล พร้อมมาตรการแก้ไข กับผู้บริหารเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาล และเจ้าหน้าที่ เพื่อใช้แนวทางในการวางแผนการบริหารงานเทศบาลเมืองหัวหิน เช่น เสนอแนะการก่อสร้างอาคาร, ถนน, แนวท่อระบายน้ำ, ระบบท่อน้ำประปา, การจราจร ฯลฯ ให้มากยิ่งขึ้นโดยวิธีการดังนี้ เช่น เทศบาล ฯ ควรสร้างเวทีประชาคมในทุกชุมชน และเปิดรับความคิดเห็นในการวางแผนงานในหลายช่องทาง เช่น เว็บไซต์ของเทศบาล อินเทอร์เน็ต เฟสบุ๊ก รถประชาสัมพันธ์ จดหมายประชาสัมพันธ์ เป็นต้น ให้เพื่อประชาชนส่วนใหญ่ที่ไม่มีเวลา เข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้รับทราบ และแสดงความคิดเห็น, ความต้องการได้ตลอดเวลา

2. ด้านการดำเนินงาน เทศบาลเมืองหัวหินควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการอนุรักษ์โครงการเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็งเพื่อด้านภัยยาเสพติด โครงการควบคุมใช้เสื่อดอกและโครงการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ให้มากยิ่งขึ้นโดยวิธีการดังนี้ เช่น โดยก่อนการกิจกรรมใด ๆ เทศบาลเมืองหัวหินควรทำการสำรวจความคิดเห็นประชาชนก่อนการดำเนินงานกิจกรรมนั้น ๆ เพื่อให้ ประชาชนส่วนใหญ่อยากมาร่วมในกิจกรรมนั้น และอาจประชาสัมพันธ์ข้อดีของการดำเนินงาน และประโยชน์ที่ได้รับจากการมาร่วมกิจกรรมนั้น ๆ ของเทศบาลฯโดยผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น เคเบิลท้องถิ่น เว็บไซต์ของเทศบาล วิทยุชุมชน เป็นต้น

3. ด้านการรับผลประโยชน์ เทศบาลเมืองหัวหินควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านคุณภาพชีวิต ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจ สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการได้รับการฝึกพัฒนาอาชีพ และนำนวัตกรรมต่าง ๆ มาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาอาชีพเพื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยวิธีการดังนี้ เช่น ก่อนการจัดฝึกอบรมเทศบาลเมืองหัวหินควรทำการสำรวจความคิดเห็นประชาชนก่อนการดำเนินงานนั้น ๆ เพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และบอกประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม อีกทั้งเทศบาลยังช่วยหาช่องทางประชาสัมพันธ์ สนับสนุนการตลาดให้ประชาชนนำสิ่งที่อบรมไปประกอบอาชีพได้อย่างยั่งยืนต่อไป

4. ด้านการติดตามประเมินผล เทศบาลเมืองหัวหินควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบ ผู้บริหาร, สมาชิกสภาเทศบาล เกี่ยวกับนโยบายต่าง ๆ ที่ให้ไว้ตอนหาเสียงให้มากยิ่งขึ้นโดยวิธีการ ดังนี้ เช่น การรวบรวมผลการดำเนินงานของคณะผู้บริหาร, สมาชิกสภาเป็นทุกรายปีแล้วประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบ เพื่อที่ประชาชนจะได้ติดตามว่า นโยบายใดที่ได้ดำเนินการแล้วมีนโยบายใดที่ยังไม่ได้ดำเนินการ และมีอุปสรรคปัญหาอย่างไร โดยประชาสัมพันธ์ ผ่านช่องทางสื่อสารเช่น เคเบิลท้องถิ่น เว็บไซต์ของเทศบาล วิทยุชุมชน วารสารของเทศบาล เป็นต้น และควรมีการจัดตั้งหน่วยงานที่กำกับดูแลในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับ ท้องถิ่นโดยเฉพาะ เพื่อการพัฒนารากฐานของประเทให้มีความเข้มแข็ง และยั่งยืนต่อไป

5.3.2 ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารท้องถิ่นของเขตเทศบาลอำเภออื่น ๆ ในเขตจังหวัดหรือจังหวัดใกล้เคียงที่มีบริบทใกล้เคียงกัน เพื่อเป็นการสนับสนุนในผลการวิจัยนี้
2. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารท้องถิ่นขององค์กรในระดับประเทศรูปแบบอื่น ๆ เพื่อจะได้ทราบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารท้องถิ่นในระดับประเทศมีรูปแบบการบริหารจัดการอย่างไร
3. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่ขึ้นในระดับจังหวัดที่แตกต่างกันเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารท้องถิ่น

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง. (2544). *คู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล*, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อสาธาภิบาล.
- กรรณิกา ชมดี. (2554). *การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ: ศึกษากรณีเฉพาะ โครงการสารภี ตำบลท่าช้าง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์สังคม สังเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- กระทรวงมหาดไทย. (2546). *องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล*. กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- กิตติศักดิ์ ชีวาสัจจาสกุล. (2558). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษา อำเภอสามชูก จังหวัดสุพรรณบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช, กรุงเทพมหานคร.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2545). *การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน*. ม.ป.ท.
- งามตา สุขประเสริฐ. (2552). *การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณี: องค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ด อำเภอเมืองชลบุรี*. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- จินตนา สุขจรรย์. (2549). *การศึกษาและการพัฒนาชุมชน*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จุฑามาศ ศรีสิริพรพันธ์. (2558). *กลยุทธ์การเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทกรพิมพ์.
- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. (2551). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น*. กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสภณการพิมพ์.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2559). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพมหานคร: สมาคมนิสิตเก่ารัฐศาสตร์จุฬาฯ.
- ชาติชาย ณ เชียงใหม่. (2553). *นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาในปัจจุบัน*. อ้างอิงจากทิวทอง หงส์วิวัฒน์ (บรรณาธิการ). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสภณการพิมพ์.
- ชิต นิลพานิช และกุลธณ ธนาพงศธร. (2552). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท*. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้ทั่วไปสำหรับการพัฒนาระดับตำบล หมู่บ้าน (พิมพ์ครั้งที่ 3, หน่วยที่ 8). นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช.
- ชินรัตน์ สมสืบ. (2553). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท*. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช.
- ทศพล กฤตยพิสิฐ. (2550). *การวางแผนและการติดตามผลลัพธ์การบริหารโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- ทิวทอง หงส์วิวัฒน์. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุข. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เทศบาลเมืองหัวหิน. (2558) *จังหวัดประจวบคีรีขันธ์*.

- รัชพล ประจักษ์จิตต์. (2542). *การมีส่วนร่วมของประชาชน*, ในการเมืองการปกครองไทยตามรัฐธรรมนูญ ฉบับประชาชน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ วี เจ พรินต์ติ้ง.
- นราธิป พิภพฤกษ์. (2550). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี*, รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2556). *การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณีตัวอย่าง*. กรุงเทพมหานคร: 598 Print.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2557). *นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาปัจจุบัน*. กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสภารพิมพ์.
- นุกูล วัฒนากร. (2554). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางรักน้อย อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- นฤมล อรุโณทัย. (2553). *การพัฒนาชุมชน: การมีส่วนร่วมของประชาชน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปกรณ์ ปริยากร. (2554). *การพัฒนาชุมชน: การมีส่วนร่วมของประชาชน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประทาน คงฤทธิศึกษาการ. (2553). *รายงานวิจัยบทบาทสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นกรรมการสภา กรุงเทพมหานคร สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ประหยัด หงส์ทองคำ. (2554). *กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร*. กรุงเทพมหานคร: เนติบัณฑิตยสภา.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ. (2550). *คุณธรรมจริยธรรมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ทริปปิเล็ท กรุ๊ป.
- ปิ่นไพร ขาววัง. (2552). *ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลเมืองวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- ไพรัตน์ เตชะรินทร์. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสภารพิมพ์.
- ไพศาล เขาวนง. (2553). *การมีส่วนร่วมของประชาชนชาวอำเภอฉวางต่อการบริหารท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช*. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช, กรุงเทพมหานคร.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2552). *สังคมวิทยา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ยุภาพร รูปงาม. (2554). *การพัฒนาชุมชนจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: บางกอกบล็อก.
- ลิขิต ธีรเวคิน. (2550). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบล ตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ*. ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย. สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.
- ลัดดา ภิระ. (2555). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองชลบุรี*. รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

- วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2551). *การพัฒนาชนบทไทย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2554). *การบริหารงานพัฒนาชนบทการพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารงานพัฒนาสภาพตำบล: สาเหตุและแนวทางแก้ไข*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ โอ เดียนสโตร์.
- ศรัณยา ดีพูน. (2556). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบางช้าง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2548). *ความเป็นมาของการปกครองส่วนท้องถิ่น*. (ออนไลน์).
- สมบัติ อารังชัยวงศ์. (2559). *ความเข้าใจเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สุขุมและบุตร.
- สาโรช น้อยใจบุญ. (2554). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาเฉพาะบ้านสาวชะโงก หมู่ที่ 1 ตำบลสาวชะโงก อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา*. ภาคนิพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- สำนักมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักมาตรฐานอุดมศึกษาและทบวงมหาวิทยาลัย. (2546). *ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดวิชาการวิจัยชุมชน*. กรุงเทพมหานคร: เอส. อาร์. พรินติ้ง.
- สุธี ศรสุวรรณค์. (2555). *ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาสังคม*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนทร กองทรัพย์. (2558). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษา ตำบลท่าอิฐ อำเภอบางบาล จังหวัดนนทบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช, กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2546). *พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2546*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อาสาสมัครศึกษาดินแดน.
- สำนักมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา และทบวงมหาวิทยาลัย. (2545). *ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง, ชุดวิชาการวิจัยชุมชน*. กรุงเทพมหานคร: เอส. อาร์. พรินติ้ง.
- อรทัย ด้านสาคร. (2558). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแก้ง อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว*. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์.
- อาภรณ์ วัชระ. (2556). *การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลวังตะเคียน อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา*. ปัญหาพิเศษปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- อาภรณ์พันธ์ จันทร์สว่าง. (2552). *ความสมัครใจในการเสียภาษี*. กรุงเทพมหานคร: สรรพากรสาส์น.
- อดิน รพีพัฒน์. (2557). *ปัญหาการพัฒนาชนบทที่เรียนจากกรณียกกระบัตรโครงการพัฒนาชุมชนลุ่มน้ำแม่กลอง*. ขอนแก่น: สถาบันวิจัยและพัฒนา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- อนุชา เทียมพูล. (2558). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตาพระยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว*. ปัญหาพิเศษ. ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- อุกฤษฏ์ พิทักษ์ก่อผล. (2552). *การมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอแกลง จังหวัดระยอง*. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- อุทัย หิรัญโต. (2553). *การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน*. กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสภการพิมพ์.
- อมร รักษาสัตย์. (2554). *การพัฒนาองค์กรชาวบ้านให้เข้มแข็ง*. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- อมรรัตน์ ชัยขรรค์เมือง. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนย่อยภายในเขตเทศบาล: ศึกษากรณีเทศบาลตำบลแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี*, รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- Bertrand Russell. (1958). *Management: Critical Success Factors*. Boston: Allyn and Bacon, Inc.
- Cohen, J.M., & Uphoff, N.T. (1981). *Rural Development Participation: Concept and Measure For Project Design Implementation and Evaluation: Rural Development Committee Center for international Studies*. New York: Cornell University Press.
- William V. Holloway. *Society and Education: A Book of Readings*. New York: Allyn & Bacon, 1967.
- Reeder, W.W. (1974). *Some Aspects of the Informal Social Participation of Farm Familiers in New York State*. New York: Cornell University.
- Yamane Taro. (1970). *Statistic: An Introductory Analysis*. Tokyo: Harper International Edition.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง : การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน
อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

คำชี้แจง : แบบสอบถาม

1. แบบสอบถามชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” ซึ่งท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นของท่านอย่างแท้จริงให้ครบถ้วนทุกข้อคำถาม คำตอบของท่านผู้วิจัยจะรักษาไว้เป็นความลับและจะไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของท่าน หรือหน่วยงานที่ท่านรับผิดชอบ เนื่องจากผู้วิจัยจะนำคำตอบของท่านไปใช้วิเคราะห์ในภาพรวมเท่านั้น

2. แบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการบริหารงานของเทศบาลอำเภอเมืองหัวหินให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยหวังว่าจะได้รับความเมตตาอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นายจ่านงค์ แสงเงิน

นักศึกษาปริญญาโทหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่าง และเสนอความคิดเห็นในช่องว่างที่เตรียมไว้ในแบบสอบถาม

1. เพศ

1. ชาย

2. หญิง

2. อายุ

1. ต่ำกว่า 30 ปี

2. 31 - 40 ปี

3. 41 - 50 ปี

4. มากกว่า 51 ปี

3. ระดับการศึกษา

1. ต่ำกว่าปริญญาตรี

2. ปริญญาตรี

3. สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพหลัก

1. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ

2. พนักงานบริษัทเอกชน

3. รับจ้างทั่วไป

4. เกษตรกรรม

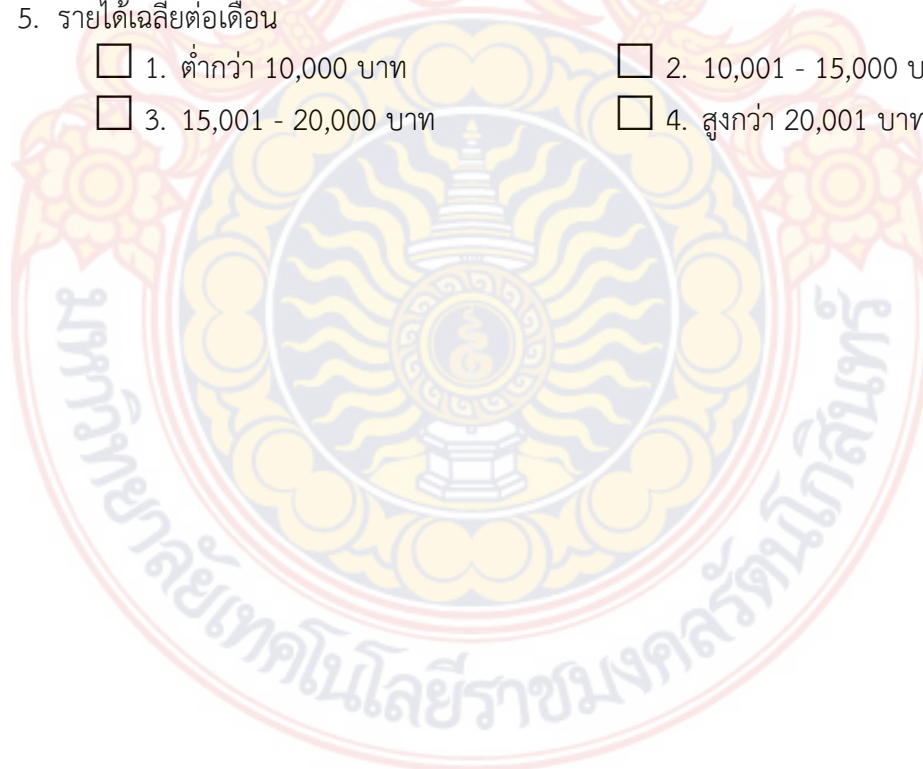
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

1. ต่ำกว่า 10,000 บาท

2. 10,001 - 15,000 บาท

3. 15,001 - 20,000 บาท

4. สูงกว่า 20,001 บาท

ตอนที่ 2 แบบสอบของการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่าง และเสนอความคิดเห็นในช่องว่างที่เตรียมไว้ในแบบสอบถาม

- 5 ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นในระดับมากที่สุด
- 4 ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นในระดับมาก
- 3 ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นในระดับปานกลาง
- 2 ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นในระดับน้อย
- 1 ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นในระดับน้อยที่สุด

การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชน	ระดับการมีส่วนร่วม				
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
1. ด้านการวางแผน					
1.1 มีส่วนร่วมในการร่วมพบปะพูดคุย เรื่องการวางแผนการบริหารงานของเทศบาลเมืองหัวหิน อยู่ในระดับใด					
1.2 มีส่วนร่วมในการสำรวจและเสนอปัญหาการบริหารงานของเทศบาลเมืองหัวหินอยู่ในระดับใด					
1.3 มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการวางแผนของเทศบาลเมืองหัวหินอยู่ในระดับใด					
1.4 มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลพื้นฐาน เพื่อการวางแผนของเทศบาลเมืองหัวหินอยู่ในระดับใด					
1.5 มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาร่วมกับคณะผู้บริหารของเทศบาลเมืองหัวหินอยู่ในระดับใด					
2. ด้านการดำเนินงาน					
2.1 มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลเมืองหัวหิน อยู่ในระดับใด					
2.2 มีส่วนร่วมในโครงการอนุรักษ์ของเทศบาลเมืองหัวหิน อยู่ในระดับใด					
2.3 มีส่วนร่วมในโครงการเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็งเพื่อต้านภัยยาเสพติด ของเทศบาลเมืองหัวหิน อยู่ในระดับใด					

การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชน	ระดับการมีส่วนร่วม				
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
2.4 มีส่วนร่วมในโครงการควบคุมไข้เลือดออกของเทศบาลเมืองหัวหิน อยู่ในระดับใด					
2.5 มีส่วนร่วมในโครงการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองหัวหินอยู่ในระดับใด					
3. ด้านการรับผลประโยชน์					
3.1 มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของเทศบาลเมืองหัวหิน อยู่ในระดับใด					
3.2 มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลเมืองหัวหิน อยู่ในระดับใด					
3.3 มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ด้านคุณภาพชีวิตของเทศบาลเมืองหัวหิน อยู่ในระดับใด					
3.4 มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองหัวหิน อยู่ในระดับใด					
3.5 มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจของเทศบาลเมืองหัวหิน อยู่ในระดับใด					
4. ด้านการติดตามและประเมินผล					
4.1 มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการบริหารงานของเทศบาลเมืองหัวหิน อยู่ในระดับใด					
4.2 มีส่วนร่วมในการตอบแบบสอบถามการประเมินความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของเทศบาลเมืองหัวหิน อยู่ในระดับใด					
4.3 มีส่วนร่วมในการใช้สื่อต่างๆ ในการร้องเรียนเทศบาลเมืองหัวหิน อยู่ในระดับใด					
4.4 มีส่วนร่วมในการเสนอแนะการบริหารงานของเทศบาลเมืองหัวหินอยู่ในระดับใด					
4.5 มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานของเทศบาลเมืองหัวหิน อยู่ในระดับใด					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน
อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

คำชี้แจง โปรดให้ข้อมูลในแต่ละประเด็นตามความคิดเห็นของท่าน

1. ด้านการวางแผน

.....

.....

.....

2. ด้านการดำเนินงาน

.....

.....

.....

3. ด้านการรับผลประโยชน์

.....

.....

.....

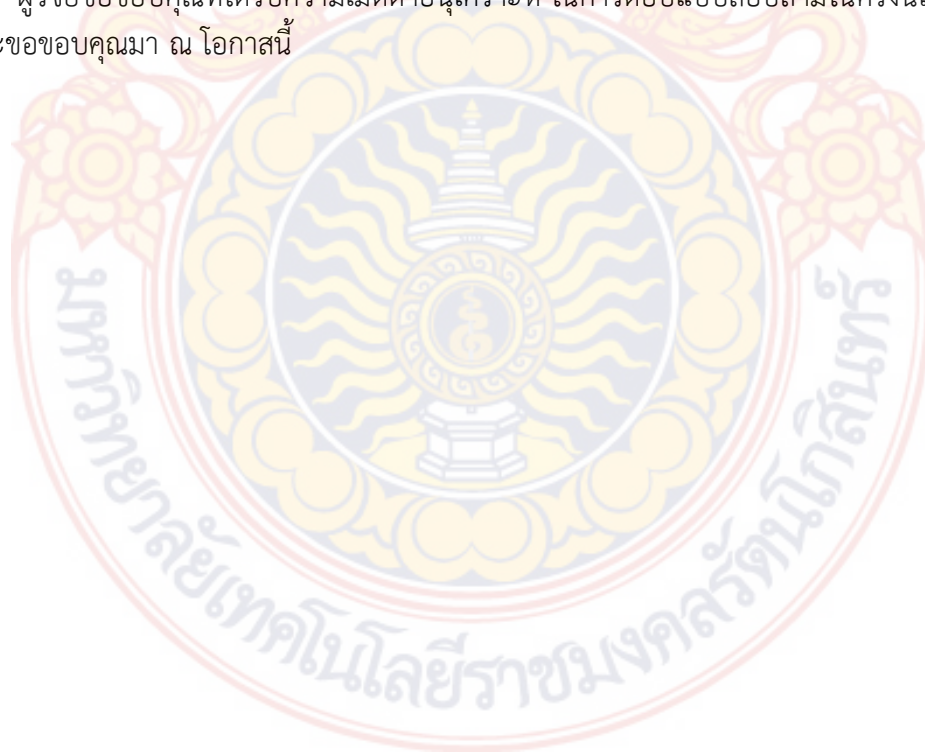
4. ด้านการติดตามและประเมินผล

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอขอบคุณที่ได้รับความเมตตาอนุเคราะห์ ในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้เป็นอย่างดี
ดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ค่าความเชื่อมั่น Reliability โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค จากโปรแกรม SPSS

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน

อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.975	55

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	169.7667	2310.047	.809	.981
a2	169.7333	2299.926	.900	.981
a3	169.8000	2324.166	.769	.981
a4	169.9333	2309.237	.753	.981
a5	169.1667	2329.316	.773	.981
B1	169.7333	2299.926	.900	.981
B2	169.7333	2312.340	.768	.981
B3	169.8000	2291.476	.866	.981
B4	169.6667	2338.644	.722	.981
B5	169.9667	2354.033	.550	.981
C1	169.4000	2342.317	.587	.981
C2	169.8000	2324.166	.769	.981
C3	169.9333	2309.237	.753	.981
C4	169.1667	2329.316	.773	.981
C5	169.9000	2396.162	.207	.982
D1	169.7333	2299.926	.900	.981
D2	169.8667	2388.809	.209	.982
D3	169.1000	2428.576	-.175	.982
D4	169.2000	2368.717	.521	.981
D5	169.1667	2396.626	.191	.982

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นายจำนงค์ แสงเงิน
วัน เดือน ปี เกิด	วันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2509
สถานที่เกิด	นครศรีธรรมราช
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2552	ร.บ. (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
ประวัติการทำงาน	
ปีเริ่ม 2529	เสมียนพนักงาน (ระดับ 4) การรถไฟแห่งประเทศไทย
ปีเริ่ม 2539	นายสถานี (ระดับ 5) การรถไฟแห่งประเทศไทย
ปีเริ่ม 2542	เสมียนพนักงานควบคุมการเดินรถ (ระดับ 5) การรถไฟแห่งประเทศไทย
ปีเริ่ม 2548	เสมียนพนักงานควบคุมการเดินรถ (ระดับ 6) การรถไฟแห่งประเทศไทย
ปีเริ่ม 2553	พนักงานควบคุมการเดินรถ (ระดับ 8) การรถไฟแห่งประเทศไทย
ปีเริ่ม 2556 - ปัจจุบัน	หัวหน้าพนักงานควบคุมการเดินรถ (ระดับ 8) การรถไฟแห่งประเทศไทย
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	งานควบคุมการเดินรถแขวงหัวหิน (การรถไฟฯ) ถนนพระปกเกล้า ตำบลหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 77110